

ଏ ମାନ୍ ଦେମନ, ଶରଣୀକର ଅଭିନ-
 ଶିଖା ଶକ୍ତର ସାଥୀ ଉଦ୍‌ଘୋଷରେ ବାଲେଶ୍ଵର
 ସମ୍ପାଦକ ବାହକା ସାଥୀ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ସେ
 ଓଡ଼ିଶାର ରାଜସରକାର ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଉତ୍କଳ ଗ୍ରାହଣ
 ସମାଜକୁ ଆଉ ସାମାଜିକ ସୀମା ରଦ୍ଦପୂର୍ବକ
 ଏପରି ସାହସିକତା ଦେଖାଇବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂ-
 ସାର୍ଯ୍ୟ କରଣୀୟ ଅଟେ । ଭରଣା ଦୁଅର ତାହାଙ୍କର
 ଉଦ୍‌ଘୋଷଣ ଦେଖି ଅନେକ ଉତ୍କଳୀୟ ସେହି
 ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେବେ । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ
 ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମହାରାଜା ତଳମହାରାଜା ଏବଂ ମାଧ୍ୟ
 ବର ଶ୍ରୀ ସୁକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ନାମୋଚ୍ଚେନ
 ସେ ଭାବରେ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ସାଥୀ ଓ
 ସୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରୁ ନ
 ଥାଉ । ସହଯୋଗିକ ଲେଖାରୁ ଅନେକେ
 ଅନୁମାନ କରନ୍ତେ ଯେମନ୍ତ ସମ୍ପାଦକର ପ୍ରଚ୍ଛଦ
 ଅର୍ଥ ଅଛି ବୋଲି ଜିଜ୍ଞାସା ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ସଦାଶେ ଚାହୁଁ ସାମାଜ୍ୟର କଲ୍ପନା ବୁଲି
 ଦେଖିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଏ କଥା
 ପ୍ରକୃତ ନୁହେ । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମହାରାଜା ଉତ୍କଳର
 ପ୍ରଧାନ ଗଜକାନ୍ତର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ସେ ନିଜ
 ଗର୍ଭାରେ ସେ ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳ ଶାସକ ନୀତି
 ପ୍ରଚଳନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରଜାକର୍ତ୍ତା ଭାବେ
 ସଦାଶେ ସେ ସମସ୍ତ ହିତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦ୍ରଷ୍ଟାନ୍ତ
 ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉତ୍କଳର ଅଳ୍ପ
 ମଜ୍ଜିତାରେ ଦେଖାଯାଏ । ସେ ଜାତୀୟ
 ଅନେକତା ଓ ଉତ୍କଳର ଉତ୍ଥାନ କର ସେ ସମସ୍ତ
 ଦେଶର ଉତ୍କଳ ଶାସକ ଓ ଶିକ୍ଷା ସକଳ ପ୍ରଦାନ
 ଦେବା, ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଯାଉଅଛନ୍ତି । କଳହାସକ
 ଥରେ କଲ୍ପନା ଦେଖି ଅତି ସେଠାର ରୂପ
 ସମାଜର ଶ୍ରେଣୀ ଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାୟ ସ୍ତରରେ
 ମୋହର ହୋଇ ନିଜେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବାସ୍ତବ୍ୟ ପଢୁଅଛନ୍ତି ଏ
 କଥା ଦାବୀକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଜଣା କହି ।
 ମାଧ୍ୟବର ଦାସ ମହାଶୟ କଲ୍ପନା ଯାଉ ବକ୍ତୃତା
 ସୁସ୍ତିତା ଅହ ଦ୍ଵାର ଉତ୍କଳର ସେରୁପ ପରମ୍ପରା
 କଲ୍ପନାବାସିକୁ ଦେଖିଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଅବହତ
 ତାହି ପୁଣି ସେ ନିଜ ଦଳ୍ୟକୁ ସେଠାରେ
 ପୁଣିପୁଣି ଦେଇ ଅଣିବା ଦେଖୁ ଏଠାରେ ବାଳ-
 ଶାନ୍ତିସାର ଦେମନ୍ତ ସୁଧା ହୋଇଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ
 ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅତଏବ ଏମାନେ ସମସ୍ତ-
 ବର କଲ୍ପନା ମନେ ଉଦ୍‌ଘୋଷ ମହାନ୍ ଏବଂ
 ଏବଂ ଅର୍ଥକୁ ଉତ୍କଳ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କର ବଦାୟ
 ସ୍ଵଦେଶର ଉତ୍କଳ ସାଧନ ଦେବା ଅଟେ । ପୁଣି
 ସାହାର ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜିତର ଲାଭକାରୀ ତାହି ଶିକ୍ଷାର୍ଥେ
 ତାହାର ବଦେଶ ମନେ ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ ନାମ
 ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଦଲ୍ଲତ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ କରଣୀ ।
 ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଦଲ୍ଲତରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ମହତ୍ତ୍ଵ-
 ମାଳ ସନ ୧୯୦୯ ସାଲର କରଣୀ ବାହର-
 ଅଛୁ ଚାହିଁବୁ ଦେଖାଯାଏ ସେ ବର୍ଷର ସନ
 ୧୯୦୯ ସାଲରେ ୧୦୦୩୨ ୩୭ ଦଲ୍ଲତ ଦଲ୍ଲତ
 ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଏବଂ ଅପ୍ପ ୯ ୧୩,୨୧,୨୨୩୯୯
 ଦେଇଥିଲା । ଚାହିଁ ପୂର୍ବରୁ ବା ସନ ୧୯୦୮
 ସାଲର ଦଲ୍ଲତ ସଖ୍ୟା ୧୦ ୦୩୨ ୩୭ ଦଲ୍ଲତ
 ଏବଂ ଅପ୍ପ ୯ ୧୩,୧୨,୧୩୮୯୯ କା ଥିଲା ।
 ଅତଏବ ଗରବର୍ଷ ପ୍ରଭ ଏବର୍ଷ ଅଳ୍ପ ଦଲ୍ଲତ
 ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ହୋଇଅଛି ସୁଦର୍ଶ ଅପ୍ପ ଉତ୍କଳ
 ପଠୁଅଛି । ଶରତ ମଧ୍ୟ ୯୨,୨୨,୧୨୮୯୯ କାରୁ
 ୯୨,୨୨,୨୧୦୯ କାରୁ ଶିକ୍ଷା ଅଧିଅଛି । ଅତଏବ
 ଏ ମହତ୍ତ୍ଵମାଳ ନିଆଁ ଅପ୍ପ ଉତ୍କଳ ନଦୋଇ ବର
 ବହୁ କହିଅଛି । ଅଳ୍ପ ଦଲ୍ଲତ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ
 ଦେବାର ଏହି କରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇଅଛି କି
 ସନ ୧୯୦୯ ସାଲର ପସର ଉତ୍କଳ ଏବଂ ଶାନ୍ତି-
 ଦର୍ଶ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ନରମ ଦେବାରେ ରୁପ ଅଧିକା
 ଜମି କରା ବଜାର ପ୍ରୟୋଜନ ଅଳ୍ପ ହୋଇ-
 ଥିଲା । ସମସ୍ତ ବଙ୍ଗ ବଜାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାରେ
 ଏହା ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି ତ ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତି
 ଓ ଲୋକପୁର ବ୍ୟକ୍ତିରେ ବିଶେଷ ଘଟଣାପୁଂଜ
 ଦଲ୍ଲତ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ବହୁ କହିଥିଲା ତାହା
 ଅଧ୍ୟାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗର ହୁଣି ପୂରଣ କର ପାର
 ନାହିଁ । ଗୃହ ଜଳରେ ଶ୍ରେଣୀଗପୁର ପ୍ରଜାସହ
 ଅଭର ଗରବର୍ଷର ସମ୍ଭାର ଦେଖୁ ପଠା ଏବଂ
 କରାଲ ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ଅଧିକାର
 କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅପ୍ପ ବ୍ୟୟ ନିମ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଲ
 ଯଥା :—

| ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀକାର | ଦଲ୍ଲତ ସଖ୍ୟା | ମୋଟଅପ୍ପ | ମୋଟବ୍ୟୟ |
|-------------------|-------------|---------|---------|
| କଟକ | ୫୭୫୨ | ଟ ୧୧୦୪ | ଟ ୫୧୧୦ |
| କଲହାସି | ୮୪୦ | ଟ ୨୫୧ | ଟ ୩୨୭ |
| କଟକ କଲହାସି | ୮୪୦ | ଟ ୨୫୧ | ଟ ୩୧୪ |
| ଚାନ୍ଦିନୀ (ବିହାରୀ) | ୧୧୧ | ଟ ୩୨୨ | ଟ ୧୧୩ |
| ବାଲେଶ୍ଵର | ୫୮୫ | ଟ ୪୧୪ | ଟ ୧୧୪ |
| ବେଲୁଗଡ଼ା | ୨୨୧୨ | ଟ ୨୨୨ | ଟ ୨୧୨ |
| ବାଲି | ୨୫୫ | ଟ ୧୨୨ | ଟ ୧୨୦ |
| ସତ୍ୟପୁର | ୧୦୨ | ଟ ୮୦୨ | ଟ ୧୧୮ |
| ବାଲେଶ୍ଵର | ୨୦୧୦ | ଟ ୨୧୧ | ଟ ୫୧୨ |
| କଲହାସି | ୫୨୨ | ଟ ୧୧୧ | ଟ ୨୫୧ |
| କେନ୍ଦୁ | ୨୦୦୧ | ଟ ୫୨୨ | ଟ ୨୦୨ |
| ଖୋର୍ଦ୍ଧା | ୫୦୨ | ଟ ୫୧୧ | ଟ ୨୨୦ |
| ଆମରପୁର | ୫୨୨ | ଟ ୨୧୧ | ଟ ୨୦୧ |
| ସମ୍ବଲପୁର | ୧୫ | ଟ ୧୨ | ଟ ୫୫ |
| କଟକ | ୨ | ଟ ୨ | ଟ ୧ |
| ସମ୍ବଲପୁର | ୫୨୨ | ଟ ୧୧୧ | ଟ ୧୨୨ |
| କେନ୍ଦୁ | ୫୨୨ | ଟ ୨୧୧ | ଟ ୧୧୧ |
| ସୁନ୍ଦର | ୨୨୧ | ଟ ୧୧୧ | ଟ ୫୨୨ |
| ଖୋର୍ଦ୍ଧା | ୫୨୧ | ଟ ୫୧୧ | ଟ ୧୨୨ |

ବିବିଦ
 ଗୋଟି
 ୧୮୮) ୫ ୨.୩୩
 ୫୧୨୨ ୫ ୫୮୦
 ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଓଡ଼ିଶାରେ
 କଲ୍ପନା ପ୍ରତିଲି ଅଧିକରେ ସମାପେକ୍ଷା
 ଦଲ୍ଲତ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର
 ଅପ୍ପ ସମାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଓ ଯାଜପୁର
 ପାଉଅଛି ।
 ସମ୍ପାଦକ ଅଭିନ ।
 ଗୁଲୁଗୁଲୁର 'ପତ୍ରିକା' ଗ୍ରନ୍ଥ
 ମାସିକ ପତ୍ରିକା । ଚାହିଁରେ 'ଏମ ୯ ୧'
 ତାମଧ୍ୟେ ମୋଟିବଦତ୍ତ ପ୍ରକାର ଦେ
 ଦେଖୁ ସେ ମୁଦ୍ରାସହ ଦୋରଦ ଦେବା ସ
 କଲ୍ପନାକଲ୍ପେକ୍ଷେକ୍ଷ ଅଦେଶ ବରୁକରେ ଦ
 ହିତକୋର୍ଟରେ ଅଧିକ ଦୋଇଥିଲା ।
 ଦୁଇଗୋଟି ଅପରି ହୋଇଥିଲା ଯଥା
 ପତ୍ରିକା ସନ ୧୯୦୮ ମସିହା
 ଗୃହ ଉତ୍କଳର ସମ୍ପାଦକ ଅଭିନ
 ଦେଖ ନୁହେ ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଉକ୍ତ କେ
 ନୁହେ କି ସହିରେ ଉକ୍ତ ଅଭିନାୟା
 ଯଦି ଯଦି ଦେବ । କଲ୍ପନାକଲ୍ପ ହାତ
 ଶିକ୍ଷକ ମହୋଦୟମାନେ କଲ୍ପନା ଦେ
 ଉକ୍ତ ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦକ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ
 ପାରେ ମାତ୍ର ଉକ୍ତ କରଣା ସେ ମେ
 ଯଦି ଦୋଇପାଉକା ସମ୍ପାଦକ ଦୁଇ
 ପଠାମଧ୍ୟରେ ମରପାତ୍ରୀୟ ଯୋଗେ ଉକ୍ତ
 କଲ୍ପନାକଲ୍ପ ମୁଖ୍ୟତା ମହୋଦୟଙ୍କ ସ
 ଅଭିନ ଦେଲ । ମୁଖ୍ୟତା ମହୋଦୟ
 କଲ୍ପନା ସେ ଦୁଇଜଣ କଲ୍ପନାକଲ୍ପ ମତ
 ଦେଖୁ ସେତେବେଳେ ଗୁଣାୟ କଲ୍ପ
 ସମାପରେ ମୋକଦ୍ଦମା ଅଗତ ଦେବ
 ବେଳେ ସେ ମୋକଦ୍ଦମାର ସମ୍ପାଦକ
 କଲ୍ପନା କରଣାକୁ ସମ୍ପାଦନ ଅଟନ୍ତି । ଦେ
 ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦକ ଥିବା କଷ୍ଟକେ
 କଲ୍ପନାକଲ୍ପ ଏକମତ ହୋଇଥିଲେଦେ
 ବେଳେ ମୋକଦ୍ଦମାଟି ତାଙ୍କ ସମ୍ମତ ହେବ
 ଦେଲ ବେତେବେଳେ
 କରଣାକଲ୍ପ । ଏହା
 ମହୋଦୟ ସିଦ୍ଧା
 ମାସିକପତ୍ରିକା ଏବଂ
 ଗୋଟିବଦତ୍ତ
 ଏ ସମ୍ପାଦକ ପ୍ର
 ସମ୍ପାଦକମଧ୍ୟ
 ପତ୍ରିକା ଶ
 ଅପରି ଉପା-
 ଶୁକ୍ତ ସମ୍ପାଦକ
 ଦେଖାଇବା ଉଚିତ ପ୍ର-
 ସଦ୍ୟ ସାଧାରଣ କହୋଦକ

। ଉପଲକ୍ଷ୍ୟେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଠକର ୧୮୪୦
 ଓ ମୋଡ଼କା ଚନ୍ଦ୍ରପାଳ ମାତ୍ର ସମ୍ଭାବ-
 ନୀୟ ଉକ୍ତ ଅଠକରରେ ଅପି ଚ
 । ସୁତରାଂ ମାତ୍ରପୁତ୍ର ମହୋଦୟ
 ଯଦ୍ ଦେବ । ବନ୍ଧୁପତି ମୁଖ୍ୟ
 । ବନ୍ଧୁ ଦେବର ବାବଦ୍ୟ ଲୋକ
 କୁ ଦେଲେ । ସମ୍ଭାବନା ଓ ସାହସ୍ୟ
 ଲୋକନ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ମସିହାପୁତ୍ର ଦୁଇଟା
 ଦାସ୍ୟ ଏବଂ ଶେଷକୁ ଶକ୍ତିକାରେ
 ୨ ଗୋଟାଏ ଅଧେ ସମ୍ଭାବ ପ୍ରକାଶିତ
 ସୁଦ୍ଧା ତାହା ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ
 ୧୦ ଶାରେ । ସୁତରାଂ ବନ୍ଧୁର ସେ ଠିକ
 ଅଛି ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ପ୍ରକୃତ ସମାଜ ସମ୍ଭାର ।
 (ହୃଦବାଦରୁ ଉଦ୍ଧୃତ)

। ଜିଲ୍ଲାର ଅଧିକ ମଧୁସୂଧା ଥାନା ଲଲ୍ଲ
 ରମଣା ଦାମତ୍ରା ପ୍ରାମରେ ଜଣେ ଅଳ୍ପ
 । ଶୁଣ ବାସ କରନ୍ତି । ତାହାଙ୍କର ଏକ
 ୩ ବଦାଦୟୋଗ୍ୟ ଦେବୀରୁ ନିଃସହଯୁ
 ଶୁଣ ନିବନ୍ଧିତା ଦୌର୍ଗଧି ପ୍ରାମର
 ଶିଳ୍ପର ଲୁଲ୍ଲ ଶୁଣିବହୁତ ସମ୍ଭଳ
 ଲେ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତର କରଣ୍ୟ ସଦ୍‌ବ୍ୟସ
 ଓ ମହାଦେବର ସୁବଦ୍‌ ଏହି ଅଧୋଗ୍ୟ
 ର ଦଥା ପ୍ରବଣ ହର ବାଦ୍ୟର ପିତାଙ୍କ
 । ଯାଉ ଗୋଟିଏ ଯୋଗ୍ୟ ଯାନ୍ତ ଅନୁସ-
 ରଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲେ ।
 । ତାର ସମ୍ଭଳ ଯାଉ ସୁବଦ୍‌ମାତେ ଯାହାର
 ନରେ ପ୍ରକୃତ ଦେଲେ ! ଗତ ଅଷ୍ଟାଦ୍ଧ
 ୨୭ କ ଡାକ୍ତର ଶୌଚାନ୍ତକାଥ ମଳ୍ଲମ୍
 ସହର ସେହି ବାଦ୍ୟର ଶୁଭ ବଦାଦ
 ଦାଉଅଛି । ଏ ମହାସୟ କଲିକତାର
 ଅଫ ଫିଲିପ୍‌ସ୍‌ଜୁସ୍ ଓ ସର୍ବଜିତ୍ ଦାମତ୍ର
 ଦ୍ୟାଳୟରୁ ଉଦ୍‌ଗୀତ୍‌କୋଉ ଘରେ ଥାଉ
 ୧୯୦୯ ଓ ଏହାଙ୍କର ସଂସାରକ
 ବାଦ୍ୟର ଏହି ବଦାଦ
 ନ ପରିସାଧ୍ୟତା ଶକ୍ତି
 ୨ ଗୋଟାଏ ମୁଖ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶିତ ଏବଂ
 ଶୌଚାନ୍ତକାଥ
 ୨୦୦୦ରୁ ଶାଉଳାହିଁ ।

ଶୌଚାନ୍ତ ବାଦ୍ୟର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସହୋଦର ଭୃତ-
 ବଦାଦ ମହାବଳାଙ୍କର ଜଣେ ଓଭରସିୟର ଓ
 ମଧ୍ୟମ ସହୋଦର ରଞ୍ଜୟର ଏକ ଜନିତରର
 ପ୍ରଧାନ ନାଏବ । ଏହି ଭଦ୍ରପୁରବାସୀ ଦୁଇ ଅଳ୍ପ
 ପ୍ରାକ୍ତମକ୍ତ ନନ୍ୟା ଦାସରୁ ମୁକ୍ତହର ଦେବଳ
 ସେ ବାଦ୍ୟର ଉପକାର କରୁଅଛନ୍ତି ବାହା ନୁହେଁ
 ସେପଦୁ ଅର୍ଥ ଲୋକପ୍ତ, ନରପିଣ୍ଡାତ, ଶୁକ୍ରବିଦେ-
 ବା, ସହର ବଦାଦ ଦେଲ ଦନ୍ୟାର ପିତାଙ୍କୁ
 ସଦ୍ୟାନ୍ତ ନରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷା
 ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଯେବେ ସମାଜର ଚଳଣ ଦୂର
 କରବାକୁ ଶକ୍ତି, ବାହାଦେଲେ ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱାର୍ଥଶୁନ୍ୟ
 ଦେଉ ହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟସେଷରେ ପ୍ରବେଶ କର । ବ୍ୟକ୍ତି-
 ମତ ଦୁଷ୍ଟାନ୍ତଦ୍ୱାରା ସମାଜର ନରରୁଣୀ ପିଣ୍ଡାତ
 ମାତ୍ରର ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ପାଦକର ଚେଷ୍ଟା କର ।
 ନିଃସର୍ଥ ନ ଦେଲେ କୌଣସି ବିଷୟର ଉନ୍ନତି
 କନ୍ୟା ସଂସ୍କର ନୁଏ ତାହିଁ । ଅନେମାନେ ଶୌ-
 ଶାନ୍ତ ବାଦ୍ୟ ଓ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସୁବଦ୍‌ମାନଙ୍କୁ
 କ ବୋଲି ଅଧିକାଦ କରନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି । ଭଗ-
 ବାତ ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ କରନ୍ତି ।
 ଦରଦର ଦୁଃଖ ମୋଚନରେ, ଅର୍ତ୍ତର ପରଦା-
 ଶରେ ସେମାନେ ବଙ୍ଗ ଦେଶର ଶୀର୍ଷ ପ୍ରାମୟ
 ଦେଉନ୍ତି ଓ ଦାକାପ୍ରାକର ସୁବଦ୍‌ଦଳ ଏମାନଙ୍କ
 ପ୍ରଦର୍ଶିତ ସୁପ୍ରକାର ଅନୁଗାମୀ ଦେଉନ୍ତି ଭଗବା
 ନଙ୍କ ନିବନ୍ଧରେ ଦେବଳ ଏହି ପ୍ରାଥନା ।

ସୌଥଦାରବାର ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶରେ କ ହିଁକ ସମୁଦାୟ ଗୁରୁତ-
 ବର୍ଷରେ ସୌଥଦାରବାରର ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥା
 କହିଲେ ଅନୁକ୍ତି ଦେବ, ତାହିଁ ଏବଂ ଏ ଦେଶର
 ଶିଶୁମାନେ ଅଧିକ ମୁଦୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି ପ୍ରାୟ
 ଅତେଦ ସୌଥଦାରବାର ଅନୁକଳ ମାତ୍ର
 ଜାହର ଥାଉ ମୁଦେବାର ଦେଖା ଯାଉଅଛି ।
 ୧୯୦୮-୯ ରେ ଶେଷ ଦେବା ଦସ ବର୍ଷର
 ଯେହି ବାଲକା ସରଦାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରକାଶର
 ଦୋଉଅଛି ବହିରୁ ଦେଖାଯାଏ ସେ ସମସ୍ତ
 ଗୁରୁବର୍ଷରେ ଲୁଖିନର ସଖ୍ୟା ୧୯୦୦ ଠାରୁ
 ୨୯୨୭ କୁ ବଢ଼ିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସଗ୍ଣ
 ଗୁରୁ ଅଂଶର ମୂଲ୍ୟ ସାଦ୍‌ ୩୪ ହୋଇଛି ୫୭
 କୋଟି ବୋଲି ଦେଖି ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଦୋଇଥିଲା ।
 ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଗୁଣଟିକା କନ୍ୟା କଲ୍ୟାଣରେ
 ଲେକ୍‌ସୁଖ୍ୟ ଦୋଇ ଗୁରୁରେ ଚଳୁଥିବା ଲୁଖି-
 ନର ଅଂଶଟିକା ଧର ଯାଉନାହିଁ । ଲୁଖିନ ସମ-
 କୀୟ ୧୮୮୨ ମସିହାର ୭ ଅଠକ ଜାଣ ଦେବା
 ସମୟରୁ ୧୯୦୮-୯ ଯାଏ ୩୪୩୮ ଗୋଟି ଲୁ-
 ଖିନ ଲେକ୍‌ସୁଖ୍ୟ ଦୋଇଥିବା ପ୍ରକାଶ ୧୯୦୮-୯
 ଶେଷସରକ ଦେବଳ ୨୯୨୭ ୫୮ ବସ୍ତୁଲା ।

ସୁତରାଂ ପରଦକ୍ତା ୨୯ ଲୁଖିନ ଫେଲ ଦୋଇ-
 ଅଛି । ଫେଲ ଦୋଇଥିବା ଲୁଖିନ ମଧ୍ୟରେ
 ଅନେକ ଗୁଣ୍ଡ ଏ ଶରୀ ସମକୀୟ ଥିଲା । ମହାସୁର
 ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକର ସୁନାଖଣୀ ଅବସ୍ଥାନ ଦେବାର
 ଦଥା ଗୁଣ୍ଡ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ୨ ଦେବେ ଗୁଣ୍ଡ ଏ
 ଲୁଖିନ ସଂଗଠିତଦୋଇ ମୁଦ ଦୋଇଅଛି । ଶରୀ
 ସମକୀୟ ଦାରବାର ଅବସ୍ୟ ଲାଭିତ ଓ ଅନୁ-
 ମାତ୍ର ଅଗତ ମାତ୍ର ମିତବ୍ୟୟତା ବଦାଦବା
 ଉଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରପିତ ଦୋଇଥିବା ଲୁଖିନ
 ଫେଲ ଦେବା ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଏବଂ ବହିଁ
 ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଗୁଣ୍ଡ ଏ ଗୁଣ୍ଡାଲ ପ୍ରକାଶିତ,
 ଅସେସିଏଷତ ଅଟେ । ବାଣିଜ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ, ବିଜ୍ଞାନ
 ଦାଦ ବା ଅନ୍ୟ ଉପକାଣ୍ଡ ଲୁଖିନମାନ ଲିମ୍ପି-
 ଚେଡ଼ି ଯଥା ଚ କେଶି ସୀମାବଦ ଲୁଖିନ ଦାର-
 ବାର ଚଳାଦବା ଦାକଣ ଲବଣିମେଷରୁ ଅନୁ-
 ମତ ସହ ବା ଲାଭବେନିଷ ଦେଇ ଶାଉଳି ମାତ୍ର
 ଦେଶରେ ଅନେକ ଗୁଣ୍ଡ ଏ ଲୁଖିନ ସଂଗ-
 ଠିତ ଦେବାରଦେଖି ଏଶିତ ଦେବେତ ଲାଭସେ-
 ନୁସର ପ୍ରାଥନା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଦେଉଅଛି । ଅଦ୍ୟାପି
 ସୌଥ ଦାରବାର ପ୍ରକାଶିତକର ମତ ଅନ-
 ଶିତ ଦୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଦାରବାଦଦ୍ୱାରା ଧତା-
 ଗମର ସୁବଧା ଦେଖି ଦେହ ୨ ସହ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ
 କରବା ଜାଣ ସଦାକୁ ବାହାରିଥିବା ପ୍ରକାଶ
 ଏସର ଉଦୋଦ୍‌ଗୁରୁ ଉଦ୍‌ବ୍ୟାପର ଅଗା ବଡ଼
 ସନ୍ଦେହକଳକ ଦୋଇଅଛି । ପୁଣ୍ୟର ସୁଧାକୃଷ୍ଣ
 ପ୍ରକାଶିତକ ଫସ୍ତ ଦେଶର ଅନେକ ଗଣ୍ଡବ
 ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟାଗାଳିଧ୍ୟକ ଗଣି ଦେଇ ଲେ-
 କିକ୍‌ ବିଷଦ ସଂଗରରେ ସଦାଉଅଛି । ସେଥିର
 ଅବସ୍ଥ ଓ ଅନାଦ୍ୟଲୁଖିନର ଅବସ୍ଥା ଚନ୍ଦ୍ରାଗୁରୁ
 ଚଦନ୍ତି ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସେହିଠାରେ
 ଲୋକକୁ ଅବଶ୍ୟକ ଅଗା ଦେଶର ଅର୍ଥୋପାର୍ଜନ
 କରବା ଅଭିଳ ସରେ ଲୁଖିନ ପ୍ରପିତ ଦୋଇ-
 ଥିବାର ଦେଖିଯିବ ସେଠାରେ ହିଁକ ଚନ୍ଦ୍ର
 ବିଧାନ ଚ କରେ ଚନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ । ଗୁରୁରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ଥିବା ସୌଥଦାରବାର ମଧ୍ୟରେ
 ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ବୋମ୍ବାଇର ସଂଖ୍ୟା ପରଦକ୍ତା
 ପ୍ରାୟ ୭୮ ଏବଂ ଅଂଶ ବୋମ୍ବାଇରୁ ବଙ୍ଗଳାର
 ସାଦ୍‌ ୨୩ ଏବଂ ବୋମ୍ବାଇର ୨୯ ହୋଇ ବୋ
 ଅଟେ । ମାତ୍ରାକ ଚୁକ୍‌ସୁ ପ୍ରକ ଅଧିକାର ଦର
 ଅଛି । ଏ ସବୁ ଲୁଖିନ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ
 କୋଟ, ବସା, ଲେସମ ଓ ପଶମ ସମକୀୟ
 ଅଟେ । ଗୁଡ଼ା ଲୁଖିନର ମୂଲ୍ୟକ ବିଶେଷ
 ବହିତାହିଁ । ବାକରେ ଜମା ଦେଉଥିବା ବୋ
 ବିଶେଷ ବହିଅଛି । ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସି ବାକ
 ଅଥବା ଏକସଡେଡ଼ ବାକରେ ସରଦାଣ ଜମା
 କିକ୍‌ ଅନ୍ୟ ବାକମାତ୍ରରେ ୧୮୯୯ ମସି-

କ୍ଷେତ୍ର ମୋଟ ୧୧୭ ଲକ୍ଷ ପାଉଣ୍ଡ ପ୍ରଲେ
 ୧୧୦୮ ରେ ୪୮୮ ଲକ୍ଷ ପାଉଣ୍ଡ ଜମା ଥିଲା ।
 ଫ୍ରେଡ୍‌ରେଡ୍‌ସ୍ ଓ ଏଲ୍‌ସ୍‌ଟେଟ୍ ବାବଦେ ମଧ୍ୟ
 ପ୍ରାୟ ୧୬୮୯ ଲକ୍ଷ ଦେବ ଥାଏ । ଏ ସମସ୍ତ
 ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱଲକ୍ଷଣ । ମାତ୍ର ବାଣିଜ୍ୟବୃତ୍ତି-ସମ୍ପନ୍ନ ସାହସୀ
 ବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ଭାବ ଥିଲେ ଅର୍ଥ ଦେବେ କୁମ୍ଭୀର
 ଗତି ଓ ସୁଖଦ ହୋଇ ଯାଉନ୍ତା ।

ସମ୍ବଲପୁରରେ ଶେଷେଟ ।

ଏକ ବା ୨୨ ଟଙ୍କା ସୋମବାର ସଫାଳେ
 ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ଲେଫ୍ଟ-ଏମ୍‌ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଏକ-
 ବାର୍ଷିକ କେବଳ ବାହାଦୁର ସମ୍ବଲପୁରରେ ବନ୍ଦ-
 ଜମାଳ କୁଅକ୍ରେ ସେଠାର ଟିଉନସିପାଲଟି କମିଟି
 ଏକ ଉତ୍ତୁକ୍ତ ଭାଉଁସିପାଲ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅଭିଭାବ-
 କ ସମ୍ବଳାସ ସଂଯୋଜନା ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ।
 ସେମାନେ ସମ୍ବଲପୁର ସହର ଏକ ଜିଲ୍ଲାର ପ୍ରତି
 ଲକ୍ଷସବୁ ସମାବଦ ମହୋଦୟଙ୍କ ଶୁଭଗମନ
 ଦେବୁ ଅଭ୍ୟକ୍ତି ସାଦର ସମ୍ମାନ ଏବଂ ଶୁଭର
 ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନପ୍ରଦାନ କର୍ତ୍ତୃକମଳ ପ୍ରତି ପ୍ରମାଣ
 ସଜ୍ଜା ଏବଂ ଶୁଭର ସଜ୍ଜାକର୍ତ୍ତା ଓ ପ୍ରଜା-
 ବର୍ଷକ ସେ ସେହି ସମ୍ପର୍କ ପଠାଇଥିଲେ
 ଚାହିଁ ନମନ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କର-
 ତାମରେ ଯେ ସେଠାର ଅଭିଭାବକ ଶ୍ରୀ ୧୯୦୯
 ଯାଏ ଅଭ୍ୟକ୍ତି ଟିଉନସିପାଲଟି ସମ୍ବଲପୁର
 ଥିଲେହେଁ ଅର୍ଥାତ୍‌ମେଣ୍ଟର ପ୍ରତି ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଅଛି
 ଏବଂ ଚାହାଣ ମୋଟିଏ ମଧ୍ୟରଂଗୁଣା ଓ ଚାହାଣ
 ନିୟମାବଳୀ ସୁଲ ମୋଟିଏ କୁମ୍ଭୀରମର ବ୍ୟୟ
 ନିବାର ଦୋଇ ଚିତ୍ରସାଳସୁକୁ କହି ସାହାଯ୍ୟ
 ଦେବାର ସୁବିଧା ହୋଇଅଛି । ଜିଲ୍ଲାର ମଧ୍ୟ
 ରଂଗୁଣା ଓ ପ୍ରାୟମେଣ୍ଟ ସୁଲ ସମ୍ବଲପୁର ବ୍ୟୟ
 ନିବାର ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁର ସୁରକ୍ଷଣ ସଂକଳ୍ପେ
 ମଦ୍ୟମେଣ୍ଟ ଯାହା ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ବାହା ବୃଦ୍ଧି
 ହରବା ହାରଣ ପ୍ରାର୍ଥନା କର ଏବଂ ମାତୃମୁଖ ଓ
 ସମ୍ବଲପୁରସଂକଳ୍ପେ ଜଣେ ଜଳ ସାହେବ ନିୟୁକ୍ତ
 ହୋଇଥିବା ଦେବୁ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନପ୍ରଦାନ
 ଅଭିଭାବକ ସମ୍ପର୍କ କଲେ । ମାତ୍ରବର
 ମହୋଦୟ ଚାହିଁ ଉତ୍ତରରେ ବାହାଙ୍କର ଅଭ୍ୟ-
 ଥିତା ଓ ସମ୍ମାନକ୍ରମେ ଗାଡ଼ ସଜ୍ଜାକ୍ରି ସଂକଳ୍ପେ
 ସମ୍ବଲପୁରକୁ ଧନ୍ୟବାଦଦେଇଅଛି କେ ସମ୍ପର୍କ-
 ବର ସମ୍ପର୍କ ସେମାନଙ୍କ ମନକୁ ଯେପରି
 ଦେଖିଅଛି ଦାର୍ଯ୍ୟଦାସ ବାହା ଦେଖାଇବେ ଓ
 ଅପତ ଓ ପାଳି ପାଳନରେ ସେ ପ୍ରାପକ ସେହି
 ସୁଖାଭ ଅଛି ବାହା ସରସିତ ଦେବ । ମାତ୍ର-
 ବର ମହୋଦୟଙ୍କ ବ୍ୟବଚାରରେ ଅନୁ-
 ସରସିତ ସମ୍ବଲପୁ ଏବଂ ଅନୁସର ହିତସ
 କେଲେହେଁ ଯେ ପ୍ରଲେ ହିତସ ବ୍ୟବସାୟ

ପ୍ରାୟମୁ ଅଭିଭାବ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତକ୍ରମେ କ
 ହରବା ମଦ୍ୟମେଣ୍ଟର ମାତ୍ର ଦେବୁଅଛି ସେ
 ପ୍ରଲେ ସେମାନଙ୍କର ଏ ହିତସ ପରବର୍ତ୍ତନର
 କହୁ ହରବା ଅଭାବପାତ । ସେ କାଶକୁ ସେ
 ଜଳ ଭାଉଁସିପାଲ ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତା ସର-
 ବାସୀ ସାହାଯ୍ୟ ମାତ୍ର ସେପରି କ ଦେବା ସେ
 ବାହା ହରନ୍ତି । ସମ୍ବଲପୁର ଟିଉନସିପାଲଟିର
 ଅସୁ ଏ ପ୍ରଦେଶର ଅଭ୍ୟକ୍ତି ମିଉନସିପାଲଟିର
 ପ୍ରାୟ ଏକଲକ୍ଷପାଞ୍ଚ ଅଟେ ଏବଂ ବାଉଁସିପାଲ
 ଅସୁ ଜଣ ପ୍ରତି ମହୋଦୟର ଦୁଇଅଣା ଏକପାଞ୍ଚ
 ପ୍ରାୟଦୈନିକ ମହୋଦୟ ଦୁଇ ଅଣା ଭିନ୍ନ ପାଞ୍ଚ
 ସଙ୍ଗେ ପ୍ରାୟ ସମାନ । ଏଥିରୁ ସେମାନେ ଜାଣି
 ପାତକେ ଯେ ସରଦାର ଅଭ୍ୟକ୍ତି ଉଦାରବା
 ସହର ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ
 ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ମଦ୍ୟମେଣ୍ଟ ଯାହା ଦେଉଥିଲେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାହିଁ ରୁ ଶରଦାର ୫ ୫୦୯ କା ଅଧିକ
 ପାଉଁସିଅଛି । ଏଥି ଉପରେ ସତ୍ତ୍ୱକ ନିର୍ମାଣ
 ସଂକଳ୍ପେ ଅନେକ ଟଙ୍କା ହଥାଯାଉଅଛି । ସେମା-
 ନଙ୍କର ଅଧିକା ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ମାତ୍ରବର
 ମହୋଦୟଙ୍କର ସହାନୁଭୂତି ଅଛି ମାତ୍ର ବାହାଙ୍କ
 ବ୍ୟବଚାରରେ ସରଦାର ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବରଣ
 ସାହାଯ୍ୟ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ନୂତନ ଜଳ ନିୟୋ-
 ଗର ସୁପଲ ସେମାନେ ବୁଝିଅଛନ୍ତି ଅଭିଭାବ
 ବ୍ୟୟ । ମହାପିତୃତାମା ସମ୍ବଲପୁର ଜଳ ସାହେବ
 ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଜଳ ସାହେବ-
 କର ନ ଥିବା ସମ୍ବଲପୁର ଅଧିକା ନିବାସଣ
 ନିମନ୍ତେ ଦାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟୟ ଯା ୧୨ ରୁ ମତେ କେପୁଟି
 କମିଶନରଙ୍କୁ ଜରୁରୀ ଦରଖାସ୍ତ ଦେବା ଓ
 ନିଷ୍ପତ୍ତି ହରବା ସମବା ଏବଂ ଦେବାମା ମୋଦ-
 କମାରେ ସବ୍‌ଜକ୍ସ ସେହପରି ସମବା ହଥ-
 ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଉଅଛି । ପରଶେଷେ ମାତ୍ର-
 ବର ମହୋଦୟ କହିଲେ କ ଏଥର ଅଧ-
 ସ୍ତ୍ରୀତ ଜାଲରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେତେ ଜଣ
 ସଙ୍ଗରେ ଅଲୀପ ପରତପୁ ହରି ପାତକେ ବାହା
 ହରି ଅଭିଭାବ ଦେବେ । ଅପରପୁରେ ମାତ୍ରବର
 ମହୋଦୟ ସେଠାର ବସୁତ ବ୍ୟବସାୟ ଦେଖି
 ଅଭିଭାବ ଦେଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ୨ ଟା
 ଚାହାରେ ସେଠାରେ ନୁଗା ବୁଣା ଦେଉଅଛି ।
 ସେ ଅଧିକ ମୋ ୨ ଟା ଚାହା ବସାଉବା
 ସଂକଳ୍ପେ ୧ ୧୫୦୦୯ କା ଦେବାକୁ ଅଜ୍ଞାନାର
 କର ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଭିଭାବକ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା ।

ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା ଓ ଶୁଭଗମ୍ଭୀର ସମ୍ବଲପୁରେ
 ଗରମାସର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତର ଗରମ ସମ୍ବଲପୁରେ
 ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତି ସୋମବ କେବଳ ମହାସୟ

ମୋଟିଏ ଉତ୍ତମାଳ ପ୍ରବଳ ଲେଖିଅଛନ୍ତି
 ଲେଖକ ହୁଅଛନ୍ତି ସେ ଏହା ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା
 ଦେବୁ ପଢ଼ାଦାୟୀ ଅତି ସହାୟକ ଏ
 ଉଚ୍ଚ ସୀମାକୁ ଉଠିଅଛି । ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷା ସମା-
 ଦେଶରେ ହଥାଏ ଏବଂ ସେ ଶିକ୍ଷା
 ନେବେ ଅଭିଭାବ ଓ ଚିତ୍ରା ବ୍ୟବସାୟ
 ଧନ୍ୟକର ହରବାକୁ ଅଭିଭାବ କୁଅକ୍ତ । ସାଧ-
 ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ଲେଖକ ବାଣିଜ୍ୟ ପାତ କରନ୍ତି
 ମାତ୍ର ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନପ୍ରଦାନ (ଉ-
 ଭାବଦାରକ ଅଟେ । ପୂର୍ବେ ପଢ଼ାଦାୟୀ
 ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସାୟ କୁ ଥିଲା । ବୈଜ୍ଞାନିକ
 ପ୍ରଥାମତେ ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା ସମ୍ବଲପୁର କଲେ
 ପ୍ରଥମେ ବେଲକମ୍ପୁର ଅଭିଭାବ ଅଧ୍ୟାପକ ନ
 ରରେ ୧୮୫୨ ମସିହାରେ ପ୍ରାପିତ ହୋଇ
 ସେହି ବେଳେର ଶିକ୍ଷାକୁ ବ୍ୟବସାୟ
 ସମ୍ବରଣ କର କମେ କୁ ସେଲସ, ବଲିଂ,
 ଜରଲଗ୍ନ, କୁବେଲ, ଲକ୍ଷମତ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରଦ-
 କଲେକ ବସିଲା । ଅମେରିକା ମଧ୍ୟ ଦେଖା-
 ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷାର ଉଲ୍ଲେଖ ପ୍ରାପକ ହର-
 ସହରାନ୍ ଦେବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସଜ୍ଜା
 ପରା ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ହାରବାର ସମ୍ବ-
 ବ୍ୟବସାୟମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି ଯେତେ
 ଲକ୍ଷାଧିକ ଶିକ୍ଷ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଅଛନ୍ତି । ପୂର୍ବ
 ଜିଲ୍ଲାର ଜାପାନ ମଧ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟଦାସ ଉତ୍ତମ
 ବ୍ୟାପକ ଫଳ ଉପଲବ୍ଧି ହରି ବାହା ଶିକ୍ଷାଦେ-
 ଦାରଣ କଲେକମାତ୍ର ବସାଉଅଛି । ଇଂଲ-
 ସଦ୍ୟଜଗତରେ ଅଭିଭାବ ପ୍ରାୟ ଅଧିକାର କ-
 ଥିଲେହେଁ ଅଗେ ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷାପ୍ରତି ମନୋଗୋ-
 ଦୋଇ କୁଅକ୍ତ । ଦେଶର ଲେଖେ ସବୁ
 ବ୍ୟବସାୟୀ କହିଲେ ଅଭିଭାବକ ଚାହିଁ ଏ
 ବଦେଶୀ ଲେଖେ ଅଧିକା ବାହା ଦେବାର ଦେ-
 ନ ପାଉବା ସେମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା । ମ-
 ଟ୍ରାକ୍ସ, ବେଲକମ୍ପୁର, ଜର୍ମାନୀ ପ୍ରଭୃତିର ଲେ-
 ବୈଜ୍ଞାନିକ ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷା ଦୁଇ ବାହା ଦେବାର
 ଦେଖି ସେମାନେ ଚାହିଁ ମନୋଗୋଦା
 ପ୍ରାୟ ୧୫ ବର୍ଷ ହେଲେ ବାଣି-
 ପ୍ରାପକ ହରଅଛନ୍ତି
 ଇଂଲଣ୍ଡର ଉତ୍ତମ ପ୍ର-
 ବଲ୍ଲଭ ବସାଉବା
 ବ୍ୟବସାୟରେ ବାଣି-
 ସୁଖ ହୋଇଅଛି ।
 ଏବଂ ଚାଲିପଞ୍ଚିପାଠା
 କଲେକ ପ୍ରାପିତ ହୋଇ-
 ରାଣିକା ହଥାଏ । ଶୁଭ-
 ଚାଲ ବାଣିଜ୍ୟଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକୃତ ବ-
 ଚାହିଁ । ବଲ୍ଲଭ ଲେଖେ ଦାର

NOTICE

Wanted an experienced and passed Compounder for Jagat-singpur Charitable Dispensary District Cuttack on salary Rs 15 per month rising up to Rs 20 with free quarters. Application will be received up to 16th September 1910. Apply to the President of the Dispensary.

Advertisement.

Wanted a clerk on Rs 15 for the Bharat Insurance Co. Ltd. Cash Security required Rs 45, Apply to R. K. Murti. Chief Agent, Cuttack.

For sale.

A high class Bicycle in a new condition. It may be seen at the Orissa Patriot Press Building; for quotation write to.

Mahamdis Bazar } The manager
P. O. Chandnichawk } O. P. Press
Cuttack

NOTICE.

WANTED, for the Lady Fraser Girls' School at Baripada, Mourbhanj State, a qualified Head Mistress on Rs 20 per month (rising to Rs 30) with free quarters. Applicants should state age, residence, qualifications and experience and submit copies of testimonials. The selected candidate shall have to join at once. Apply to the undersigned by the 15th September 1910

Baripada, } S. N. Chakravarti
20-8-1910 } Superintendent of Education
Mourbhanj State

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚ ବିଶ୍ୱାସ
ପୁସ୍ତକ ଆବିଷ୍କାର । ଭଲ ବେତନ
ଏବଂ ବୃତ୍ତିମାତ୍ର ଲୋକଙ୍କର
ଆଶା ଅଛି । ଭଲକରା
ଏକଜ୍ଞ ସ୍ୱାଧିକ ପୁସ୍ତକ
ଅବେଦନ କରବାକୁ
ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ । ଭଲକରା

(ଶାସ୍ତ୍ର ଦୁର୍ଗା ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷେ)

ନବ ବିଧାନ ।

ଅନୁକାଳ ନମନ୍ତେ ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ
ଏହା ଶୁଭକାର ନୁହେଁ ।

କେବଳ ପ୍ରଭୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନମୁନାଦି
ସୁସ୍ୱତ୍ୱମାନ ଅଗ୍ରାଗର ଦମିତ୍ରୀସହ ବିକ୍ରୟ
କରିବ ଅଳ୍ପ ସେହିମାନେ ଆସନ୍ତା ୩ ଦୁର୍ଗାପୂଜା
ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ସୁସ୍ୱତ୍ୱମାନ କ୍ରୟ କରିବେ ସେମା-
ନଙ୍କୁ ନମୁନାଦି ଦରଲେ ଦମିତ୍ରୀ ଦିଆଯିବ ।

| | | | | | |
|-------|------|-------|-----------|-------|-------|
| ଟଙ୍କା | ଠାରୁ | ଟଙ୍କା | ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ | ଟଙ୍କା | ପ୍ରତି |
| ୧୫ | ” | ୧୦୦ | ” | ” | ୪୦ |
| ୧୫ | ” | ୨୫୦ | ” | ” | ୪୦ |
| ୧୫ | ” | ୫୦୦ | ” | ” | ୪୦ |
| ୧୫ | ” | ୧୦୦୦ | ” | ” | ୪୦ |

| | | | | |
|-------|----|----|----|-------|
| ଗୁଣବତ | ୧ମ | ୨ମ | ୩ୟ | ଟଙ୍କା |
| ” | ” | ” | ” | ୪୦ |
| ” | ” | ” | ” | ୪୦ |

| | | |
|------------------|---|-------|
| ସମ୍ପାଦକ | ” | ଟଙ୍କା |
| ମସୂର ବିଭାଗ | ” | ୪୦ |
| ଦାତ୍ରୀଗଣ ଗୀତା | ” | ୪୦ |
| ସାଧୁକୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତନ | ” | ୪୦ |
| ଅପରାଧୀ ପ୍ରୋତ | ” | ୪୦ |
| ସାରସ୍ୱତ ଗୀତା | ” | ୪୦ |
| ଦୁଷ୍ଟଜୀବ ପ୍ରଶୋଭ | ” | ୪୦ |
| ଅଦିତ୍ୟ ଦୁର୍ଗ | ” | ୪୦ |
| ଗୋପୀରାଗ | ” | ୪୦ |
| ଅଳଙ୍କାର ବୋଲ | ” | ୪୦ |
| ଦାନ୍ତ ଦୋରଲ | ” | ୪୦ |
| ମାଳତୀ | ” | ୪୦ |
| ମାଳତୀ ସୁଅଙ୍ଗ | ” | ୪୦ |
| ବେଶବ ବୋରଲ | ” | ୪୦ |
| ଇନ୍ଦ୍ରୀୟଗଣ | ” | ୪୦ |
| ସମ ଉପଦେଶ | ” | ୪୦ |

ପ୍ରସିଦ୍ଧାନ୍ତ —

ପୋ: ଶୁକଳଚନ୍ଦ୍ର } ଶାସ୍ତ୍ରାଧିକାରୀ ସଭା
କଟକ } ମା. କେ. କେ.
ଓଡ଼ିଶା ସେକ୍ରିଟ୍ରିଏଟ୍ ପେସ

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

Utkalyas Abroad.

It is a matter of great satisfaction that young Utkalyas in recent years have been trying to keep pace with their progressive brethren. There was a time when people of Orissa considered it a sin to live in towns with their wives and children. With great reluctance they would come to towns to earn their livelihood. Calcutta

used to be considered too distant place to send children for education. People dreaded to cross the bay—to undertake a journey of about 24 hours by sea. Since the conquest of Burma, people have been going to that country unnoticed and it seems they do not lose their caste. The uneducated people of Orissa know what part Rangooni (Rangoon) played while the country was on the verge of a famine two years ago. They have not yet forgotten the taste of rice (khud) imported from Rangoon to save them from starvation. Oriya converts to Christianity there are some—we may say a pretty considerable number—the product of early missionary labours in this country. They were the first on the field to fight the conservative people and the caste prejudices. Next came the Brahmos, and they did their work well. The conversion to Christianity received a check, but the Brahmos had to remain outside the pale of Hindu society. The gradual spread of education, the expansion of ideas, the touch with western nations and their civilisation result in the inevitable progress of the race. India of to-day has now come to see what she was twenty or thirty centuries ago. The Hindus of to-day have come to learn that their ancestors were quite unlike them. They were not like their present degenerate descendants. They travelled all over the world in quest of knowledge and wealth. They founded colonies beyond the shores of India. They knew how to build ships and to steer them in the oceans. They carried their merchandise to distant parts of the world then known to them. The Rigveda, the Ramayana, the Mohabharata, the Varaha Puran, the Padma Puran, the laws of the great Manu contain passages which offer clear evidence of sea-voyages undertaken and colonies established in distant countries. The Hindu Scriptures and Purans are replete with allusions to Navigation, National Shipping and Ship building. (vide the references noted below) * A careful study of the ancient Indian literature will shew that it was not till the laws of Manu were codified that sea-voyages were discouraged, though not actually forbidden. A Hindu need not now renounce his religion if he is to go abroad in quest of knowledge or wealth. Kailash Chandra, Mahesh Chandra and Sarangadhar had gone to Japan. Raja Rajendra Narayan had been to England twice and will be again going there. Richard Rout is there and will be back when his term is over. Moharaja Sriram Chandra has been

* Vide Rigveda Mandal 1, Sukta 25 Rik 7; also 1-46-2; 1-48-3, 1-116-5 7-88-3. Manu Chapter VIII, 157 and 406
Kamayana, Book 2 Canto 63 Sloka 43
” Book IV, Canto 40 Slokas 33, 36, 54, 5.

visiting all the civilised countries of the world and no doubt he will bring to bear his vast experience in the administration of his State when he comes back. Hem Chandra is the first Utkal Brahmin to face the ordeal. Madhusudan, true to his name undertakes what others fail to accomplish and it is hardly necessary to note that he is the pioneer of the Utkalyas in travelling abroad and in many other matters.

ସହର ଚଟକ ବାଲୁକାଳ ସଙ୍ଗଠନରେ ଦାଲେସମ ମିଶ୍ର ଚଳୁ ଚୌକା ହରବା ଏକ ବଡ଼ାମଦାଦାରଣ ୧୮୮୭ ଉପମିଲ ଜମି କଟକ ମିଉନିସିପାଲିଟି ବ୍ୟୟରେ ସାଧାରଣ ହାଲିସହାୟଣ ଶକ୍ତି ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ମାନ୍ୟବର ବଜେଟ୍‌ର ଅବେଶରେ ଅଭିଳା ଦୁହାରେ ଚହଁଇ ଉପସଂହର ମତ ବା ୨୪ ରଖଇ କଲିକତାମେଜେଟରେ ପ୍ରକୃତ ହୋଇଅଛି ।

କାଳକଳ ଭବୁଲପୁତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପ୍ରାମାଣିକ୍ୟ କଳାତରଳେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଜମିରେ କଳ ମଜାଦା ଅଥବା ଚହଁ ବଦଳରେ ଶରଦର ଦମିତକ ଦେବା କଷ୍ଟପୂର୍ଣ୍ଣ କିଛି ସଂଶୋଧନ କରବାର ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ ସନ୍ଧ୍ୟାରଣକୁ ଏଥିପୂର୍ବେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ବାବା ମନଶ୍ରୀମେଘ ମହୁର କରୁଅଛନ୍ତି ଏକ ସେହି ସଂଶୋଧନ କିଛି ମତ ବା ୨୪ ରଖଇ କଲିକତା ମେଜେଟରେ ପ୍ରକୃତ ହୋଇଅଛି ।

ମତ ବା ୨୪ ରଖଇ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହର ବୁଝି ଶରଦର ପ୍ରାୟ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର କଳର ପରମାଣ ବୁଝି ଓ ଧୁବବଙ୍ଗରେ ଅଧିକ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅରମ୍ଭ ଅବଧି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅର୍ଥାତ୍ କଳର ପରମାଣ ମଧ୍ୟରୁ ଚଳି-ପୁରାଣା ଏକ ବେଳୁପୁରାଣରେ ଶରଦର ୨୦ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉଠାଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକରେ କେଉଁଠାରେ କିମ୍ପାନ ପରମାଣର ଅଧିକ ଓ କେଉଁଠାରେ ସାନ୍ଦ୍ୟ ଉଠାଥିଲା ।

—୦୦—

ମତ ବା ୨୦ ରଖଇ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଭାରତରେ ଯେତେମ ମୂଲ୍ୟ ୧୦୪୭ ଥିଲା ସେ ଚହଁ ମଧ୍ୟରେ କମେଇ ୩୪୦ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୧୧୪ ମହୁର ୧୧ ମାଜାକ ୭୭ ଓ ଗଜପୁରାଣା ୧୧ ଉଠାଣ ସୋନା ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ ଶୁଦ୍ଧ ସପ୍ତାହର ମୂଲ୍ୟ ବଢ଼ିଥିଲା । ମାତ୍ର ବଙ୍ଗ, ସୁକ୍ରପ୍ରଦେଶ ହାଉସ୍‌ବ୍ୟାକ ପ୍ରଭୃତିରେ ଉଠା ପଡ଼ିବା ଦେଖି ଧୁବ ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ୧୦୩୭ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରାୟ ସମାନ ଅଥବା ସମାନ ଅଧିକ ଥିଲା ।

ଅନାମୀ ଦସନ୍ତର ମାସରେ ଜର୍ମିନର ସୁବନ୍ଧନ ମହୋଦୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଅଧି ପ୍ରଧାନ ୨ ଗରମାନ ସନର୍ଜିତ ହରବା ପ୍ରଭୁ ହୋଇଅଛି । ଜର୍ମିନର ସୁବନ୍ଧନ ମହୋଦୟ ଏବେ ବ୍ୟୋମବନ୍ଧ୍ୟର ସମ୍ପର୍କେ ପ୍ରଥ ଏକ ଦ୍ୱିତୀୟେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ସମ୍ରାଟ-ଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରକୃତ ହେବେ । ଏଣୁ ବାକ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଅର୍ଥାତ୍ କରବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଏହା ଅନୁମତ କର ଜର୍ମିନର ସମ୍ରାଟ ମହୋଦୟ ଅମ୍ଭ-ମାନଙ୍କ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ସମୀପକୁ ଅନ୍ୟର୍ଥର ଅଭ୍ୟୁତ୍ତର କ ହୋଇ ସୁବନ୍ଧନ ଗଣ୍ୟ ଦେଖି ଶିକ୍ଷିତାକୁ ସାହାଯ୍ୟବା ସାଧାରଣ ଲୋକବୋଧେ ବାକ୍ୟ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରଣିତାହାରଣ ଲେଖିଥିଲେ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ସମ୍ରାଟ ସେ ଅନୁଗ୍ରହ ରକ୍ଷା କରଣିତା ଅସମ୍ଭବ ଥିବା ଏବଂ ସାଧ୍ୟମୂଳ ବାକ୍ୟ ଇଚ୍ଚାନ୍ତୁ ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାର ଉତ୍ତର ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସୁବନ୍ଧନକୁ ଯଥାବହୁତ ଅନ୍ୟର୍ଥର କରବାରରେ ଦେଖି ଲେଖକ ବାଧା ଦେବା ସହଜ ନୁହେ ।

ମତ ବା ୨୦ ରଖଇ ଉତ୍କଳବାର୍ତ୍ତୀରେ ପ୍ରକାଶିତ 'ଉତ୍କଳର ଦୁଇବପ୍ତା' ପ୍ରବନ୍ଧ ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳବାସିନ୍ଦୁ ମନୋଯୋଗ ସହିତ ପାଠ କରବା ହାରଣ ଅନୁରୋଧ କରୁ । ଚହଁରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ଉତ୍କଳର ଉତ୍କଳ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳର ମୂଳ ଅଟେ । ଯେଉଁମାନେ ସମାଜର ଉତ୍କଳ ଲୋକେ ସେମାନେ ଅନେ କଳ ୨ ଚରଣ ଏପରି ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତୁ ଯେ ଚହଁରେ ସତ୍ୟବଦ୍ଧତା, ଦର୍ଦ୍ଦିତ୍ୟ ନିଷ୍ଠା, ଅମ୍ଭସମ୍ପାଦକ ବୋଧ, ପରମ୍ପରା ପ୍ରଭି ସହନୁରୁତ୍ୱ, ଉଦାରତା ପ୍ରଭୃତି ଅକରକାରୁପେ ବକମୂଳ ହେବ ! ଯେଉଁ ସମାଜରେ ଏପରି ଦେବୋତ୍ତରଣ ଚରଣବାନ୍ ତାଙ୍କୁ ବାଦା-ରିବେ ସେହି ସମାଜର ଉତ୍କଳ ହେବ । ଉପ ଦେଶରୁ ଚରଣ ଓ ବାର୍ତ୍ତାରେ ପରମତ କ ହଲେ ଦୌଗଣି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସମାଜର ଉତ୍କଳ ହେବ-ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଦୋଷ ଏହି କି ଅମ୍ଭମାନେ କହ୍ୟର ଗାରିମା ଅକେତ ଦେଖାଉଁ ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ କହ୍ୟାପର ବାର୍ତ୍ତା କରୁ-ନା । ଉପାଲିତ ଜ୍ଞାନକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପଲାଇ କ ପରବାସ ଏ ବହି ଉତ୍କଳର ଅଣା ବାହିଁ ।

—

ବହୁରମସ୍ତର କଲେକର ସାହେବ ଅଧ୍ୟାପକ ଗୁଡ଼ରେ ବାକ୍ୟ ସଙ୍ଗରେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଶିକ୍ଷିତବ୍ୟାକ୍ତଣ ଓ କାୟପ୍ତ ଏବେ ଶ୍ରେଣୀତ କରବାର ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇ ଏକ ସମ୍ଭାବନା ଏହାକୁ ଗୁରୁଗ୍ରାଣୀ ଯୋଗ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାଜକୁ ସୁସଂସଦ ରଖିବା କଷ୍ଟପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାଜପରମାତ୍ମକ କଷ୍ଟେଷ ସର୍ବକ୍ କରୁଅଛନ୍ତି । ତାହାପେଶୀର ହିନ୍ଦୁଗଣ

ଏବଂ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାଶ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥରେ ତପାଉଦୋଦାତ ଓ ହୋଟେଲ ମାଂସ, ଚାହା, ସୋଡ଼ା, ଲିମ୍‌ନେଡ଼ ପ୍ରଭୃତି ଓ ସବୋସଂସ ମଦ୍ୟର ରେଇ, କ୍ଷୁମର ଓ କଲିତ ପେରଦାବ୍ୟକ୍ତିକ ସଙ୍ଗେ ଲୋକତ କରୁଥିବାପର ସାହେବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଏବେ ଶ୍ରେଣୀତ କରବା ସେବେ ଗୁରୁଗ୍ରାଣୀଯୋଗ ହୁଏ ତେବେ ଅଧିକ ଦିଶ ବାଳା ଅଛି ସେ ସମାଜପରମାତ୍ମକ ସଂସଦ କରବାକୁ ସାଧ୍ୟତା ଦେବେ । ତାହାକାର ବ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଉତ୍କଳେମାନେ ଏବେ ଶ୍ରେଣୀତରେ ଦୋଷ ଦାହିଁ କମା ତବ ଗୁରୁ ଓ ବ ବ୍ୟଗ୍ରାଳ ବାଲୁକା ସହଜ ନୁହେ । ମାତ୍ର ସେଉଁମାନେ ବାଦା କର କଷ୍ଟକାର ଧୁବ ଶୁଦ୍ଧତା ଦେଖାନ୍ତି ସେହିମାନେ ପ୍ରକୃତ ଗୁଗ୍ରାଳ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସଂସଦ କରବା ଏହାକୁ ବାହ୍ୟମୟ ।

ବାବୁ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଚୌଧୁରୀଙ୍କର ପଦ୍ୟ ଦାନ କଷ୍ଟପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଂରାଜୀ କ୍ଷଣପକ ଏ ପରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି ଓ ବାଦା ପାଠକମାନେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି । ସେ କ୍ଷଣପକର ମର୍ମ ଏହି କି ଉତ୍କଳବା କଷ୍ଟକର୍ୟାଳୟର ମାତ୍ରିକ୍ୟଲେଖନ ଇନ୍ଦ୍ରାଣିପଦ୍ୟ ଏକ କ, ଏ, ଅରଂପଞ୍ଚାଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଚାଶରେ ଯେଉଁ ଓଡ଼ିଆର ଇଂରାଜୀ ଗ୍ରନ୍ଥାରେ ପ୍ରଥମ ହେବ ବାହାକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱରଣି ପଦ୍ୟ ସେବାକ କରବେ । ଏପରି କ୍ଷଣପକାର ପଦ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ଯଥାକ୍ରମେ ଟ ୩ ୯ କ ଟ ୨ ୯ କା ଓ ଟ ୧୦୯ କା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ-ଅଛି । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ିଆ ଓ କବ୍ୟସୂତ୍ର ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହ ଉପସ୍ଥିତ କରୁଅଛନ୍ତି ବାଦା ଅନ୍ୟ ଦେବେକଣ କରବାର ଅମ୍ଭମାନେ ଅବଗତ ହୋଇଅଛୁ । ସେ ସନ୍ଦେହ ଏହି କି ଓଡ଼ିଆର ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆର ମୁସଲମାନ ଏକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶମାନେ ପରମଶିବ ତ ତା ପୁଣି କଷ୍ଟକର୍ୟାଳୟର ସେହି ସମସ୍ତ ପଞ୍ଚାଶରେ ଯେଉଁ ଓଡ଼ିଆର ସମସ୍ତ ଉପରେ ପ୍ରାକ ପାଠକ ଅଥବା ଉଦ୍ଭିଷ୍ଟି ଦେବା ଓଡ଼ିଆର ମଧ୍ୟରେ ସେ ପ୍ରଥମ ହେବ ବାହାକୁ ଦୁହାରିବ ? ଅମ୍ଭମାନେ ଅଣା କରୁ ଦାବା ମହାସୟ ଏହି ଦୁଇ ସନ୍ଦେହ ଭଙ୍ଗଣ ଶୀଘ୍ର କରବେ । ଶରଣ ଅମ୍ଭମାନେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କମଦ ପ୍ରକାର ଦାନ ଓଡ଼ିଆର ଅବସ୍ଥା ବିବେଚନାରେ ଶ୍ରେୟ ମତେ କରୁ ।

—*—

ମତ ଅପେକ୍ଷା ସଂସଦେ ସଦେବ ମାହାର ଗଜସ୍ୱାଣୀରେ ୧୯୧୦ ମସିହା ବା ୨୫ ୨୪

ଗାସ୍ତ୍ର ନିରମାଣା ଉଦ୍ୟୋଗ ଅଧିକାରୀ ମାହାଲର ବାଗା ଟଙ୍କା ନେଇପାରୁ ଶେଷରେ ୧୦୭ ଗୋଟି ମାହାଲ ନିରମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠିଥିଲା । ସାଦେବ ମହୋଦୟ ଦୟା ବହୁ ନିରମ ବନ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋ ୨୫୫ ମାହାଲ ନିରମ ହୋଇ ସାରିଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଦେବତ ମାହାଲ ଛାଡ଼ି ଥିବାର ଅଧିକ ଭାଗ ଶିଳପତ୍ରର ଥିବା ହେତୁ ବାକିଦାର ଟଙ୍କା ଯାତାରେ ସୁକାଗ୍ରଦଣ ହସ ନ ଯାଇ ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ ମାହାଲ ବଜାର ଉପସ୍ଥିତ ନ ହେବାରେ ନିରମ ହୋଇଅଛି । ନିରମ ହୋଇଥିବା ମାହାଲ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଯଜ୍ଞସ୍ଥର ସବ ଉତ୍କଳ ଓ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଓ ଧେଉଅ ମାହାଲ ଅଟେ । ନିରମ ନିରମମ ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥାନରେ ସର୍ବତ୍ର ଜମା ହୁଇ ଶୁଭପୁଣ୍ୟ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାହାଲ ୩୦୦୦୦ ଦୋଇ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ବନରମାଳକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ୧୯୧୦-୧୧ ବର୍ଷର ଯୋଜ୍ଞା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ବାଦୀର ଅନୁରୂପ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଚାହିଁ ପୂର୍ବବର୍ଷର ଅସ୍ତ୍ର ୫୮୧୨୭ କା ଥିବା ପୁଲେ ଏ ବର୍ଷ ୫୯୨୭୭ କା ହୋଇଅଛି । ତଦନନ୍ତ ବଜାର ବାଟେ ବସ୍ତୁର ଗୁଡ଼ିଲର ରପ୍ତ ନ ହେବା ହେତୁ ଏ ଗୁଡ଼ି ସଦୃଶ ହୋଇଅଛି । ପୂର୍ବ ବର୍ଷାପେକ୍ଷା ଖର୍ଚ୍ଚ ୫୯୧୨୭୭ କା ଜଣା ହୋଇଥିବା ଅନୁର ସନ୍ତୋଷ ଛାଡ଼ି, ପୂର୍ବ ଦୁଇବର୍ଷ ଖର୍ଚ୍ଚ ଚଳାଚଳାକାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସହାୟତା ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ବର୍ଷର ବର୍ଷ ଅସ୍ତ୍ର ବ୍ୟୟ ନିକାହ ହୋଇ ୫୭୩୮ କା ଉତ୍ତର ହୋଇଅଛି । ତଦନନ୍ତ ଅମଦାନ ବାଣିଜ୍ୟ ଜଣା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ମାତ୍ର ପୂର୍ବବର୍ଷ ଉତ୍କଳ ନାଦାପ୍ରାନ୍ତରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷଯୋଗେ ପ୍ରକ୍ଷାକୁ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଲ ଅସିଥିବାହେତୁ ଏ ପଳ ଘଟିଅଛି । ଏ ବର୍ଷ କୃଷି ଭଲ ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍କଳର ପ୍ରଦାନଯୋଗେ ପଳ ସନ୍ତୋଷ କରତ ହୋଇଅଛି । ମୋଟ ବାଣିଜ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ଗତ ବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ୬୦ ଲକ୍ଷ କା ହୋଇଥିବା ପୁଲେ ବର୍ଷର ବର୍ଷ ସାକ୍ ୮୨ ଲକ୍ଷ ହୋଇଅଛି । ବଜାରର ବର୍ଷମାନ ଅବସ୍ଥା ଉତ୍କଳ ମାତ୍ର ଧାରଣ ମୁଦାଣର ଯୋଜ୍ଞାରେ ବଜାରର ଅଛି ସେ ଅଧିକର ମଞ୍ଜୁ ସମୁଦ୍ର ଆଦର୍ଶିବାକ ବକ ହୋଇପାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ସେଠାର ଅନେକ ପ୍ରମୁଦ ପ୍ରାଣୀ ଉଦାର ଅବସ୍ଥା ହୋଇଅଛି ।

ଏଠାରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀ ସମ୍ବୁଳ ନକ୍ଷତ୍ର ମ ଗତ ତା ୩୧ ମସିହାରେ

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନିରମକ ବନେଇବ ପ୍ରଭୃତ୍ୟକ ରଦ୍ଧାଥ ବେବ ଗେ ସୁମୀ ମହୋଦୟ ବହୁମୁଖ ଜନିତ ବ୍ରଣଭେଦରେ ଉଦ୍‌ଲେବ ବ୍ୟାମତରଣା ସଂକ୍ରମଣ ପରଦନ ତା ୧ ରଖ ଗୁରୁବାର ପ୍ରାତଃକାଳରେ ପୁରୀର ସକପ୍ରଧାନ ମଠାଧିପତି ଏମାଲ ମଠର ମହନ୍ତ ରଦ୍ଧନକର ଗୁମାସ୍ତ ଦାସ ନୂର ପ୍ରଭୃତ ସେବକେ ପରଲେଖନୀ ହେବାର ବାଧ୍ୟତା ଦୁଃସମ୍ଭାବ ପୁରୀରେ ପ୍ରଶ୍ନର ହେଉଅଛି । ଏ ଦୁଇ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ପରତପ୍ତ ଦେବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଥମେ କି ମହ ପୁରୁଷ ରଦ୍ଧନାଥ ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ବଙ୍ଗଦେଶୀୟ ନିରମକ ସନ୍ତାନ ଓ ପୁରୀ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ଗୁରୁ ଥିଲେ । ପାଠକୁଟିକି ପ୍ରଭୃତ ସଜା ଏବଂ ଉତ୍କଳର ବଢ଼ିବ ଦେଶରେ ଅନେକେ ଏହାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହୋଦୟ ବହୁଶାସ୍ତ୍ରୀ, ସଙ୍ଗୀତବଦ୍ୟା ନିପୁଣ, ସମଗୁଡ଼ି ସମ୍ମାନ, ପରଦୁଃଖ ଦାରଣ ଏବଂ ଅଲୌକିକ କଳ ଓ ସବସେଷ ଅମୋଦପ୍ରିୟ ଥିଲେ ଏମନ୍ତ ବ ଯେ ଅଲେଖ୍ୟ ବାହାଙ୍କ ସହିତ ଅଳାପ କରୁଅଛୁ ସେ ଅଜାବନ ବାହାଙ୍କୁ ଚଦାତ ଚାଲିପାରବ ନାହିଁ । ଏହାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ବ ୧୪ ବର୍ଷର ପୁତ୍ରସନ୍ତାନ ବଦ୍ୟମାନ ଅଛନ୍ତି ।

ଏମାଲମଠର ମହନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଶ୍ରିତ, ଜ୍ଞାନ, ଅନଲେଖ୍ୟ ମାତ୍ରାଣ୍ଡେଃ ଓ ପୁରୀର ମାତ୍ୟଗଣ୍ୟ ଅଗ୍ରଣୀ ଥିଲେ । ମହନ୍ତ ମହାରଜଙ୍କର ବୟସ ପ୍ରାୟ ବ ୬୦ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ଉପସ୍ତୁକ ଉତ୍କଳସାଧାରଣ ରସିଯାଇ ଅଛନ୍ତି । ଅନେମାନେ ପରଲେଖନୀ ମହାପୁରୁଷ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅସ୍ତ୍ରର ଉତ୍କଳବାମନା ଓ ଏମାନଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୀୟ ବର୍ଷକୁ ସାନ୍ତୁତ୍ୟ ପ୍ରଦାନପୂର୍ବକ ରବଣୀରୁ ଅଧିକାର ମାନେ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ମାର୍ଗ ଅନୁସରଣ କର ପୂର୍ବ ଗୌରବ ଓ ବନ୍ଧ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ରଖନ୍ତୁ ଉତ୍କଳ ନିକଟରେ ଏହିମାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ।

ଏଠା ରେବନସା କଲେଜର ବଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ବଞ୍ଚିତ ଶିକାର କୌଣସି ବନୋବସ୍ତୁ ନ ଥିବାରୁ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅସୁବିଧା ଜଣାଇ ଶୀଘ୍ର ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀ ଶେଲବାକାରଣ ଉତ୍କଳ ସରକାର ଶ୍ରୀମେଣ୍ଟକୁ ଯୋଜ୍ଞା ସକ ଯାଇଥିଲା ଚାହିଁତ ଛାତ୍ରଲେକ୍ତର ସଦେବ ସରକାର ସମ୍ମାନଦେବ ନିକଟକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତରୂପେ ଉତ୍କଳ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

Sir,
I have the honour to refer to your letter to the Chief Secretary to the Government of Bengal No. 111 dated 22nd June 1910 which was transmitted to me for disposal and to state that it will not be practicable to secure for Ravenshaw College affiliation up to the B. Sc. Standard until the Collegiate School is removed to other

premises. As to this I may state that a site has already been selected and it is hoped that the project will proceed without a hitch.

In the mean time, the difficulty anticipated with regard to the future status of such students as have passed the Intermediate in science need not be viewed with alarm, as the senate of Calcutta University have decided to recommend that students who have passed the Intermediate in science may proceed to the B. A. Examination instead of to the B. Sc., under certain conditions, which do not however involve their reading for more than the usual period of two years. It will, therefore, be no longer necessary that the Intermediate Science students should proceed to Calcutta to prosecute their further studies.

ଏହି ପକ୍ଷ ଲିଖିତ ବନୋବସ୍ତୁରେ ବଞ୍ଚିତ-ବଞ୍ଚିତୀୟ ଶ୍ରୀମାନେ ଚିରୁଷେ ସବଜରେ ଦର୍ଶନ ବିଜ୍ଞାନରେ ପଢ଼ି ଉତ୍କଳୀୟ ହେବେ ଅନେମାନେ ରୁଣ୍ଡିଠାରୁ ବାହୁ ଏବଂ ହେଲେ ସୁକା ବଞ୍ଚିତର ଉଦ୍‌ଲେ ସେମାନେ କର ଓ ପାଠବାହୋଗେ ଗୋଟିଏ ଅନାବଶ୍ୟକୀୟ ଶିକାରୁ ଶ୍ରୀମାନେ ବହୁତ ହେବାର ଜଣାଯାଉଅଛି । ଯାହା ହେଉ ଏ ପକ୍ଷ ସକସାଧାରଣ ତଥା କଲେଜର ଚତୁର୍ଥପକ୍ଷ ଏବଂ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଅବ ଗୁଡ଼ି ନିମିତ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବାହାର ଚିତ୍ର ବକ୍ତୃତ୍ୟ ଥିଲେ ସାଧନେ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ । ଫଳତଃ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଅର୍ଥୁତ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ନ ଥିବା ହେତୁ ଏଠାରେ ଉତ୍କଳ ବଞ୍ଚିତ ଶିକାର ବନୋବସ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାର ହେଲ ପ୍ରାୟ ଜଣାଯାଏ ।

ଋଷଜମାନଙ୍କ କୁବ ପର ଏ ନିରରବାଣୀ ଦେଶୀୟ ଲେକ୍ତର ଉତ୍କଳସ୍ତୁକ କୁବ ନାମରେ କଟକଚଣ୍ଡୀ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ କୁବ ବା ଅଛୁ ଅଛି । ଦକ୍ଷିଣାପଶ୍ଚିମ ଉତ୍କଳବାସିଙ୍କୁ ବାହା ଦୁଇ ଦେବୀରୁ ସେମାନେ ହେବେକଣ ମିଶି ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲ ଗାଉଁକକୁବ ନାମରେ ଗୋଟିଏ କୁବ କରଅଛନ୍ତି । ଏହାର ବୈଠକ ଗାଉଁକ ଲିଲ-କ୍ରେଷ୍ଟ ହଲରେ ହୁଏ । ଦାର୍ଯ୍ୟାକ୍ତେ ବସ୍ତାମାର୍ଥ ସାଦୃଶ୍ୟରେ ଏହକ ହୋଇ ଘଣ୍ଟାଏ ଜାଳ ସଦାଳାପ, ଖେଳ, କୌତୁହ, ପ୍ରସ୍ତୁତାପ ପଠ ଓ ପରଞ୍ଚର ସଜାବନବର୍ତ୍ତ ଏହାର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ । ଭଗ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀବାର ଏହାର ମଧ୍ୟ ବାସିତ ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା । ଚାହିଁତ ବନରଗୀରୁ ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ ନ ୫୫ ଶ ରଦ୍ଧଲେବ ମିଶି ଏହା ଅରମ୍ଭ ହୁଅଥିଲେ । ମଧ୍ୟ ବର୍ଷର ଅରମ୍ଭରେ ସଭାସଂଖ୍ୟା ଥିଲା ନ ୩୫ ଶ କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହା କ ୨୭ ଶକୁ ଶସି ଅସିଅଛି । ଦେବେତ୍ର ସଭ୍ୟ ଅବସର ଓ ପାଇ ଶ୍ରୀମାନେ ଏବଂ

ଦେବେତ ସଦା ମଧ୍ୟେ ଦେବା ଏକଦଶା
 ଦେବାକୁ ଦେବା ଦେବାଦେବୁ ନିଶି ନାହିଁ
 ସେହିମାନେ ଅନ୍ତରାଳ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ଯଦୁଆ
 ଦ-ଏ ସମ୍ଭରେ ସମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଦୁଇ ଏକଦଶ ଏକ-
 ନିଶ ଦେବା ଦେଲେ । ଦେବଲ ଦେବେଶ୍ୱରୀ ଏ
 ବଲେ ଓ ଦେବୀ ସାମନ୍ତାଞ୍ଚଳ ସେମାନଙ୍କ
 ପ୍ରକୃତ ଦେବାରେ ଅସ୍ତ୍ରଧାରୀ ପ୍ରକୃତ ସଦା
 ଶବ୍ଦକୁ ପଠାନ୍ତୁ ଏ ଓ ବରେ ବସି ପାଠ
 ପଢନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଅଧିକ ହେଉଛି ଅନ୍ୟ
 ଏକ ଅଧିକ ପଦଗ୍ରା ଭବ ଅଛି । ସଦାମାତଙ୍ଗର
 ଏକାଦଶ ଦେଲ ପ୍ରକାଶେ କୁଣ୍ଡଳୀ ଶାବର ରହି-
 ଅଛି ଏକଦଶ ସୁଦେ ବସନ୍ତ ଗୋଲିବକୁ ଦେବ
 ମାତ୍ର ଏଥିରୁ ପୁଣ୍ୟ ଦେବା ହାରିଅଛି ସେ ଅମ୍ବ
 ମାତଙ୍ଗ ଭାବରେ ଅପୋକାଳର ତେଜୁ ଅନ୍ୟକୁ
 ଶୀତ । ଅମ୍ବୋକେ ସା.ଦ.ମା.ଙ୍କ ସମକଳ
 ଦେବାକୁ ଏକକୁ ଭବ ପଞ୍ଚ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର
 ସଦ୍‌ଗୁଣାବଳୀ ଅନ୍ୟ ଅମ୍ବୋକଙ୍କ ମତରେ
 ବହୁମୁଳ ହୋଇନାହିଁ । ସଦ୍‌ଗୁଣର ହ୍ରାସରୁ
 ଅମ୍ବୋକେ କୁଣ୍ଡଳୀ ଜମ ଦେପର ଧାନ୍ତି ଏହ
 ସାମାନ୍ତା ଦୁଇ ଓ ଲକ୍ଷର ବସନ୍ତ ନୁହେଁ ।

—***—

ମଞ୍ଜୁରୀର ଦାମ୍ଭା ।

ସଦାବାଦ ସେନା କାମଦ ଜଣେ ମମରଦ-
 କାର ଏଠା ଯୋଦ୍ଧାଦା ଉଦେଶ୍ୟର ଜଣେ
 ସୁଦରପତ ମୁଖ୍ୟର ବାବୁ ଦାମୋଦର ମହାପାତ୍ର
 କାମରେ ଏଠା ଜଳସାଦେବଙ୍କ ସମୀପରେ ଏହି
 ମର୍ମେ ଦରଶନ ଦେଲେ ତାଙ୍କର ଯାହାର
 ଯୋଦ୍ଧାଦା ଉଦେଶ୍ୟ ଦେଖି ଚିନ୍ତାଧାର
 ସାହିପଦେ ଦେଇ ଏକଦେବୀ ପିଷ ଓ ମୋହର
 ଲେଖାଇ ଦେବା । ତ. ୧୧ ନେରେ ଏକ ପରେ
 ମଞ୍ଜୁରୀକାମା ସଦାପେ ତ. ୨ କା ନେରେ
 ମାତ୍ର ସେଷରେ ବାହାର ବସନ୍ତର ମୁଖ୍ୟର
 ଦେଲେ । ମୁଖ୍ୟର ଦାମୋଦର ବାବୁ ଜବାବ
 ଦେଲେ ତ ଦରଶାସୁଦାରର ଦୁଧର ଦରଶାସୁର
 ଠା ସେ ବର ତ ଥିଲେ । ବାହା ବଦଳର
 ମୋହରର ଲେଖିଥିଲ । ଅନ୍ୟ ମୋହରର
 ଲେଖା ଦରଶାସୁ ବାହାଙ୍କ କରକକୁ ଅଶିନାରେ
 ସେ ଦେବଲ ଚିନ୍ତାଧାର ଲେଖି ପ୍ରସ୍ତୁତ କର-
 ଥିଲେ । ଏ ଦାର୍ଯ୍ୟ ମୋହରମାନେ ଭରବାର
 ମମପ୍ରକୃତ ଶ୍ରୀ । ସେ ମୁକ୍ତାବଳୀମା ପ୍ରଦଶ ଭର
 ଦାମାନ୍ତି ତ ଦାମରସକ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି କର୍ମ
 କାଲସ ଦରଶାସୁ ଦାମର ଭର ନାହାନ୍ତି । ଏଥିକୁ
 ଶ୍ରୀକୁ ଜଳ ସାଦେବ ବସନ୍ତ ଭରେ ତ
 ମେଦେବେଲେ ପ୍ରକୃତରେ ମୁଖ୍ୟରକାମା
 ଦାମର ଦୋଇନାହିଁ ଓ ଦରଶାସୁଦାଶ ବହିଷାଦ
 ଦେବା ଦେଇଥିଲେ ବସନ୍ତକର୍ତ୍ତା ମାଜୁଷ୍ଟେଟଙ୍କ

ନିଦେବେ ଜଣାର ନିହିଁ ସେ ପୁ.ଲ ମୁଖ୍ୟରକର
 ତଥା ବସାସଯୋମ୍ୟ ବୋଧ ଦେଉଅଛି ।
 ଦରଶପ୍ରକାଶ ସଦାସମ୍ଭାବର ଜଣାରଥିଲ
 ମ.ନ.କୁଟ ଉହିଁର ବଦଳୁ ଦରଶାନ୍ତେ । ଦେବଲ
 ଦିହୁ ସଦ ଦେଇ ଦରଶ ପ୍ର ଠକ୍‌ଧାରର ସାଗର
 ବସନ୍ତ ଦେଇଥିଲ ବେଲି ମୁଖ୍ୟରକର ବର
 ଦରଶାଧାର କୁଦାସର ତ ପାରେ ଏକ ଏଠାର
 ପୁଲେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷର ମୁଖ୍ୟରକାମା ନେବା-
 ଦେଉ ମୁଖ୍ୟରକର ଦୋଷ ହୋଇ ତ ପାରେ ।
 ଏହି ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତିରେ ଶ୍ରୀ ଜଳ ବାହାଦୁର ମୁଖ୍ୟର
 ବରୁକେ ଦୌଶସି ମମଲ ସମନା ହୋଇ ତ
 ଥିନାଏ ସିକାନ୍ତ ଭର ଦରଶାସୁଦାରର ଅଦେବତ
 ଅନ୍ତାଦ୍ୟ ଦେଲେ । ସଦେବ ମହୋଦୟଙ୍କର
 ବସନ୍ତ ନ୍ୟୟମଙ୍ଗଳ ହୋଇଅଛି ଏକ ଏଥିରେ
 ଦୟାକର ମଧ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଉଅଛି ମାତ୍ର
 ଯୌନଦାସ ଅଦାବର ନାଲିସ ଦରଶାସୁ
 ଦାମର ଦେବ ପୁଣ୍ୟ ବହିରେ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟର
 ବାହା ଚିନ୍ତୁ ଅଛି ବୋଲି ଲେଖିବାରେ ଦେଉଁ
 ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ନିୟମ ପ୍ରତିକର ଅଛି ସାଦେବ ମହୋ
 ଦୟଙ୍କର ମତଦାମର ହୋଇ ତ ଥିବାର ବାହାଙ୍କ
 ଅଦେଶରୁ ଏକ ପ୍ରକାର ଜଣା ଯାଉଅଛିଦେ
 ସେ ବସନ୍ତରେ କିଛି ବସନ୍ତକା କରନା ବାହାଙ୍କର
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବେଲି ଅମ୍ବୋକେ ବଦେବନା ବରୁଁ ।
 ଦୌଶସି ମୁଖ୍ୟରକର ମୋହରର ଦରଶାସୁ
 ଶ୍ରେ ଲେଖି ସେବେ କିଛି ପିଷ ଦେଇ ଦେହ
 ମୁଖ୍ୟରକର ବାହା ଶୁକ୍ତଧାର ଦେଶର
 ଦେବାର ନିୟମ ପ୍ରତିକର ଅଛି ଦେବେ ସେ
 ନିୟମ ସେ ବ୍ୟାୟସଙ୍ଗଳ ଦୁହେ ଓ ସେହି ନିୟମ
 ଦେଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲ ହୋଇଅଛି ଏହା ପୁଣ୍ୟ
 ଜଣାଯାଉଅଛି । ଏ ନିୟମଦ୍ୱାରା ଅଦାବତ
 ଦେବଲ ମୁଖ୍ୟରକର ଗୋଟାଏ ସେକାରର
 ବାଟ ପଟାର ଦେଇଅଛି ଓ ମୁଖ୍ୟରକମାନେ
 ବହିର ଅସଥା ବ୍ୟବହାର କରୁଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ମୋହନମା ସଂସରେ ଜଳ ସାଦେବ ଏ ନିୟମର
 ଅନୁକ୍ରମରା ମାଜୁଷ୍ଟେଟଙ୍କ ଜଣାର ବାହା
 ବହିର ଦେବା ବସନ୍ତ ବଦେବନାଦାରଣ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶ ଦରଥିଲେ ସାଧାରଣ ଉପଦାର ଦୋଇ-
 ଥାନ୍ତି ।

—*—

ବେଦପାଠରେ ବାଧା

ଜଣେ ମମରମତ ଶ୍ରୀ—କାମ ମଦନ୍ତର
 ସଦ୍‌ଗୁଣ—ଦରଦରା ଦିଶିଲେଜରେ ପଢି
 ଏଥିର ବ, ଏ, ପଦ୍ୟର ସମ୍ଭବ ଅଦରରେ
 ପାସ କରୁଅଛି । ବସନ୍ତକାଳ ସଂସ୍କୃତ ଏମ,
 ଏ, ଶ୍ରେଣୀ ପିଟାବନାରେ ବହିରେ ଭରତ
 ଦେଲ । ସେଦେବେଲେ ପତ୍ରିତ ସଦାଦୁତ

ସାମ ସମୀ ମହାଶୟ ରୁଦ୍‌ବେଦ ଭେଦପ୍ରଭେ
 ଦେବେଦେଲେ କୁ.ଏ.ବ. ଲେଖକରେ ମୁଖ-
 ଲମଳ ଶ୍ରୀର ଧୀର ଦେଖି ବ.କୁ ହୋଇ
 ସେ ଶ୍ରୀର କାମ ଦାହିଦେଲେ । ବସନ୍ତ କୁଅର
 ସେ ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତକାଳ ସୁ ଅଧରା ବରଣ-
 ଦେପରେ ଅଦେବତ ଦେ ଶ୍ରୀ ପଲ ଶା-
 ନ ହିଁ । ଏହା ବେଦେଦୁର ଧ୍ୟ ଅ.ମ୍ବ.ମ.ଦେ
 ଠିକ ହେ ତ ପାଉଁ । ଏହି ଦେବେଦ ସମା-
 ପ୍ରୀ ଏ ବଥା ଲେଖି ପତ୍ରିତ ମହାଶୟଙ୍କର
 ଦାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରବାର ଦେଖି ଅମ୍ବୋକଙ୍କ
 ବଦେବନାରେ ଏ ବସନ୍ତର ଅଲେଖା ଦେବା
 ଉଚିତ । ଶ୍ରୀଜଣେ ଜଣେ ପଞ୍ଚପ୍ରୋତ
 ଅହିନୁର ଦେବପଠ ନିଷେଧ କରବାପ୍ରତି
 ବସନ୍ତକାଳର ସମନା ଥିବର ସଦେବ ବର
 ଅଛି । ବାସନ୍ତରେ ସଦେବର କଥା ।
 ବସନ୍ତକାଳରୁ ତାହା ଧର୍ମକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ
 ଉଚିତ ଶିକାଦାନ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁତ ଅଛି ଏକ
 ସେଦେବେଲେ ଉଚିତ ସଂସ୍କୃତ ଶିକା ବହିର
 ଅନୁର୍ଣ୍ଣନ ଏକ ଦେବ ବହିର ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ
 ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦେଇଅଛି ଦେବେଦେଲେ
 ଭବଧର୍ମକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିବା ଦେହରେ ଦୌଶସି
 ଶ୍ରୀକୁ ସେ ପାଠରୁ ବସନ୍ତ ଦେବକୁ ସେମ
 ନୁହନ୍ତି । ଭରଣା ଦୁଅର ବସନ୍ତକାଳରୁ
 ଶ୍ରେଣୀ ସମିତରେ ଏ ବେଦର ଅଲେଖା
 ଦେବ ଏକ ସମିତର ନ୍ୟୟ ବସନ୍ତର ଉକ୍ତ
 ନିଷେଧ ପ୍ରୀର ଲେଖ ଦାହି । ପୁଣି ପତ୍ରିତ
 ଯାଶ୍ରୀ ମହାଶୟ ବସନ୍ତକାଳରୁ ଅଦେବ
 ନ.ଲେଖ ଏଦାବେ.ଲ ବରକୁ ହୋଇ ଶ୍ରୀର
 କମ ଦାହିଦେବା ଉଚିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏକ
 ସେ ସେପର ଦର୍ଶାଶ୍ରୀ ଏ ପୁ.ଲ ଦେଶା-
 ଅଛି ବାହା ବାହାଙ୍କର ଦେବ ପଠାଉବାର
 ଯୋଗ୍ୟତାର ଅନୁକୂଳ ବୋଲିଯାଇ ତ ପାରେ ।
 ବେଦ ଅନ୍ୟକୁ ଉଚିତ ଏକ ଉଦାର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର
 ଏକ ସେଦେବେଲେ ପତ୍ରିତ ମହାଶୟ ନିଚେ
 ବସନ୍ତ ବରଣି ବ ଜାବର ମଙ୍ଗଳ ସଦାପେ
 ଭବର ବାହା ପ୍ରକାଶ ଦେଉଅଛି । ସେ ପୁଲେ
 ସେ ଦେହ ମଦନ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରପୁଣ୍ୟ ବାହା
 ପଦାକୁ ଉଚିତ କରବ ବାହାକୁ ପଦାଉବା ବର-
 ତହିଁ ଉପରେ ତ ଲେଖିବା ଦୁର୍ଗ ଲେଖକୁ
 ଶିକା ଓ ଉପଦେଷ ଦେବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-
 ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ହିଁ କରବା ପାସ ଅ.ଟ । ହିନ୍ଦ
 ଶ୍ରୀ ଅନ୍ୟ ବେହ ଦେବ ପତ୍ରିତ ନାହିଁ
 ବେଦରେ ଏପର ନିଷେଧ ନାହିଁ ଦେବେ
 ବାହା ଥାନ୍ତି ତେ. ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦାମାନେ
 ବେଦର ବାହୁଲ୍ୟ ପଦ
 ବା ହିନ୍ଦ

ଅଗ୍ରବରେ ଲେବେ ମୂର୍ଖ ବେଦପିତାରେ
 ବେଦ ପାଠ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରି ଏକ
 ପ୍ରକାର ରହୁଅନ୍ତେ ଥିବାର ଅଧିକାରୀ । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶତ୍ରୁଘ୍ନେଶ୍ୱର ସମାପନ ପ୍ରଣାଳୀରେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ସହର ପିତାମହୀରେ
 ଅଛି ଏବଂ ଦେବଦେବରେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନେଶ୍ୱର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବେଦ ନାନା ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଅନୁବାଦ
 ଓ ପ୍ରକାର ଦୋଷପତ୍ତ । ବେଦଗ୍ରନ୍ଥ ଅହଳୁ
 ପତ୍ତୀବ୍ୟକ୍ତି ବେଦପାଠ ଓ ବହିର ଅଲୋ-
 ଚନା କରୁଥିବା ପ୍ରାଣୀ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉନ୍ନତ ଉଚ୍ଚ
 ଅନ୍ୟ ଦେହ ଓ ପତ୍ତୀର ନିୟମ ଦୋଷ
 ପାରେ କି ? ପତ୍ତୀର ମହତ୍ତ୍ୱ କହି ପାରିଲୁ
 ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ବେଦ ପତ୍ତୀରେ ବହିର
 ପ୍ରକାର ଅର୍ଥ ନିଶ୍ଚିତ ନାହିଁ । ସତରଂ ବହିରେ
 ସତ ନାହିଁ । ନୂଆ ଅବସ୍ଥାରେ ଉଲ୍ଲିବାଦ
 ଦେଖି ଯେ ଶାସ୍ତ୍ର କହି ଓ କିଏ ସେ ପାପ
 ଗୁଣୀ ନୁହେ କି ? ବେଦର ଅପାର୍ଥ ଅର୍ଥ
 ଦେହ କରୁଥିଲେ ବହି ସଦାଶେ ଉଚ୍ଚ
 ପତ୍ତୀବ୍ୟକ୍ତି ଦାସୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ହଳୁକର
 ସକ୍ଷୀପ୍ତିବା ଦେଶ ଦେହୁ ସେ ଧର୍ମ କ୍ରମେ ଦୁର୍ଗ-
 ଶକ୍ତ ନରୁଅଛି ।

ଉତ୍କଳୀୟ ସ୍ୱବଦ୍ଧର ଦେବ ସର ।
 ଶାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସରାଧି ଦୁର୍ଗପୁରାଣେ ଅଧି
 ବେଦର ମତ ବଳବାଦ ସଦ୍ୟା ସମସ୍ତରେ ଏଠା
 ଶାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଦେବରେ ସମାଗେତ ସଦ୍ୟା
 ତାରେ ସମହୃଦ ଦୋଷପାତଅଛି । ଏହି
 ଦେହୁ ସରାଧିରେ ଏଠା କଲେଜର ଶ୍ରୀ ଓ
 ଦେବେକ ବାହାର ଲେଖନୀକ ସହର ଅଧ୍ୟା-
 ପତ ଓ ଅଧ୍ୟାସ ମହାଶୟମାନେ ସଦ୍ୟା ଅଟନ୍ତି ।
 ସାଗ୍ରମୋଦକ ଏକାକ୍ଷରୀ ଉକ୍ତୋକ୍ତାୟା ସୁନ୍ଦର
 ଶ୍ରୀ ଓ ପିତୃବ୍ୟକ୍ତି ଦେଶ ସୁନ୍ଦର ଶାନ୍ତି ସରା-
 ମାନ ଚଥା ବାଲେଶ୍ୱର, ବାଲପଦା ଓ ବଦଳଦା-
 ଠାରେ ମଧ୍ୟ ବଦୂପ ଶାନ୍ତି ସରାମାନ ଅଛି ।
 ଶାନ୍ତି ସରାମାନଙ୍କୁ ଅମରୁତ ଦୋଷ ଅଲୋଚ୍ଚ
 ସଦ୍ୟା ସମାଗତ ଦୋଷପତ୍ତୀ ଏବଂ ଏଠା
 ବଦ୍ୟାଲୟମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀ ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଅଧ୍ୟାସ
 ମହାଶୟମାନେ ସମସ୍ତେ ଥିବାରୁ ଜନନା ବସ୍ତୁର
 ଦୋଷପତ୍ତୀ ଏମନ୍ତ ଓ ଦେବ ଓ ବାଲକା ସମସ୍ତ
 ପରପୁତ୍ର ଦୋଷ ପାତଅଛି । ଅନୁମତ ୨୦୦
 ସଦ୍ୟାକୁ ଅଧିକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ବାହାରର
 ରଘୁଲୋଚ ଅଭିପ୍ରାୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ
 ରଘୁଲୋଚୀୟକ ମଧ୍ୟରେ ଏକା ପାଦା ସୁଷଦେବ
 ସରାଧି ଥିଲେ । ମାତ୍ରକର ବକ୍ତି ଉଚ୍ଚକର
 ଶ୍ରୀ ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ

ପତ୍ତୀବ୍ୟକ୍ତି ଦେଶ ସାଧୁଧନ ମାତ୍ର ପତ୍ତୀ
 ଶିକ୍ଷାଗ୍ରନ୍ଥରେ ଦାୟା ସମାପତ କରନ୍ତାକୁ ସେ-
 ମାନଙ୍କର ବହି ବକ୍ତି ଦୋଷ ଓ ଥିଲ । ବେଦ-
 କଥା ବଲେଜର ସଂସ୍କୃତ ଅଧ୍ୟାପକ ମହାଶୟ
 ପ୍ରଥମରେ ବେଦ ମନୋଜର ବଦ୍ୟାକ ସରାଧିଲ
 ପଦ୍ୟ ବଲକୁ ସରାଧିଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲ
 ଦୋଷିଏ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଓ ଦୋଷିଏ ସଂସ୍କୃତର ମୁଖପୁ-
 ପାଠ ଅହଳୁ ଦେଲ ପରେ ସରାଧି ସମ୍ପାଦକ
 ବାହାର ରପୋର୍ଟ ପାଠ କଲେ । ବହିରୁ ପ୍ରକାଶ
 ଦେଲ ଯେ ସରାଧି ପାଠ ନେଃ ଉଚ୍ଚ ଅଛି,—
 ଏ ସ ହୃଦ୍ୟ, 'ସୁ ଚିତ୍ତେ', 'ସୁ ଅର୍ଥକ', 'ଅର୍ଥ
 ନୀତିଶାସ୍ତ୍ର' ଏବଂ 'ମନ ବ୍ୟାୟାମ ପିଣା । ପ୍ରତ୍ୟେକ
 କରୁଥିଲେ ପୁଅକୁ ସମ୍ପାଦକ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିର
 ସଦ୍ୟାସଂଖ୍ୟା ୧୦୭ ଏବଂ କଲେଜର ଅଧ୍ୟାସ
 ସ ପାଦେବ ମହାଦାସକୁ ସରାଧିଲ ଅଟନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତ-
 ମଧ୍ୟରେ ସରାଧି ବୋ ୩୦ ଟି ସାଧାରଣ ଏବଂ
 ଦୋ ୫ ଟି ବଶେଷ ଅଧିବେଶନ ଦୋଷପତ୍ତୀ
 ଏବଂ ବ.ଶ୍ୟ ଅଧିବେଶନରେ ମାତ୍ୟବର ମଧ୍ୟ-
 ସୁଦତ ଓ ସ ପ ଅଇ ଇ ମହାଶୟ ପ୍ରଭୃତି ସରା-
 ପତ୍ତୀର ଅପନ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ଗତ ବର୍ଷ
 ଉନ୍ନାଦ୍ୟ ନି ୧୯୧୮ ଅଦ୍ୟା ଦୋଷ ଗର୍ଭ ବଦ-
 ଓ ୧୯୧୯/୧୯ ଦାତରେ ଥିଲ । ମାତ୍ରଶିଷ୍ୟ,
 ବରାଧିରେ ସଦ୍ୟା, ଦୟା, ସମା, ରକ୍ତି, ଦାୟା
 ଏବଂ ସମସ୍ତ ନିଷ୍ଠା ଗୁଣର ଅନୁଶୀଳନ ସଦ୍ୟାମାନେ
 ସେତାକ୍ରମେ ପ୍ରଭାଗିକ ଦୋଷ କରନ୍ତି ।
 ଶାନ୍ତି ସରାମାନଙ୍କର ଦାୟା ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତିମତ
 ଦୋଷଅଛି ଏବଂ ବଦଳଦାରେ ଅଧ୍ୟାସ ଲୋଚକ
 କୁନ୍ଦର କରୁଥିଲ ବଶେଷ ଦେଖା ଦୋଷଅଛି ।
 ରପୋର୍ଟ ପାଠାନ୍ତେ ପଦ୍ୟା ସୁ.ସା.ଦେବ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ
 ପଦ୍ୟର ବଦ୍ୟାସ ବର ଦାୟାରେ ବସ୍ତୁର ଦେବ ।
 ଏବଂ ସଦ୍ୟେକାର ବଦ୍ୟା ନିଷ୍ଠା କରୁଥିଲ ଉପ-
 ଦେଶ ଦେବରୁ ମାତ୍ୟବର ମଧ୍ୟଦେବଦାସ ସି,
 ଅଇ, ଇ ମହାଶୟ ସଦ୍ୟାଦେବପୁତ୍ରୀ ଦୋଷିଏ
 ବକ୍ତିବା କଲେ । ସରାଧିଲ ମହାଶୟ ଅଧ୍ୟାପକ
 ଅଛି ବହି ବଶେଷ ବକ୍ତିବ୍ୟ ଓ ସୁବାଦ କହି
 ସୁବଦ୍ୟାମାନଙ୍କ ଦାୟାରେ କଲେଜର ଅଧ୍ୟାସ
 ସ ପାଦେବ ସୁବାଦକେ ଶ୍ରୀ ପତ୍ତୀ ସଦ୍ୟାରେ
 ମତ୍ୟ ପ୍ରାଣ ଉନ୍ନାଦ୍ୟରୁ ବାକ୍ତି ଧନ୍ୟବାଦ
 ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏଥି ଉନ୍ନାଦ୍ୟ ସରାଧିଲ ଧନ୍ୟ-
 ବାଦ ବଦ୍ୟାଧାର ଦୋଷିଏ ସମ୍ପାଦକ ସହର ସରାଧି
 ଦାୟା ପରସମସ୍ତ ଦେଲ । ଏ ଦେବ ଦାୟା-
 ବଳୀ ଅନୁମାନଙ୍କ ମତକୁ ବଶେଷ ଦେଲ ଅଛି ।
 ଉନ୍ନାଦ୍ୟ ବଦ୍ୟାଲୟର ବାଲକମାନେ ଏଭଳ ସରା-
 ଦ୍ୟାସ ପରସମ ଅବକ ଦେବା ଓ ପିତୃକ ପ୍ରଭୃତି-
 କଠାରୁ ବାହାପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷାଲର କରୁଥିଲ
 ଉପାୟ ଲୋଚନା ଅବଶ୍ୟ ଅଧିକର ବସ୍ତୁ

ଅଟେ । କଲେଜର ଅଧ୍ୟାସ ମହାଶୟ ସଦ୍ୟାସ
 ସରାଧିଲ ବାକ୍ତି ବକ୍ତିବଦର ଦାସ ଏବଂ ସମ୍ପାଦକ
 ବାକ୍ତି ଗୋଲକଚନ୍ଦ୍ର, ଦାସକ ବଶେଷ ପରସମ-
 ସହର ଦାୟା କଲେଜରେ ଧନ୍ୟବାଦ
 ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏବଂ ଅନୁମାନେ ବାକ୍ତି ସହର
 ସରାଧି ସମସ୍ତ ସଦ୍ୟାମାନଙ୍କ ଏଭଳ ଉଚ୍ଚକର
 କର୍ତ୍ତ୍ୟକର ଦାୟାମତେ ବାଦ୍ୟାରେ ପରସମ କରବା-
 ଦେହୁ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ସଦ୍ୟା-
 ଦେଶା ଅନୁମାନେ ମାତ୍ରଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲ ଭଲ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀପତ୍ତୀ ଏବଂ ଦେଉ ଶ୍ରୀମାନ ସଦ୍ୟାମାନେ ବାକ୍ତି
 ଅଛନ୍ତି ବେଦକ ଅନୁଶୀଳନ କରୁଥିଲେ
 ଅବଶ୍ୟ ମନୋଧା ସାଧନ ଦେବ । ଅନୁମାନେ
 ଏହି ସରାଧିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ପ୍ରକାଶ, ବକ୍ତିଲୀ,
 ମୁଖଲମାତ, ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତିକ ସହର ଉତ୍କଳ ବାଲକ-
 ମାନେ ନିଷ୍ଠାପତ୍ତୀରେ ସହମାନେ ପିତ ମିଶି
 ଦାୟା କରୁଥିବା ଦେଖି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁମାନ
 ଦୋଷଅଛି ଏବଂ ବାକ୍ତିର ଦେଉ କେବେକ-
 ଜଗଦଠାରୁ ଦାୟାଗ୍ରାଣ ନିଶା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକ୍ଷାଏ
 ବାଦ୍ୟା ସେମନ୍ତ ଏମାନଙ୍କୁ ଉଲମାସ ସର୍ତ୍ତ ନ
 କଲେ ଏହାହିଁ ଏକାନ୍ତ ଦାୟା ।

ସମାଜ ସୁଖ ପ୍ରାପନ ସରା ।
 ଗତ ବା ୨୭ ଋଷ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତିକ ଅଧ୍ୟାପକ
 ଦିନେଶ୍ୱର କଲେଜରେ ସୁନ୍ଦାୟ ସମାଜ ଏକ
 ବାକ୍ତି ଶ୍ରମକର ସୁଖ ରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିଲ
 ହାଉଣ ଗୋଷ୍ଠିଏ ସାଧାରଣ ସହ ଦୋଷଅଛି ।
 ପ୍ରାଣୀ ଉଚ୍ଚରେପୀୟ ଏବଂ ଦେବୀୟ ପ୍ରାଣୀ ଦୁର
 ଶର ବଦ ଲୋଚ ଉପସ୍ଥିତ ଦୋଷଅଛି ଏବଂ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତି ଦିନେଶ୍ୱର ସାଦ୍ୟକ ବାଲେଶ୍ୱରରେ
 ମାତ୍ୟବର ବଲେଶ୍ୱରକ ସଙ୍ଗେ ସୁବାଦେହୁ
 ଏ କଲର କଲେଜର ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତି ବରାଧି ସାଦେବ
 ସରାଧିଲ ଅଧ୍ୟାସ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତି କରୁଥିଲେ । ମେ
 ସରାଧି ଦାୟାକରୁ କର କହିଲେ କି ସୁନ୍ଦାୟ
 ସମାଜକ ବସ୍ତୁମାନ ଦେହୁ ଗତ ମତ୍ୟାସରେ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀସର ଏପ୍ରକାର ଲୋଚ-
 ମାନେ ଯେ ପ୍ରକାର କଳ ଶେଠ ଓ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପ୍ତି
 ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ବାକ୍ତି ସମସ୍ତକୁ ଜଣାଅଛି ।
 ସେହି ଶ୍ରୀ ବାକ୍ତି ଦାୟାକରୁ ଦୋଷାଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟା
 ସରାଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ । ସେ ଦେବେକ ବଦ
 ଦେଲ ମୋପସର ଗପୁରେ ଥିବା ଦେହୁ ସୁନ୍ଦର
 ଅହାର ସମ୍ପାଦକେ ବାହାର ସଙ୍ଗେ ପତ୍ୟମା
 କରୁଥିଲ ସୁଦ୍ୟା ପାଇ ନାହାନ୍ତି ଓ ନିଜେ
 ଅଧିକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାହାନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୋତନାୟ
 ଦାୟା ମଧ୍ୟରେ ଏଠା କେବେକ ଦାସପାତା-
 ନକୁ ବସ୍ତୋ କମନ୍ତେ ଅଧିକା ବଶେଷ ଦୋଷା-
 କାନ୍ତ ଓ ଅବସ୍ଥାର କରୁଥିଲ ବଦ୍ୟାସର ଅଧ୍ୟାସ

ଦେବଦର୍ଶ ଦେଇ ଦେଖା ଯାଉଅଛି ଏବଂ
 ତଦୁପଯୁକ୍ତ ସର ନିର୍ମାଣର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିବାର
 ଲେଖକଙ୍କର ଅପେକ୍ଷା ସ୍ୱେଦ ଓ ଚକ୍ରି ଦେଖି
 ସେପରି ଅର୍ଥରାଶି ଦୋଇଥିଲେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କର
 ଯୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏହି ମର୍ମରେ ଅଗତ ହଲେ କି
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଦିନିକ ସର୍ବା
 ଓ ଦର୍ମରାଜ୍ୟ କେଉଁଠି । ଏଠାରେ ପ୍ରାୟ ୧୫
 ସହାର ନାମ ପଦାଗମ । ପ୍ରାକାଶ୍ୟ କେହି
 ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାଶ କର ତ ଶାର ଦେବତ
 ଦିନିକ ଦର୍ମରାଜ୍ୟ ତାମ ରେଖିଲୁଁ ଯଥା—
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ସେ, ଏହି କ, ଗାଲେଟ ସାଦେବ
 ଓଡ଼ିଶା ଦିନିକରେ ତେଅରମାତ ସମ୍ବପତ,
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର କଲେ ସାଦେବ ତତେ ତଲେକର
 ଲାଭପରେପୂର୍ବମାନ ବା ସଦାତ୍ୟ ସମ୍ବପତ,
 ତେପୁଟି କଲେକର ବାବୁ କୁରୁକ୍ଷୁର ଦାତବ ଓ
 ବାବୁ ଦୟାନିଧି ଦାସ ପରସ୍ତଲ ଅଧିକୃଷ୍ଣ
 ଓଡ଼ିଶା ଦିନିକରେ ସୁକ୍ଷ୍ମସେବେଶ୍ୟ ବା
 ସମ୍ପାଦକ ବାବୁ ମନ୍ମଥନାଥ ମୂର୍ତ୍ତ୍ୟା କୈଳସ
 ଅଧିକର ଦେବରର ବା ଶକାହ । ବାବୁ ଗୋ-
 ଲୁଲାନକ ଗୌଧୁସ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁମୋଦନ
 କଲେ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ଗୋବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବୋଷ କ ସୁ
 ପ୍ରସ୍ତାବ ଏହି ମର୍ମରେ କଲେ କ'ଣ ନିର୍ଦ୍ଦାଶନ-
 ମତେ ଗଠିତ ଦେବ, ଦିନିକ ସମ୍ବପତ ମୋଟ
 ବେଦର ପତକସ ଦେବେ ଦେବା ପ୍ରାଦେଶିକ
 ଦିନିକ ନିକଟେ ପଠାଯିବ ଏବଂ ପ୍ରାକାଶ୍ୟ ସୁତ
 ନିମନ୍ତେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପତକସ ସେତେ ଦେବା ରହବ
 ବହିରେ କ ପ୍ରକାର ସୁତ ରହିବ ଦେବ ତାକ
 ନିଷ୍ଠି କରବେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଦାର୍ଯ୍ୟ ନିଦାଦାଥେ
 ଯାହା ବ୍ୟସ୍ତ ତରବା ଅବଶ୍ୟତ ଦେବ ତାକ
 କରବେ । ଏ ସଂକ୍ଷେପେ ସେ କହଲେ କ ନି-
 ଦାରମାତେ ପ୍ରକାଶ୍ୟଠାରୁ ଦେବା ସଂଗ୍ରହକରବା
 ଲାଭ କେଉ ଶାରଦେ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ବାବୁ ଗୌଷ
 ଶଙ୍କର ସ୍ୱୟ ଅନୁମୋଦନ କଲେ । ସେସରେ
 ମଧ୍ୟପୂର୍ବ ଗଜା ୪ ଥି ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ କ ଅନ୍ତତଃ
 ପାଞ୍ଚଜଣ ସର୍ବା ଦିନିକ ସମ୍ବରେ ଉପସ୍ଥିତ
 ଦେଲେ ଦାର୍ଯ୍ୟ ନିଦାଦ ଦୋଇ ପାରବ । ସ୍ୱୟ
 ମଧ୍ୟପୂର୍ବ ଗର୍ଭ ବାବାଦୁରକ ଅନୁମୋଦନମତେ
 ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ । ପରଶେଷରେ ସ୍ୱୟ
 ସ୍ୱାମୀଚରଣ ନାୟକ ବାବାଦୁରକର ପ୍ରସ୍ତାବ
 ମତେ ସମ୍ବପତକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଅଲ ଏବଂ ସମ୍ବ
 ରକ୍ଷା ଦେଲ ।

—*—

ବାଲେଶ୍ୱରରେ ବଞ୍ଚେଶ୍ୱର ।

ଗତମାସ ତା ୨୪ ପରେ ମାନ୍ୟବର
 ବଞ୍ଚେଶ୍ୱର ସର ଏଡ଼ିକାର୍ଡି ବେଦର ବାବାଦୁର
 ବାଲେଶ୍ୱରରେ ପଠୁଥିଲପରେ ବାଲେଶ୍ୱର

ପ୍ରାକାଶ୍ୟରେ ଜଲଦୋର୍ତ୍ତ ପ୍ରଭୃତର ଅଭା-
 ନକପଣମାତ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ । ସମସ୍ତ ଅଭି-
 ନକପଣରେ ପରଲୋକତର ସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପ୍ରମ
 ଏଡ଼ିକାର୍ଡିକ ନିମନ୍ତେ ଦୁଃଖ ଓ ସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପାଦକ
 ସିଦ୍ଧାପତାଗେଦକରେ ଅତଳ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ
 ଥିଲ । ଜଲଦୋର୍ତ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଦରୁ ତ ସାଧ୍ୟ
 ଦୋଇଥିବା ଉଦ୍ଦିଗମାନ ପ୍ରକାଶ୍ୟତ ଶେଷ
 ଲେଖ ମହୋଦୟକୁ ତାତାବଧ ହୃଦୟର ଦାର୍ଯ୍ୟ
 ତରପୁନା ଓ ସମ୍ପଦୁହି ପ୍ରାପତ ଦେବୁ ଧନ୍ୟବାଦ
 ପ୍ରଦାନ ଓ ତଳ ଯୋଗାଉବାବ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ
 ସାହାଯ୍ୟ ତରପୁନାଦେବୁ କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ
 କରୁଥିଲେ । ମିତ୍ରନିପିପାଳିଟି ମଧ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ
 ଦରୁ ତ ତଳଯୋଗାଉବା ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଟ ୧୦୦୦
 ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ଗଣ
 ଦାତକାସ ମିତ୍ରନିପିପାଳିଟିର ଦୁରଗ୍ରା ମୋତଳ
 ଓ ମ କଲ୍ୟାଣକୃତେୟାରମେତ ପଦରେ କେହି
 କରବା ଦୁଃଖ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ଦେଉଥିବାର
 ଜଣାଇଥିଲେ । ଜାଗସୁ ସର କ, ଦେବ ସାମାଜିକ
 କୃତବ୍ୟଲଗ୍ନ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବକାଳସୁ ସକାଶେ ଅର୍ଥ
 ସାହାଯ୍ୟ ଲେଖ ସରକାରରୁ ଶ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତାବକାଳ
 କଦାମୂର୍ତ୍ତରେ ପାରବା ଓ ତିଳି କଦାଲସୁ ।
 ପ୍ରୟୋଜକମାନ ଜଗାଇ ବହିର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ
 ଉଦ୍ଦିଗ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟର ପ୍ରାର୍ଥନା
 କରୁଥିଲେ । ମୁସଲମାନ ସର ଶିକ୍ଷାସକାଶେ
 ଅର୍ଥାଭାବ ଓ ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ଇଂରାଜୀ କଦାଲସୁ
 ମାତକରେ ବେତନ ଅଧିକ ଥିବା ଓ ଧର୍ମଶିକ୍ଷକ
 ବନୋନସ୍ତ କ ଥିବାଦେବୁ ସେଠା ମାତ୍ରାପରୁ
 ଉକ୍ତ ଇଂରାଜୀ କଦାଲସୁରେ ପରଣତ କରବା
 ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ମହୋଦୟ
 ତାଙ୍କର ବାଲେଶ୍ୱରରେ ପ୍ରଥମ ପଦାର୍ପଣ ସମୟ
 ରେ ସାଦର ଅଭାର୍ତନା ଦେବୁ ଏବଂ ସେ ସମସ୍ତ
 କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ପରଲୋକତର ସମ୍ପାଦକ
 ଅକାଳକ୍ଷୟରେ ଯେପରି ଗୁଣରେ ଦୁଃଖ
 ପ୍ରକାଶ ଓ ତଳ ସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ସିଦ୍ଧାପକା
 ସେଦଶରେ ଅନ୍ତରକ ଏବଂ ସକଳକ୍ରିୟତର
 ଅଭିଭାବନା ଦୋଇଥିଲେ ତହିଁ ନିମନ୍ତେ ଅତଳ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏବଂ କହଲେ ସେ ତାଙ୍କର
 ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପାଦକୀୟ ପରମର୍ଶଦାତାମାନେ ମାତ୍ରସାର
 ଉକ୍ତ କଦାଲସୁରେ ପରଣତ କରବାରେ ସରାକୁ
 ତ ମୁଖ୍ୟ ଥିବାଦେବୁ ତାହା ଦୋଇପାରବ ନାହିଁ
 ଏବଂ ବାଲେଶ୍ୱରର ଉକ୍ତ କଦାଲସୁମାନଙ୍କରେ
 ମୋତିକ ପଶୁର ସାହାଯ୍ୟରେ ଯାଆସାଧ ଶିକ୍ଷା
 କରବାକୁ ମୁସଲମାନମାନେ ତେଜୁକି ଦୁଃଖ ।
 ଜାଗସୁ ସର କ, ଦେ କୁ ବ ସଂରକ୍ଷଣ ଲେଖକ
 ଉତ୍କଳରେ ସଂକାଳିଷ୍ଠ ଥିବାର ଅବଗତ ହୋଇ
 ସେ ଅର୍ଥ

Digitized by srujanika@gmail.com

NOTICE

Wanted an experienced and passed Compounder for Jagat-singpur Charitable Dispensary District.Cuttack on salary Rs 15 per month rising up to Rs 20 with free quarters. Application will be received up to 16th September 1910. Apply to the President of the Dispensary.

NOTICE.

WANTED, for the Lady Fraser Girls' School at Baripada, Moubhanj State, a qualified Head Mistress on Rs 20 per month (rising to Rs 30) with free quarters. Applicants should state age, residence, qualifications and experience and submit copies of testimonials. The selected candidate shall have to join at once. Apply to the undersigned by the 15th September 1910

S. N. Chakravarti
Baripada, } Superintendent of Education
20-8-1910 } Moubhanj State

No. 390 M

In the court of the District Judge of CUTTACK.

NOTICE is hereby given under clause (2) of section 12 of the Provincial Insolvency Act III of 1907 to all concerned that the petition filed by Loke Nath Misra alias Brahma of Kalikadevisahi, Puri for being declared insolvent, has been admitted and registered as miscellaneous case No.12 of 1910 and that the 14th day of September 1910 has been fixed for hearing thereof.

Persons desiring to be represented in the matter should attend in person or by duly instructed Pleaders on that date! The particulars of the debts alleged in the petition to be due are as follows.

| Names of creditors | Amount of debts |
|----------------------|-----------------|
| 1 Bhagyarathi Panda | Rs 451-7-0 |
| 2 Banamali Mahapatra | Rs 637-8-0 |

Cuttack } M. M. Dutta
31st August 1910. } Sub-Judge in charge

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ହୀମାତ ଚଳଇବା ଯାଇ ଉକ୍ତ ବଣିୟ ଗୁରୁତରାଣୀ ସୁବନ୍ଧୁ ଅବସ୍ଥାରେ । ଭଲ ବେତନ ଦିଅଯିବ, ଧାର ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ଲେଖକର ସହଯୋଗରେ ଉଦ୍ଧାର ଆଶା ଅଛି । ଚଳଇବା ହୀମାତଙ୍କୁ ବନ୍ଧନା ଲିମିଟେଡ଼ର ହୀମିକ ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀର ନିକଟରେ ଅବଦାନ ହେବାକୁ ଦେବ । ୧୨୩୨ ଉପରମାନ ଖୁବ୍ ବଜ୍ରବୀ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସହରକଟକ । ଯା । ମାହାଦାସବଜାର ନବାସୀ ଗୁମାସ୍ତା ପରଜା ଓ ମୋଦନଲଲିମିଶ୍ରମାନେ ଅନୁମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଚଳଇପସିଲ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପୁରୀ ଓ ରୁପାର ଅଲଙ୍କାରମାନ ଦୟାଧ୍ୟାୟ ବନ୍ଧନ ରାଶି ସନ ୧୯୧୦ ମସିହା ଚିତ୍ତୋରମାସ ତା ୨୫ ରଖିତାକୁ ଉକ୍ତ ସନ ଜୁନମାସ ତା ୨୭ ରଖି ପୁରୀ ଅନୁମାନଙ୍କଠାରୁ ନଗଦ ଟ ୨୫୨୬୩ କରକ ନୟ କରି ଅଳକୁ ବାଧ୍ୟରୁ ଉକ୍ତ ଦେଲ ଅପରାଉସରେ ଉକ୍ତ ଟଙ୍କା ଓ ବହିର ସୁଧ ଶର କଡ଼ା ପ୍ରତିମାସିକ ଟ ୩୯ ଲେ: ଟ ୫୧୫୩୯୯ ପାହୁ ଏରୁପ ପେଟ ଟ ୧୨୫୨୩୯୯ ପାହୁ ଅପ- ଶାମାନଙ୍କ ଉପରେ ବାଜା ରାଶି ଅନୁମାନଙ୍କର ଭରବ ମତେ ଅଦାୟ ଦେଇ ନ ଥିବାରୁ ଅମ୍ଭେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରକେ ସନ ୧୯୧୦ ମସିହା ଅଗସ୍ତ ମାସ ତା ୫ ରିଖେ ଡାକଦ୍ୱାରା ଅନୁମାନଙ୍କର ଉକ୍ତ ବାଧ୍ୟ ଦେମତରୁ ବୋଧକଦ୍ୱାରା ରେଜେକ୍ସନ୍ କୋଟାସ ଦେଇଥିଲୁ ଉକ୍ତ କୋଟି- ସରୁ ସେମାନେ ଖ୍ୟାତ୍ୟ ଦୋଇ ଫେରାଇ ଦେଇ- ଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟାସ ସମ୍ପାଦନରେ କୋଟାସ ଶିଠା କସର ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଉ- ଅଛି କି ସେମାନେ ଅନୁମାନଙ୍କର ଅସଲ ସୁଧ ବ୍ୟବ ଟଙ୍କା ଅଳକୁ ୧୯୧୦ ମଧ୍ୟରେ ଅଦାୟ ଦେଇ ଉକ୍ତ ପୁରୀ ଓ ରୁପାର ମାଲମାନ କି ନେଲେ ଅମ୍ଭେମାନେ ବ୍ୟସନରେ ଉକ୍ତ ଜନସ- ମାନଙ୍କୁ ସନ ୧୯୧୦ ମସିହା ସିତମସ୍ତ ମାସ ତା ୨୫ ରଖେ ବଦଳେକମାନଙ୍କ ମୁକାବଲରେ ସକାଶେ ବ୍ୟସନରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାଶରୁ ବେ ବଜ୍ରବୁ କରଇ ସେତେକା ଅଦାୟ ଦେବ ତାହା ଅଦାୟ ନେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଅଦାଲତରେ ନାଲସ କରି ଉକ୍ତ ଦାସଲଦ୍ୱାରା ଅଦାୟ କରିଦେବୁ ସେଥିରେ ଯାହା କ୍ଷତି ଖର୍ଚ୍ଚାଦେବ ସେ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚାରେ ସେମାନେ ଦାୟୀ ଦେବେ ଏବଂଦର୍ଥେ ଏ କୋଟିସଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ ଦେଉଅଛୁ କି ସେମାନେ ଏ କୋଟିସରୁ ଅବଗତ ହୋଇ ତୁମ୍ଭାଭିକ ଦେବେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ବନ୍ଧନ ମାଲମାନଙ୍କରେ ଉଦ୍ଧାସରେ ଅନୁମାନଙ୍କ ଉପରେ କେଉଁଗଣି ଦାବା କରି ନ ପ ରୁବେ । ଭଲ ବା ୫୩୧୦ ରଖି ଫେସିଲ ପୁରୀ । ରୁପାର ଅଲଙ୍କାର ପସଲଦ୍ୱାର ଦାର ଗୋ ୨ ରୁପା ବାୟୁ ଗୋ ୨ଟି ପୁରୀ ଗ ୨ ଗ୍ର ର ୫ ମୋଦର ଗୋ ୧୫ ଟା ପହୁ ଗୋ ୧ ଟା ଭୁଲଣ ଦାର ଗୋ ୧୫ ଟା ଧାନମାନ ଗୋ ୨ ଟା କାନଦୋଇ ଗୋ ୫ଟା ମୁସ ଗୋ ୨ ଟା ଗମରନ ଓ ବୁଝଲଲ ମାରବାଡ଼ । ଯା । ନୟାସଦ୍ୱାର କଟକ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସେହେତୁ ଅସ ନୟାସଦ୍ୱାର କଟକରମାନ- କରୁ ନମ୍ଭଲକ୍ଷିତ ବଜରୀତ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ସମ୍ପଦ- କରବା ଅଧିକାର ଅଗାମୀ ଅକ୍ତବରମାସ ତା ୫ ରଖି ରେଜ ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନା ୧୯୧୩ ସମୟେ ନିଜମତ ମୁକାମରେ ଶ୍ରେଣୀ ଷ୍ଟେଟ ସୁପରଭେ- ଶ୍ରେଣୀର ଅଧିକରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ନିଲମଦ୍ୱାର ବଜ୍ରବୁ କରସିବ—ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଦୋଇ ନିଲମ ତାତପାରବେ—ଷ୍ଟେଟ ସୁପରଭେଶ୍ରେଣୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବା କୋଟିସି ତାହ ପ୍ରକାଶକରବାକୁ ବାଧ୍ୟ କୁହୁ । ଭଲ ୧ ଦମଳାଗୁଣ୍ଡି ୨ କୋଟଲମଣ୍ଡି ୩ ଦୁଇତାପଳ Nayagarh, } G. S. Mahanty. 30-8-10. } Superintendent,

ରାମରସାମୁତସିନ୍ଧୁ ରାମାୟଣ ।

ଏକତେ, ସାତକାଣ୍ଡ । ଅଗ୍ଣ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗମରୁ କବ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଦାସକ ରଚିତ । ପ୍ରଥମା ୧୦୮ ପଦ ଏବଂ ୧୦୮ ଅଧ୍ୟାୟେ ସମାପ୍ତ । ବନ୍ଧନ ଓ ସୁଲଳତ ସଦ୍ୟ । ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୫ ମାତ୍ର ।

—*—*—
ଅଷ୍ଟାଦଶସପ୍ତଶାନ୍ତର୍ଗତ
ଶୁଦ୍ରମାନ ସାରଳା ଦାସକ ରଚିତ
ଚଣ୍ଡୀଦେବୀ ।
ପ୍ରକାଶ୍ୟ ସୁକ୍ଷ୍ମଲଳା ।

ସରଳ ଓ ସୁଲଳତ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାଧ୍ୟାୟ ସଦ୍ୟ । ପଠକ ଓ ପ୍ରବଣକର୍ତ୍ତା ସଦ୍ୟ ଅଷ୍ଟାଦଶ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରକା- ସୁତ । ଶାନ୍ତର୍ଗତ ବରୁବୋଧକ । ଦେଖାକା? ମାଦାୟୀ ଓ ଲଳା ଜାଣିବାକୁ ଏକମାତ୍ର ମହତ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ । ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଦେଉ ବା ବସେଷତଃ ଆଦିନ ଦେଖାପଦ ଶୋଭାଦନ ମଧ୍ୟରେ ଦେଉ ହୁମ୍ନାମର ନବାଗ୍ରସରେ ଥରେମାତ୍ର ଶ୍ରବଣ ବା ପଠକ କରବା ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧ ମାତ୍ର । ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ପ୍ରଦତ୍ତ ଉଗ୍ରାଦେଉଳ ସାଦେବଯାଦା

Now after a century or more of British Rule during which period India had rest and advantage of being acquainted with what is noble and grand in the Western civilisation she has been awakening from her long lethargic torpor. A philosophy quite different from what had been taught by the Purans is now instilling the life of young India. The "buoyancy of the Vedic age, its love of life and of life's good things and its readiness to strive for them" has been returning. Not only do the high and middle class Indians now aspire to go abroad in quest of knowledge and wealth, lakhs and lakhs of Indians of the labouring class have gone and are going to different parts of the world. Lord Curzon writes to the North American Review—"After the abolition of Slavery in the West Indies, had it not been for the supply of Indian labour, many of the islands must have fallen out of cultivation, and would probably long before now have been transferred by cession or secession to another flag. In Trinidad there are now 86,000 East Indians and in Jamaica 10,000. * * * But for a similar relief Mauritius, where there are 200,000 Indians, would probably have fallen to France and British supremacy in the Indian ocean would have been in grave peril. * * * The Indian population there (British Guiana) is now 105,000 out of a total of 278,000; the Fiji Islands contain 17,000. * * * The planters of Natal would not have been able to develop that colony had it not been for an Indian population, which is now 115,000 strong and exceeds in numbers the European Inhabitants of the State. The Uganda Railway was constructed by more than 20,000 Indian coolies."

True, the Indians abroad are not finding sympathetic treatment at the hands of the foreigners, but they have been gaining ground everywhere. Mr. Saint Nihal Singh writes to the Indian Review—"The progress which Hindustan has been making during the last generation or two is visualized by the presence of the Indian immigrants on all continents, and in their ability to win success in the face of unethical opposition and unequal competition. They not only have gone abroad, but they have distinguished themselves in every walk of life in which they have engaged. Indian students have won honours in Japan, England, America and other foreign countries, beating natives in their favourite subjects in their own lands. Indian immigrants have established their claim to superior intelligence, hardiness, sobriety and thrift. Indian merchants and professional men have demonstrated that in a foreign land they were the peers of their competitors. They have achieved success in the face of colour * * * It augurs well for the future of India that her sons have proved virile and capable abroad."

ସନ ୧୯୧୧ ସାଲ ମାର୍ଚ୍ଚମାସ ଓ ଚତୁର୍ଥରେ ଓଡ଼ିଶାର ସେ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମୀମାନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଲେସନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ କମ୍ପ୍ୟୁଟାଲସ୍ତର ପ୍ରବେଶିକା ପଞ୍ଚମୀ ଦେବେ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଚମୀ ରେବନ୍ୟୁ କଲେଜରେ ନିଅଯିବ ଓ କଲେଜର ପ୍ରିକ୍ସପାଲି ରହିବ ବିଶେଷ ବନୋବସ୍ତୁ କରବେ ।

ଗରମାସ ବା ୨୭ ରତ୍ନରେ ଶେଷହେବା ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ଗୁରୁତରେ ଫେଲେଗ ଗ୍ରେଗ ମୂଲ୍ୟ ୧୩୨୫ ଥିଲା ବମ୍ବେରେ ସବୋଇ ୫୫୧ ଓ ଚତୁର୍ଥରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ୨୭୧ ଦାଉଦସ୍-ବାଦରେ ୧୫୧ ଓ ମସ୍କୁଟରେ ୧୮ ଉତ୍ତେଗ ଯୋଗ୍ୟ । ଗୁଜୁରାଟର ମୂଲ୍ୟସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିଲା ନୋହଲେ ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଅଧୁର ଅଧିକ ଦେଖାଯାନ୍ତା । ଗର ସମ୍ପ୍ରାଦର ମୂଲ୍ୟ ୧୦୨୫ ଥିଲା । ଅଭବ କ୍ରମେ ଅଳ୍ପ ବଢ଼ୁଅଛି ।

ଗର ବା ୧ ରତ୍ନରେ ଶେଷହେବା ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ବଙ୍ଗସାଗରର ବର୍ଷା ପ୍ରୋତ ଦୁର୍ବଳ ଥାଇ କେବଳ ବ୍ରହ୍ମା ଓ ପୂର୍ବବଙ୍ଗରେ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଅରବିସାଗର ବର୍ଷା ପ୍ରୋତ ବଳବାଦ ଥାଇ ପଞ୍ଜାବ, ଗୁଜୁରାଟ, ମଧ୍ୟଗୁରୁତ, ମାଲକ, ମସ୍କୁଟ ପ୍ରଭୃତିରେ ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । କେବଳ ଓଡ଼ିଶା, ବାଣ୍ଟାର ଏବଂ ବେଲୁଚିସ୍ଥାନରେ ଏ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଜଳର ପରିମାଣ ଉଣା ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ସବାଣେ ଖଣ୍ଡାସିଦ୍ଧା ୧୨ ଟା ଜୁଗା ମୂଲ୍ୟ ଶ୍ରମବୃତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା କମିଶନର ସାହେବ ବଜ୍ରପା ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେ ୨୪ ଶ୍ରେଣୀର ଗୁରୁତା ବୃତ୍ତି ଓଡ଼ିଶା ସୁଲ ସମୁଦ୍ର ପାସ କରୁଥିବା ସବୋଇ ଜ ୪ ଶ ଶ୍ରମ ପାଇବେ ଏବଂ ୩୪ ଶ୍ରେଣୀର ଅଠଟା ବୃତ୍ତି ମଧ୍ୟରୁ କଟକ ଓ ଭୋଜାଳାଳ ୩, ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ୨ ପୁରା ୧ ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁର ଓ ବାମଡ଼ା ୨ ଟା ପାସ କରୁବା ଶ୍ରମ ପାଇବେ ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ମାନ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଅଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଯେ ସନ ୧୮୭୨ ସାଲର ବିଶେଷ ବିବାହସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଇନାନୁସାରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଚତୁ କମିଶନରଙ୍କର ସେ ସମସ୍ତ ଅଦେଶ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା ସେ ସମସ୍ତ ଗରମାସ ବା ୩୧ ରତ୍ନରେ ରହିବ ଦେଲା । ଚତୁ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଅଛି ।

ଏ ଜିଲ୍ଲା ଗୁମବାଗ ଦଶରଥପୁର ମଠର ଝୁଲଣ ଯାବା ଯଥାସମାପ୍ତହେବେ ହୋଇଥିବା ଓ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ଅନେକ ରତ୍ନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ

ଅନନ୍ଦ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାର ଜଣେ ସହପ୍ରେରକ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି । ଏ ଉପଲକ୍ଷରେ ବାଲେଶ୍ଵର ବହୁତ ଅନନ୍ଦପୁରର ଏକ ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରାଦଳ ଅଧି ପ୍ରଭାବକ କରନ୍ତୁ । କାଟକମାନ ଅଭିନୟସୂତ୍ର ଦେଖାଇ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ଧନ୍ୟବାଦ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ସଥୋତର ଉତ୍ସାହ ପାଇଲେ ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରାଦଳର ଅଭିନୟ ସବୁଠିପଞ୍ଜର ଉନ୍ନତ ଲଭିବା କଷ୍ଟକର ନୁହେ ।

ପୁଣ୍ୟର ଗଜା ଶୋରଧାର ଜ ୨ ଶ ସରବ-ସିକାର ଗୋପାଳୀନାଥ ସାହୁ ଓ ସାଧୁଚରଣ ସାହୁଙ୍କ ନାମରେ ବେଦଶାଳ ଅଥବା ଜମାବୃକ୍ତିର କାଲସ ହରୁଥିଲେ ମତ୍ର ବାହା ଉପସିଷ୍ଟ ହେବାରୁ ଦାଉ-କୋର୍ଟରେ ଅଧିକ ଦାଏର ହୋଇଅଛି । ଗଜାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉତ୍ତର ଗସ୍ତକୃତ୍ୟ ଗୋଷ ଏବଂ ବାବୁ ପୁରେଶଚନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଇ କମ୍ପ ଅଦାଲତ ଜମାବୃକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଦୌବତ୍ତର ବ-ରୁ କଥିବା ଓ ବାହା ଦେବାନ ଅଦାଲତର ବନ୍ଧ୍ୟା ଥିବାର ଦର୍ଶାଇବାରୁ ଅଧିକ ଗୁଣ୍ଡା ହୋଇଅଛି ।

ଏ ଜିଲ୍ଲା ବାଲଦଗ୍ରା ହେଲାଇ ଜ ୧୨ ମୂଲ୍ୟ ଶାଖାକାଳ ଦେହରୁ (କ) ନାମଧେୟ ଗୋଟିଏ ଶାଖାକାଳ ନିର୍ମାଣ ହେବ । ଚତୁ ପାଇଁ ସରକାରୀ ବ୍ୟୟରେ ବହୁଅଧିକ ୧୨ ଏକର ଜମି ଖଣ୍ଡଦ ହେବାର ବିଜ୍ଞାପନ ମାନ୍ୟବର ବିଜେଶ୍ଵରଙ୍କ ଅଦେଶରେ ଗର ଅଗ୍ରମାସ ବା ୩୧ ରତ୍ନର ହଲହବା ଗଜେନ୍ଦରେ ବାହାର ଅଛି ! ଏହି ଶାଖାକାଳ ପ୍ରାୟ ୪ ମାଇଲ ଲମ୍ବ ଏବଂ ଝୁଲଣ ପ୍ରଗତା କରନ୍ତି ଓ ଅଇଶ୍ଵ ଏବଂ ଭରଣ ପ୍ରଗତା ଉଡ଼ାଧୋ, ଜଗନ୍ନାଥପୁରଗଞ୍ଜ ପ୍ରଭୃତି ମୌଳି-ରେ ହେବ ।

ପଞ୍ଚମୂଲ୍ୟ ଗଜ୍ୟର ବାଲକା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପୁରସ୍କାର ବିବରଣୀୟା ସ୍ଵୟଂ ସେଠା ମହାଗଣୀ ସମୁପସ୍ଥର ଥାଇ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ଗୁଡ଼ଧର୍ମ ଓ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷାର ବିଧାନ ବିଷୟକୁ ବକ୍ସୁତା ଉଦ୍ୟୋଗ ଶୁଣି ଏବଂ ହୃଦକର୍ମ ଦେଖି ମହାଗଣୀ ମହୋଦୟା ବିଶେଷ ଅନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ । ମହାଗଣା ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଉପଲକ୍ଷରେ ସମୁପସ୍ଥର ପ୍ରଭେ ଏବଂ ବିଧବାମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାରଣିଷା ଦେବାକାରଣ ପ୍ରଭୃତ ହେଲେ । ବିଧବାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତଣିଷ୍ଠ ପ୍ରଦାନ କରୁବା ସେ ନବଗ୍ରା କରୁବ୍ୟ ଗାହ୍ୟ ମହାଗଣା ମହୋଦୟା ବୁଝିଥିବାର ଦେଖି ଅମ୍ବେ ମାନେ ଅନନ୍ଦ ହେଲୁ ଏବଂ ଦେଶଲୋକଙ୍କର ଏଥିପ୍ରତି ଅମ୍ବେମାନେ ଦୃଷ୍ଟି ଅଭର୍ଷଣ କରୁଅଛୁ ।

ଅମ୍ବେମାନଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନରାଲ ମହାମାନ୍ୟ କର୍ତ୍ତ ମିତ୍ୟୋଲ୍ ସ ବିରଣାଧେ

ଏକଦାବାଦରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ପରବେଷ୍ଟିତ ଗର୍ଭପୁତ୍ର ସ୍ତାପନ ଓ ଚହଁର ନାମ ମିଶୋପାର୍ଜ (ଉଦ୍ୟାନ) ଦେବ । ଏଥିପାଇଁ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏକ୍ସମିଟ ଏବଂ ରେଡ଼ା ସଂଗ୍ରହ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନିବାଦ ଦୁମିଃ ଗଠିତ ହୋଇଅଛି । ବନାରସ ବା ବର-ଶର୍ମାର ମହାଶୟା ସେହି କମିଟିର ସଭାପତି ଏବଂ ଭବ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ଚେରାମାନେ ସଭ୍ୟ ହୋଇ-ଅଛନ୍ତି । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାଶୟା ୧୯୦୦୦୯୯୩ ରେଡ଼ା ଦେବାକୁ ସ୍ଵୀକାର କରୁଅଛନ୍ତି ।

ପୁଣ୍ୟର ଅଭିଭାବ ମଠର ମହନ୍ତଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସେଠା ଦୁଇଦୁଇ ବଡ଼ ମହାଶୟାଙ୍କ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ସମର୍ପଣ ପତ୍ର କର ଦେଇଥିଲେ । ତାହା ରଦ୍ଦ କରବା ସମ୍ପର୍କୀୟ ମୋକଦ୍ଦମାର ଅଫିଲ ଏଠା ଜଳସାହେବ ଉପମିସ କରନ୍ତେ ବହିଁ କରୁକରେ ହାଇକୋର୍ଟରେ ଅପିଲ ହୋଇଥିଲା । ହରିହର-ବଡ଼ ମହାଶୟା ରସପାତ୍ରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଇକୋର୍ଟର ଓଲଟ ବାବୁ ଦ୍ଵାରକାଳାଥ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ ବାବୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ବାଦ ଉପମତେ ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ନ ଦେବା ଓ ଚମାଦ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟର ଅପର କଲେ କର୍ମର ପରିମାନେ ଉତ୍କଳର ସହର ଐକ୍ୟ ହୋଇ ବାଦାସାବାଳକ ଦେବା ପରେ ଉପସ୍ଥଳ ସମସ୍ତମଧ୍ୟରେ ମେଳ-ଦମା କର ନ ଥିବାଦେହୁ ଚମାଦ ଦୋଷରେ ଅପିଲ ଉପମିସ୍ କର ଅଛନ୍ତି ।

କୋରସା ଉପହାସ ଜାପାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରୁ ଓ ଚହଁର ନାମ ଚୋଷେନ ହୋଇଅଛି । କୋରସାର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅପଣା ପଦ ଚ୍ୟାଗ କର ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ଵଳ୍ୟର ଉନ୍ନତ ଅଣାରେ ତାହା କରୁବାରେ ମନୁଷ୍ୟତା ଅଛି । ଜାପାନ ଦେଇ-ସ୍ଵାବସିକ୍ତି ଜାପାନୀ ପ୍ରଜାଭୁଲ୍ୟ ସମାନ ଅଧି-କାର ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସେଠା ନୂତନ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରଲ ଦୋଷଣା ପତ୍ରରେ ସାମାନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ଅପରାଧୀ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଅବ୍ୟାହତ ଏବଂ ଟିକସ ଆଦାୟ ଦେଇପାର ନ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ତାହା ମାତ୍ର ଦିଅଯିବାର ଜଣାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏବଂ ସେ ରାଜ୍ୟର ଶିଳ୍ପୋଦ୍ଧତି ଶିକ୍ଷା, ହସପିଟାଲ ଓ ଦରଦରୁଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ସକାଶେ ସ୍ଵଳକୋଷରୁ ଅହାଇକୋର୍ଟି ଟଙ୍କା ଦିଅଯିବାର ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । କୋରସା ସ୍ଵଳ୍ୟରୁ ୧୦୦ ଶ ନଏନ ମୁଦ୍ରା ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳର ଗରମାସର ତା ୩୦ ରୁଷର ବେଞ୍ଚୁମିଳିକ୍ଷର ମନେଟରେ ଗୁରୁତର ଅଶାନ୍ତ-ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଵର ଉନ୍ମାଣୀଳ ପ୍ରବଳ

ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ବହିଁରେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ଗୁରୁତର ଅଶାନ୍ତ ନିବାନ୍ତ ଅଙ୍ଗରାମୁଳକ ନୁହେ । ଇଂରାଜମାନେ ଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ କରବାକାରଣ ଯେଉଁ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲେ ତାହାହିଁ ଏହି ଅଶାନ୍ତନିମିତ୍ତ ବଶେଷ ବାସ୍ତୀ ଅଟେ । ଏଥିର ପ୍ରଥମ ଫଳ ଅସ୍ଵାଭୁଜନକ ଦେଲେଦେଁ ପାସ୍ତାବ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣ-ମେଷଙ୍କୁ ଏହା ଅନେକ ସମୟରେ ରେଡ଼ିବାକୁ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏଥିର ପ୍ରତିକାର ଅଧିକ ଏବଂ ଉତ୍କଳର ଶିକ୍ଷାଦାନ । ସହଯୋଗୀ ଶ୍ରେଣୀର ନିଦାନ ଏବଂ ପ୍ରତିକାର ଯାହା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତାହା ସୁସଙ୍ଗତ ଓ ଯଥୋଚିତ ବୋଧ ଦେଉ-ଅଛି । ଅଳ୍ପ ଶିକ୍ଷାର ଫଳ ଯାହା ହୁଏ ତାହା ଅନୁମାନକୁ ଦାଢ଼ିଅଛି । ପ୍ରକୃତ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ନର-ଥିଲେ ଚରମପତ୍ତିମାନେ କଦାପି ଅଶାନ୍ତ ପଥରେ ପଥକ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତେ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଷ ଏଥିରେ ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ଆହୁର ଅଧିକ ଏବଂ ଅଧିକ ଚର ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷାଦେବାରେ କ୍ରମ ଦେଲେ ଲୋକେ କାର୍ଯ୍ୟ ବୁଝିପାର ଅକାର୍ଯ୍ୟରୁ ସାନ୍ତ ହେବେ ।

କଲିକତାର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ଶୋଭା ବୃଦ୍ଧି ଓ ଜନତା କ୍ରାସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଚଉଦବର୍ଷ ଯେ କର୍ମର ଲାଗିଥିଲା ଏବେଦିନେ ପରପଦ୍ମ ହୋଇ ବଙ୍ଗୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରେ ଏକ ଅ-ଇନର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଅଗତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଉନ୍ନତସାଧନରେ ୮ କୋଟି ୨୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହେବ । ବହିଁମଧ୍ୟରୁ ଭିନକୋଟି ୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିକ୍ରୟବଦ୍ଵାରା ଆଦାୟ ହେବ ଓ ଅଧକୋଟି ଟଙ୍କା ଗୁରୁତର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଷ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବେ ବାକି ୪ କୋଟି ୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରାଶି ଦେବ ଯେ ବହିଁର ବାର୍ଷିକ ସୁଧ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଥିପାଇଁ ଅଧିକା ଟିକସ ବସାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଅଛି । ସେହି କର ୩ ପ୍ରକାର ହେବ ଯଥା କଲିକତାର ସ୍ଵାରର ସମ୍ପତ୍ତି ବିକା ମୁଲ୍ୟରୁ ପରେ ଗରଜତା ୧ ୨ ୯ ଟଙ୍କା ରେଲୱା-ଡିମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜଣପ୍ରତି ଦୁଇପଇସା ଏବଂ ଷୋଦଶାଶୁ ପ୍ରତି ଦୁଇଅଣା । ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପଲକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ ଏକ୍ଷାତ୍ରସକ ମହନ୍ତମା ବସି ସବରର ଭିଡ଼ ଗୁଣ୍ଡି ଦେଇ ଚହଁର ପ୍ରାନ୍ତଭାଗରେ ଉଠିଯିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ ଦିଅ-ଯିବ । ଆଇନଟି ଅଗତ ହୋଇ ରହିଅଛି । ଅଗାମୀ ଶୀତକାଳରେ ଚହଁର ବିଶ୍ଵର ଦେବ ଏବଂ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଲୋକେ ତାହା ଦେଖି ମତା-ମତ ପ୍ରିର କରବେ ।

ତାହାରେ ପୁଣି ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ଅଗ୍ରଜନତା ବଢ଼ିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବାର ସମ୍ଭାବ ଅସି-ଅଛି । ଗରବର୍ଷର ଜନ୍ମାଶ୍ରମୀ ସମସ୍ତର ଦୁର୍ଗାକାଣ୍ଡ ବଦଳି କରୁଥିବା ସୁଲକ୍ଷଣମୂର୍ଖଣ ଶରଚନ୍ଦ୍ର ଦୋଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଲକ୍ଷଣର ବଦଳି କରୁଥିବାର ଇନଫୋକ୍ଟର ସ୍ଵରୂପ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ-ମାସ ଚାନ୍ଦିନୀ ଶ୍ରୀକାଳରେ ସେ ବଜାର ଯାଉ-ଥିବା ସମୟରେ ଜ ୨ ଶ ବାଳକ ଅଗେ, ଯାଉଥିବାର ଦେଖିବାମାତ୍ରକେ ବାଳକମାନେ ଫେରୁପଡ଼ି ଗୁଳ ଦାଗିଲେ । ଗୋଟିଏ ଗୁଳଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କର ପଞ୍ଜରଦାଡ଼ି ଗୁଣ୍ଡି ଗଲ ମାତ୍ର ଗୁଳ ଅଭି-ଭବରକୁ ପଶି ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଗୁଳଟି ବାମ ବାହୁରେ ବିକ ଦେଲା ଏବଂ ଚୁକ୍ତସୃଷ୍ଟି ହାତ ଉପର ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଇନଫୋକ୍ଟର ଜଣେ ପିଲର ବାଳ ଧରପକାଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଉଦ୍‌ସ୍ଵେ ଖସି ପଳାଇଲେ । ଦୁଇ ପିଲକୁ ଚିତ୍ତିଥିବାକୁ ଧରା ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଜଣେ ଏକ ଓଲଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଜାତ୍ରର ପୁତ୍ର ସେମାନେ ଦାନ-ଚରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ଇନଫୋକ୍ଟର ହସପିଟାଲରେ ରହି ଚିକିତ୍ସିତ ହେଉଅଛନ୍ତି । ଶାନ୍ତ ରଲ ଦେବାର ଆଶା ଅଛି । ଦୁର୍ଭିତ୍ ପିଲମାନେ କଠିନ ଦଣ୍ଡ ଦେଖି ସୁଦା ବୃଦ୍ଧିର ପାପ ପ୍ରତି ନାହିଁ ବଡ଼ ଅସୂର୍ଯ୍ୟର ବିଷୟ ଅଟେ ଏବଂ ଏମାନେ ଦେଶର କଲିକ ଏବଂ ଏ ଦଳି ନିଃଶେଷ ଦେବାଯାଏ ଶାନ୍ତିର ଆଶା ନାହିଁ ।

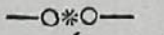
ଗତ ତା ୨୭ ରୁଷର ଗଞ୍ଜାମ ଗଣଦର୍ପଣର ସମ୍ପାଦକାୟ ଏବଂ ପ୍ରେସ୍‌ରସକ ପ୍ରମୁଦେ ଅୟୁ ବେଦ ବା ବୈଦ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଦେବେଗୁଡ଼ଏ ହରକର କଥା ଲେଖାଅଛି । ଶାଠକ ମାନଙ୍କର ବହିଁପ୍ରତି ମନୋଯୋଗ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁ-ଅଛୁ । ଇଦାନା ବେଗର ପ୍ରଭୁ ଏବଂ ବୈଦ୍ୟର ଅଭୁତ ଅଇ ଶୋଚନାୟ ହୋଇଅଛି ସଦେହ ନାହିଁ । ବିଲଗ ଚିକିତ୍ସକ ବା ଡାକ୍ତର ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମଶଃ ବଢ଼ୁଅଛି ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ସେ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟସ୍ତସାଧ ଦେହୁ ଏ ଗଣଦ ଦେଶର ସାଧାରଣ ଲୋକର ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ନାହିଁ ଓ ମୋଫସଲରେ ତାହା ସୁଲଭ ହେବାକୁ ଅନେକ ବିଳମ୍ବ ଅଛି । ଦେଶୀୟ ବା ବୈଦ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଏଦେଶର ପ୍ରକୃତ ଉପଯୋଗୀ ଏବଂ ଜଳସାଧାରଣ ତାହା ଲୋକ-ଧୁଲେଦେଁ ବୈଦ୍ୟର ଅଭାବ ଦିନ ୨ ବଢ଼ୁଅଛି ଅଥଚ ବୈଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବାପ୍ରତି ସହ ଦେବା ଯାଉନାହିଁ । ସହଯୋଗୀ ଯଥାର୍ଥ କରୁଅଛନ୍ତି ତ ସେ ସମସ୍ତ ସ୍ଵଳା ବେଗକ୍ଷେତ୍ରୀ ବୈଦ୍ୟ ରଖି-ଅଛନ୍ତି ଯେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ବେବେନଶ ଲେଖାଏ ଶୁଣ ଶିକ୍ଷାଦେବାର ବନୋବସ୍ତୁ ଦରନ୍ତେ ଏବଂ

ସେମାନଙ୍କୁ ଉପକ୍ରମ କରଣ ଓ ବହୁର ଫଳା-
 ଫଳ ନେତ୍ରୀ, ରଖାନ୍ତେ ବେବେ କ୍ରମେ ବୈଦ୍ୟ-
 ସଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହୁଅନ୍ତା ପୁଣି ସେଉଁମାନେ ସମ୍ଭବ
 ସଂସ୍ଥାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ କେବଳ ଶିକ୍ଷକତା-
 ଯ୍ୟରେ ଅପବା ରକ୍ତା ଓ ବଢ଼ିଲେକକ ପାଠ୍ୟ-
 ଅନୁସରଣ ବା ଇସାରେ ବଦପାତ କରୁଅଛନ୍ତି
 ସେମାନେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚା ବା କଲିକତା ପ୍ରଭୃତିର ଭଲ
 ବୈଦ୍ୟକତାକୁ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତେ ଚାହା ଦେଲେ
 ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାସାରିକ ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ଏବଂ
 ଜନସାଧାରଣର ମଙ୍ଗଳ ହୁଅନ୍ତା ।

ସାମାଜିକମାନଙ୍କୁ ଏକ ଓଡ଼ିଶା
 ତିପ୍ପଣୀ ।

ସାମାଜିକ ପରପାଳ ବନୋବସ୍ତୁ ସାଦା ବର୍ତ୍ତ-
 ମାନ ଓଡ଼ିଶାର କଟକ ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ପୁରୀ ଭଳି
 ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାଲୁଅଛି ସେ ସମ୍ଭାଷଣ ଦ୍ଵାରାମାନଙ୍କର
 ନାନା ଅବସ୍ଥାର ଏକ ଅନିକପ୍ରଭୃତି ନିମ୍ନକର୍ମ-
 ଚାଳକର ଅବ୍ୟାପାର ଲେଖି ଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ଜଣେ
 ବଡ଼ ଜମିଦାର ବାବୁ ସୋନେନାଥ ବୋଷ
 ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କଟକର ସାହେବଙ୍କ ସମୀପକୁ ଏକ
 ପ୍ରକାଶ୍ୟପତ୍ର ଲେଖିଥିଲେ । ସେ ପତ୍ର ଏଥିପ୍ରକା-
 ଏ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ
 କଟକର ସାହେବ ସେ ପତ୍ରର ଉତ୍ତର ଦେଇ-
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଚାହା ଖୁବ୍ ଅବ ଉତ୍କଳ ପତ୍ରିକାରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍ତରର ସାରମର୍ମ
 ଏହି କି ଯେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରହାଣର ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ
 ଅଛି ସେ ସମସ୍ତର ପ୍ରତିକାର କରବାକୁ ବନୋ-
 ବସ୍ତୁ କର୍ମଚାରୀ ଯଥେଷ୍ଟ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି
 ବୈଠକ କରବାର ଅବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ପୁଣି ସେ
 ସ୍ତଳେ ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ଭବରେ ସେ ଏକା
 ଗୁଡ଼ାଣୁ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଚାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବା
 ପଛେ ଅଡ଼ କେହି ଜମିଦାର ବାହାର ନାହାନ୍ତି
 ସେ ସ୍ତଳେ ସ୍ଵଳ୍ପ ରୁଣ୍ଡିଯାଉଅଛି ଯେ ବନୋବସ୍ତୁ
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସମ୍ଭବ ଜମିଦାର ସଖ୍ୟା ଅବ୍ୟାପ୍ତ
 ଅଟେ । ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କର ଏପରି
 ଉତ୍ତରରେ ଅନେମାନେ ଦୁଃଖିତ ଓ ଦବାଣ
 ହୋଇଅଛୁ । ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ମଚାରୀ ଉପଯୁକ୍ତ
 ପ୍ରତିକାରର ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ
 କଥା କେଶିବାଦ୍ଵାରା ସ୍ଵଳ୍ପ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ କେ-
 ଚେକ ଗୁଡ଼ାଣୁ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ସ୍ଵଭାବ ସାହେବ
 ମହୋଦୟଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦୟମ ହୋଇଅଛି ଅଥଚ
 ପ୍ରତିକାରର ପରତରୁ କିଛି ଦେଇ ନ ଥିବାକୁ
 ଜମିଦାରମାନେ ନିହିନ୍ତି ହୋଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି ।
 ଅଗସ୍ତୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଜମିଦାର ସାହେବ
 ମହୋଦୟ ବନୋବସ୍ତୁକର୍ତ୍ତା ସଙ୍ଗେ କରୁର କର
 ଜମିଦାରର ସହରଣର କିଛି ସ୍ଵଧ୍ୟାୟା କର-

ଅଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନୁମାନଙ୍କର ଧନ୍ୟ-
 ବାଦର ପାତ୍ର ମାତ୍ର କଥାଟା ଶିଖାଇ ଦେଖୁଲେ
 ଅଧିକ କୃତଜ୍ଞ ହୁଅନ୍ତୁ । ପରନ୍ତୁ ସୋନେନାଥ ବାବୁ
 ଏକା ଗୁଡ଼ାଣୁ କରବାର ଦେଖି ସାହେବ
 ମହୋଦୟ ଅଧିକାଂଶ ଜମିଦାର ସମୁଦ୍ଧ ସ୍ଵଭାବ
 ସାଦା କରୁଅଛନ୍ତି ଏକା ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର
 କଥାପତ ହୋଇଅଛି, କରୁଣୀୟ ଗଜପ୍ରଭୃତି
 ଜମିଦାର ସାହେବଙ୍କପ୍ରତି ଶୋଭନାୟ ନଦେ ।
 କଟକପତ୍ର ଦୁଃଖର କିଛି କାରଣ ସ୍ଵଭାବ ସେ
 ଚୁକ୍ତିପାର ବହିର ପ୍ରତିକାର ପତ୍ରରେ ସଦାସମ୍ଭାଷଣ
 ଦେଖାଇବାପ୍ରକାରେ ଏ ଦୁଃଖ ଅଧିକ ବା ଅଳ୍ପ
 ଜମିଦାରର ମନେକରଣ ବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଦେଉ-
 ନାହିଁ । ସୋନେନାଥ ବାବୁଙ୍କପରି ଅନ୍ୟ କେହି
 ଜମିଦାର ସାହେବ ନ ଦେବାର ଅନେକ କାରଣ
 ଅଛି । ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କର ଓଡ଼ିଶାର
 ବହୁଦର୍ଶିତା ଅଳ୍ପ ହେବୁ ଚାହାଙ୍କର ପ୍ରମ-
 ଦଶିକାର ଅନୁମାନ ହୁଅନ୍ତୁ । ମାତ୍ର ସେତେବେଳେ
 ସେ ସାଧାରଣ ଛାତ୍ର ଶତା ଓ ବହୁଦର୍ଶିତା-
 ଗୁଣରେ କରୁଣୀୟ ଶାସକକର୍ତ୍ତାର ଭାବ ପାଇ-
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡର ଆଦେଶ ଅଛି ଯେ
 ଦ୍ଵାବମାନେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ମିଳାମିଶା କର
 ଓ ସଦାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କର ସକଳ
 ଭାବ ଗଣ ରୁହିବେ ଓ ଦୁଃଖମୋଚନର ଯତ୍ନ
 କରବେ ତେବେବେଳେ ସେ ଇଚ୍ଛାକଲେ ନାନା
 ମତେ ଏହି ବନୋବସ୍ତୁ ସଙ୍ଗାନ୍ତରେ ଜମିଦାର
 ଓ ରପୂତର କଥା ଜାଣି ପାରନ୍ତି । ଅନେକ
 ଲୋକ ନ ଜଣାଇଲେ ବୋଲି ଜଣକତାକୁ
 ହୌଶିଷ ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଟାଳିଦେବା ଭଲ ନୁହେ ।



ସମ୍ରାଟ ଏକ୍ଵାର୍ଡ଼ ସୁଭ କମିଟି ।

ଏକ୍ଵାର୍ଡ଼ ସୁଭରାୟା ସକାଶେ କଲିକତାରେ
 ପ୍ରାଦେଶିକ କମିଟି ବସି ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ସକଳ
 ଜିଲ୍ଲା ଓ ଗଞ୍ଜକାବରେ ଭେଦା ଅଦାୟ କରବା-
 କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ କମିଟି ଗଠିତ ହେଉ-
 ଅଛି । ଏଠାରେ ସେଉଁ କମିଟି ଗଠନସ ବା ୨୭
 ରଣ ସାଧାରଣ ସମ୍ଭାରେ ଗଠିତ ହୋଇଅଛି
 ଚାହା ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲାକମିଟି ବୋଲିଯାଇ ପାରେ ।
 ଏ ଜିଲ୍ଲାର ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଭେଦା ଅଦାୟ କରବା,
 ଅଦାୟ ଟଙ୍କାମଧ୍ୟରୁ କେତେଭାଗ ପ୍ରାଦେଶିକ
 କମିଟି ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ ଏବଂ କେତେ ଏଠାରେ
 ରହିବ ସୁଣି ସାଦା ଏଠାରେ ରହିବ ତହିଁରେ
 କପ୍ରକାର ସୁଭ ରକ୍ଷା ହେବ ଚାହା ସ୍ଥିର କରବା
 ଏହି କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଅସନ୍ତା ସୋମବାର
 ସକାଳ ୮ ଘାଟେଲେ କମିଟିମନସ୍ତ କଲେକ୍ଟ-
 ଘରେ ଏହି କମିଟିର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନ ହେବ
 ଓ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗାରେଟ ସାହେବ କମିଟିର ସଭା-

ପକ୍ଷର ଅସନ ପ୍ରଦାନ କରବେ । କମିଟିର ସଭ୍ୟ
 ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ଏକଶତ । ଅଗା କରୁଁ ସମସ୍ତ ବା
 ଅଧିକାଂଶ ସଭ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ । ଯଥେ ଚର
 ଭେଦା ଅଦାୟ ସେମନ୍ତ ସୁଭର ସୁଭର ଅକାର-
 ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେମନ୍ତ ସୁଭର ଅଟେ । ଭେଦା ସମ୍ରାଟ
 ସମ୍ପର୍କରେ ଦେଖୁଅଛୁ ସେ ଗଜକାବ ଗଜାମନ-
 କଠାରେ କଟକେ ଅଗା ନାହିଁ । ସେମାନେ
 ପ୍ରାଦେଶିକ କମିଟିରୁ ଭେଦା ପଠାଇବେ । ଚାହ
 ଦେଲେ କମିଟିର ସେକ୍ଟ କେବଳ ଏ ଜିଲ୍ଲା
 ମୋଗଲବନ୍ଦୀରେ ଅବକ ରହିଲା । ଏଥିରେ
 ରକ୍ତା, ଜମିଦାର, ମହାଜନ, ବ୍ୟବସାୟୀ ପ୍ରଭୃତି
 ସଙ୍ଗଠିତର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଖ୍ୟା ଅଳ୍ପ ଏବଂ ଚୁର୍ଣ୍ଣା,
 ମନୁର, ଇସ୍ତୁକ ଅଧିକ । ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅର୍ଥ
 ସମ୍ରାଟର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେତେ
 କୋଡ଼ଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଉଠିବ ତେବେ ବଡ଼
 ସୁଖର କଷ୍ଟ ହେବ ଏବଂ ଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ଚଳି
 ରହିବ । ସମ୍ରାଟପ୍ରତି ଉତ୍କଳବାସିନ୍ଦ୍ର ଗଜକଲ୍ପି
 ସେପରି ପ୍ରଗତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଚାହା ଦେଖାଇଲେ
 ଏଥିରୁ ଅଧିକ କୋ ଉଠିବା କଷ୍ଟ ନୁହେଁ ଫଳେ
 ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଉଠିଲେ ତହିଁରୁ ଅଧିକ ନ
 ଦେଉ ଅନ୍ତରା ପତକରୁ ୨୫ ବା ଚତୁର୍ଥାଂଶ
 କଲିକତା ପ୍ରାଦେଶିକ ପଠାଇବାକୁ ହେବ
 ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କାଦ୍ଵାରା ଏଠାରେ କେଉଁ କାଉଁ
 ପ୍ରାପକ ହେବ ଚାହା ରଚ୍ୟା । ଅଗାବର ସୀମା
 ନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଷ୍ଟସମ୍ଭାରେ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ
 ଶିକ୍ଷାଦାନ ସୁଶୀଳ ମମାଟଙ୍କର ବୟାକୁ ଅନ୍ତରାକଳ୍ପ
 ଶର ଅନୁପ୍ର ବୋଲି ଭାରତର ସକଳ ପ୍ରଦେ-
 ଶରେ ସ୍ଵୀକୃତ ହେବାର ଜଣାଯାଏ । ଏଠାରେ
 ଜେନରଲ ଦାସପାଲର ଗୋଟିଏ ଅବ୍ୟାବସ୍ଥା-
 କାୟ ପ୍ରୟୋଜନସାଧନରେ ସେହି ସୁଭରଣାର
 ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବଦସେକ୍ଷା ବହୁକାଳର
 ପ୍ରୟୋଜନାୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ପତ୍ର ରହିଥିବାର ସାହା
 ନଥିବ ହୋଇଥିଲା ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଏଠାରେ ଇନ୍-
 ମାୟର ସୁଭ ପ୍ରାପକ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସର୍ବପ୍ରଥମ
 ବୋଲିବାକୁ ହେବ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ପ୍ରାୟ ଏକ
 ଯୁଗ ହେବ ଭରସୁରଣୀୟ ଅତୁଳ ଦୟାମୟୀ
 ଭକ୍ତୋତ୍ସାହୀ ସାମ୍ରାଜୀକ ସୁଭରଣାର୍ଥ ହୋଇଥିଲା
 ଏହି ସୁଭର ଅଭାବ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଭବନ ଅନ
 ଭବ ହେଉଅଛି ଏବଂ ସର୍ବଭରଣୀୟର ପ୍ରଭବ
 ଅନେକ ଲୋକ୍ତା ଥିବାପ୍ରକାରେ ଉତ୍କଳୀୟମାନେ
 ତହିଁରୁ ବଞ୍ଚିବ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ ଟଙ୍କା
 ବରକାର ମାତ୍ର ତେଣୁ କଲେ ସମ୍ରାଟସୁଭ
 ଉପଲକ୍ଷରେ ଚାହା ସମ୍ରାଟ ହେବାର ଅସା
 ହେଉଅଛି । ସେବେ ନଚାନ୍ତି ଚାହା ନ ହୁଏ
 ବେବେ ଜେନରଲ ଦାସପାଲ ସମ୍ଭାଷଣ ଅଳ୍ପ
 ବ୍ୟୟର ସୁଭରେ ଚଳି ଚାହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।
 ରଞ୍ଜିମାୟର

ସ୍ଵର ଶ୍ରୀର ଦେଲେ ପୁଣି ଓ ବାଲେଶ୍ଵର କମିଟି-
 ଗଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ସାମାନ୍ୟ ବହି କାର୍ଯ୍ୟ କ
 କରି ଏଠା ଦୁଇଟିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଉଠାଇବା
 ଦେବା ଦେବା ସ୍ଵତ୍ଵ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଧୁର କରବେ
 ଦାଉଣ ଏହି ସ୍ଵର ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ମଙ୍ଗଳ
 ସାଧକ ହେବ ।

=O*O=

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସମାଲୋଚନା ।

୧୨୮ ରାଜସ୍ୟ — ଶ୍ରୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରଥ ବାଣୀ-
 ବୁଝଣ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃକ ସଂସ୍କୃତରୁ ଶୁଷା-
 ଶ୍ରୁତେ ଦୋର ମୁକ୍ତର ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ମୁକ୍ତ
 ଶ୍ରୀ ରଥେ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଣେ
 ଲବ୍ଧପ୍ରଭୁ ଲେଖକ । ସଂସ୍କୃତ ଶୁଷାରେ
 ତାଙ୍କର ବରପଣ ଜ୍ଞାନ ଅଛି । ମୁଦ୍ରାଗ୍ରସ୍ୟ
 ସଂସ୍କୃତ ଶୁଷାରେ ଶକ୍ତିପ ଉତ୍କଳ ନାଟକ ।
 ଅଧ୍ୟାୟ ନାଟକ ପ୍ରାୟ ଏହାର ପଢ଼ିନ କୁଦେ ।
 ନାଟ ବସ୍ତୁକର ଅରଣ୍ୟ ଏବଂ ସଂସାର ନାରସ
 ଦେଲ ପ୍ରାୟ ଏହା ସେମନ୍ତ ନାରସ ଦେମନ୍ତ
 ଯଠକଙ୍କୁ ଅରଣ୍ୟରେ ଉପସ୍ତୁତ ବୁଲଇ ବାଜୁ
 ଲା ବରେ । ତେବେ ସଂସ୍କୃତ ଶୁଷାର କଥା
 ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ସେ ଶୁଷାର ପରସାଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ
 ଏହା ଗ୍ରହଣ ଦୋର ସର୍ବାକାର ଅଦରଶୀୟ
 ଦେଉଅଛି । ସେ କାଳରେ ସଂସ୍କୃତ ଶୁଷାର
 ନାଟକମାନ ରଚିତ ହୋଇ ଥିଲ ସେ କାଳର
 ଲେଖକର ରୂପ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଥିବାରୁ ଦୁଷ୍ୟା-
 ବଳୀର ପରସାଟି ବା ସୌକର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦୌ
 ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳର
 ଲେଖକ ପିତାମା ବହିରେ କିନ୍ତୁ ଦେବା
 ହିତ । ଲେଖକ ସଂସ୍କୃତ ଶୁଷାରୁ ସରଳ
 ଓଡ଼ିଆରେ ଶୁଷାକୁ ବରଦାରେ ଯଥେଷ୍ଟ
 ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି । ସେହିମାନେ ସଂସ୍କୃତ
 କ ଜାଣନ୍ତି ସେମାନେ ବସର ଶୁଷାରେ ନାଟକକୁ
 ସଂସ୍କୃତରେ ଲେଖାଅଛି ତାହା ଅନୁପ୍ରାଣିତ
 ଏଥିରୁ ଦେଖି ପାରିବେ ମାତ୍ର ଏଥିରେ କୃତାନ୍ତ
 ବସ୍ତୁ ମାତ୍ର ନାହିଁ । ଅଧୁନକ ରଙ୍ଗ ମହର ଅଭି-
 ହାତୀ ଲଇ ଲେଖ ରୂପକର ଦୁଷ୍ୟାବଳୀରେ
 ନାଟକଟିର ପଢ଼ିନ ଦର ବହିଷ୍ଠିତ ବସ୍ତୁମାନ
 ସଜାଇ ସେହିଠାରେ ଦେଖିବ ଶୁଷା ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ
 ବସେଥ ପରଦୁଷ୍ୟମାନ ସେହିଠା ଶ୍ରୀନ କବିଙ୍କ
 କଥାରେ ଲେଖା ସାଇଥିଲେ ସେମନ୍ତ ରୂପ-
 କର ଦେମନ୍ତ ମତୋଦର ଦୋରଥାନ୍ତା ।
 ଲେଖକ ମଧ୍ୟ ଅନିଗ୍ରାସର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୁଷାକୁ
 ବରଦାରେ ପ୍ରସ୍ତାପୀ ଦୋର ନାରସତାକୁ ବଦାମି
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ନାନାସ୍ଥାବରେ ଯତ୍ନରଙ୍ଗ ଦୋଷ
 ବ୍ୟାପୀତ ଅଛି । ଏଥିରେ ଗୀତ ନାହିଁ ବୋର-
 ନେ ହୁଏ

ସୁଦ୍ଧା ବାଳ ବା ଶୁଣ ଲେଖା ନାହିଁ । ଏହି ନାଟ-
 କଟି ଅଲଗାବାଦ ଦୋରଅଛି । ସାଦା ଦେଉ
 ସାହିତ୍ୟସେବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କଠାରେ ସେ ଏହା
 ଅଦରଶୀୟ କ ଦେବ ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସାଇ ନ
 ପାରେ । ମୁଖ୍ୟ ଅଠଅଣା ।

ଦୂରବଧ — ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ
 ଏବଂ ପାଳନଦ୍ଵାରାଧର ଗଜା ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ବଦ୍ଧ
 ଗଣେଶର ପାଳ ଦେବ ମତୋଦୟଙ୍କ ଅଦୂ-
 କୂଳ୍ୟରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଲୁଗ୍ଠାନା ଲିମିଟେଡ଼ଙ୍କ
 ସହାଳୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ । ଜଗ-
 ନାଥ ପଣ୍ଡାଏ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ
 ଅପରାଧିତ । ସେ ସ୍ଵୟଂ ଅଭିନେତା ଥିବାରୁ
 ତାଙ୍କର ରଙ୍ଗ ମହର ଯଥେଷ୍ଟ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଛି
 ଏବଂ ଦୁଷ୍ୟାବଳୀର ପରପାଟି ସହର ସଙ୍ଗୀତର
 ସମାବେଶ ନାଟକର ଜୀବତ ବୋଲି ତାଙ୍କ
 ଜଣା ଅଛି । ଏହି ସମାଲୋଚନା ନାଟକରେ
 ଉଭୟ ଯଥାସାମ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ପାଇଥିବାର ଦେଖି
 ଅନୁମାନେ ଅନନ୍ତ ଦେଉଅଛି । ସଙ୍ଗୀତ ଓ
 ରଙ୍ଗ ମହର ଅଭିଜ୍ଞତା ବନା ନାଟକ ଲେଖିକ
 ରୂପା ବୋଲି ଅନୁମାନେ ବାରମ୍ବାର କହୁ
 ଅସିଧୁ ହୁଁ ଏବଂ ସେ ଦୁହିଁ ବ୍ୟାମାନ ଥିଲେ
 ନାଟକଟି କେମନ୍ତ ରୂପକର ଦୋର ପାରେ ଏହି
 ନାଟକ ଦେଖିଲେ ପାଠକେ ଜାଣି ପାରିବେ ।
 ପାଳନଦ୍ଵାରା ରଙ୍ଗ ମହରେ ଏହା ଅଭିନୀତ
 ଦୋରଥୁବାର ପ୍ରକାଶା ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ।
 ଅଦେବ ଶ୍ରୀନର ଗଜାମାନେ ଅପଣା ଗଜ-
 ଧାନରେ ରଙ୍ଗ ମହ ପ୍ରାପକ କରଥିବାରୁ ଓଡ଼ି-
 ଆରେ ଭଲ ନାଟକମାନ ବାଦାବର ଅପା
 ବଳବତୀ ଦୋରଥୁଲ ଏବଂ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଦୂରବଧ
 ନାଟକ ସେ ଅପା ପାଳାଇଅଛି । ଏ ନାଟକ
 ଶକ୍ତିକ ସେ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ
 ଉତ୍କଳ ରତ୍ନସୁଧ ପରଗଣିତ ଦେବ ଏଥିରେ
 ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏଥିର ଶୁଷା ସେମନ୍ତ ପର-
 ପାଟି ଓ ନାଟକର ଉପସୋନା ପ୍ରାନ୍ତେ
 ସଂଯୋଜିତ ଅନିଗ୍ରାସର କ୍ଷେତ୍ରମାନ ମଧ୍ୟ ଦେ-
 ମନ୍ତ ସୁଲକ୍ଷଣ ଓ ରସାତ୍ମକ ଦେଉଅଛି ।

ଦରସିଂହପୁର — କଳା ଦରସିଂହପୁରର
 ଶ୍ରୀମତୀ ଗଜମାତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ବରପତ୍ର ଏବଂ
 ସେଠାଗଜାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ନଟକର ଓଡ଼ିଶା ପେଟି-
 ଯୁଟ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ ଦୋର ବଦାମୂଲ୍ୟ ବର-
 ପତ୍ର । ଏଥିରେ ପଦ୍ୟାକାରରେ ନରସିଂହ-
 ପୁରର ପୂର୍ବ କାହାଣୀଠାରୁ କ୍ରମାବତ ଗଜାମାତ-
 ଳର ଲଭିତାସ ଦଥସାଇଅଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ଉପରେ "ପଦ୍ୟାନବାଦ" ନାହିଁତ ଲେଖାଅଛି
 କୁହି ପାରିବୁ ନାହିଁ କମା କେଉଁ ପ୍ରସ୍ତୁତରୁ ଏହା
 ଅନୁବାଦକ ବାଦା ମଧ୍ୟ ଲେଖା ନାହିଁ । ପ୍ରସ୍ତୁତ

ଶକ୍ତିକ ପାଠକେ ଲ ଦୋମଳ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣୀ-
 ମହଳାଙ୍କ ଲେଖା ବୋଲି ସହରରେ ଜଣା ପଡ଼େ
 ଏବଂ ସୁଟ ଓ ସୁଟକୃତ କଥା ସ୍ଵେଚ୍ଛାଗତ
 ନିଦର୍ଶନ ବୋଲି ସହରରେ ଧରପ୍ରଭୁଅଛି ଏମନ୍ତ-
 ପ୍ରାନ୍ତେ ଅନୁବାଦକଥାଟି ଗୁଡ଼ ବୋଲି ଜଣାଯାଏ ।
 ସାଦାଦେଉ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶକ୍ତିକ ପଦି ଅନୁମାନଙ୍କର
 ସନ୍ତୋଷ ଜନ୍ମିଅଛି ଏବଂ ଦରସିଂହପୁରର ବସ୍ତୁ
 ଜାଣିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଥିବା ଲେଖେ ଏଥିରୁ
 ଅଦେବ କଥା ଜାଣି ପାରିବେ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ଦେଲେ ।

କଟକର ଗୋ ମା ଓ ଗୋ ବଲେକଟର ବାଟ ମୁଖ୍ୟ
 ନାଥ ମୁଖ୍ୟାଣୀ ବସନ୍ତସକାସେ ହାବୁଡ଼ା ନିକଟ ରୁ-
 ଦେପଥ ସକ ଉତ୍ତରକର ଗର ପାଇଲେ ।
 ଲେଖିବେଳା ବସନ୍ତସୁଟ ଲେଖ ସଦ୍‌ବାସ ଶିଖର ଓ
 ଦେବେଶ୍ଵରୀ ବଲେକଟ ଲେଖକର ବାଟୁ ସାମାନ୍ତର
 ମୁଖ୍ୟାଣୀ ଅନ୍ୟ ଅଃକ୍ଷୟପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଟଣା ବଲେକଟର
 ଲେଖକର ଦେଲେ ।
 ସମଲପୁରର ଅତିଥିବଣୀ ସୁଦୟ ସୁଦୟକୃଷ୍ଣେଶ୍ଵର ସେ-
 ର, ଦ, ଅର ଦୋମେକ ସାଦେବ ମା । ଏ ବଡ଼
 କୁଣ୍ଡାପାଇଲ ।

ବାଟ ଅଦ୍‌ବଦ୍ଧ ସେବ କ, ଏ, ମାଟିକ ୫ ୫୦ ଦେ-
 ନରେ ବାଲେଶ୍ଵରର ସ୍ଵର ସଦ୍‌ବାସ ଦେଲମାତ୍ର
 ଦେଲେ ।

ସନ ୧୯୧୦ ଖେବଦ୍ଧ ମାସରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଉପାଧ୍ୟ-
 ପଦ୍ଧାରେ ଉତ୍କଳ ଦୋରଥୁବା ପ୍ରମାଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜମ
 ଲପିତ ପ୍ରମାଣେ ଉପାଧ୍ୟ ଓ ସୁଦୟ ଗାଇଅଛନ୍ତି ।
 ସଥା:—

ନାମ

ମଧ୍ୟଦ୍ଵାର ମତାପାତ ନମପତ୍ର, ବାଳକୃଷ୍ଣ ନଳ ଦେଲମାନ
 ସୁଦ ଶିକ ମତାପାତ ମୁଖ୍ୟକୃଷ୍ଣ, ଗଜାଧର ମତାପାତ ବଲେ-
 ଶୁକ, ଜଗନ୍ନାଥ ଦୋରା ସୁଦ, ବାବାଂଗର୍ଥ ଓ ଦାଲୋର
 ଦିଗ୍ଵ ସୁଦ
 ସମାଜକ ମଧ୍ୟରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୋରା ଶିଖର ପତ୍ରିତ
 ଦେଲଥ ମତାପାତ ସରଜାସ ସୁଦସାର ୫ ୫୦ ପାଠ-
 ପଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରମାଣେ ସନ ୧୯୧୦ ସୁଦର
 ମସିରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦୋରଥୁବା ପାଇନ ପ୍ରମାଣ ପଦ୍ଧାରେ
 ଉତ୍କଳ ଦୋରଅଛନ୍ତି । ସଥା:—

| | |
|--------------|------------------|
| ଦେଲମାନ ଦାସ | ଲକ୍ଷ୍ମଣର ମତାପତ୍ର |
| ନାଳକୃଷ୍ଣ ଦାସ | ଦୋଧର ମତାପାତ |

ଏତ ତା ୫ ଉପରେ, ସେଟେଦେବା ପ୍ରସ୍ତାବରେ ମଧ୍ୟ,
 ଲରପର ସନ ୧୯୦୮, ବାଲେଶ୍ଵର ସେ ୧୯୦୯, ଅନୁ-
 ଗୁଳ ସେ ୧୯୧୦, ସୁଦ ସେ ୧୯୧୧ ଓ ସମଲପୁର ସେ ୧୯୧୨
 ଏବଂ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ଓ ସଦ୍‌ବାସ ବାମଣା ସେ ୨୨ ଓ ଓ
 ବାଣ କୃଷ୍ଣ ଉଦ୍‌ବିଷ ସେ ୧୯୧୨

ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବର ବକ୍ଷର ସମମାନ ସଥା—କଟକ, ୨୨,
 ବାଲେଶ୍ଵର ୦୮୮, ଅନୁଗୁର ୦୯୧ ସୁଦ ୧୨୦ ଓ ସମଲ-
 ପୁର ୦୨୫ ଉପ ଓ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାରେ ସଦ୍‌ବାସ ବଦ୍ଧ
 ୫.୫୮ ଓ ସକ ନମ୍ବ ଦୋର ୦.୫୨ ଉପ ।

NOTICE.

WANTED a Vaccination Sub-Inspector for Narsingpur State on a monthly salary of Rs. 25- plus ks. 5- fixed Travelling allowance with future prospect. None need apply who is not a passed Sub-Assistant surgeon (Hospital Assistant) from the Cuttack Medical School. Applications with copies of testimonials will be received by the undersigned up to 25th October next,

Narsingpur Raj Office The 13th Sept. 10 } D. Pattnaik Dewan for Rajah Sahob.

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

ଗତ ବା ୩ ରଖରେ ଯେତେବେଳା ସପ୍ତାହରେ ଶୁଭରରେ ପେଲଗ ଶେଷ ମୁକୁ ୧୨୨୦ ଥିଲା । ବମ୍ବେରେ ସବୋଇ ୮୫୭ ଓ ୧୫୧ ଚଳେ ମଧ୍ୟଦେଶରେ ୨୮୮ ଦାଉକରବାଦରେ ୧୪୧ ଓ ଗୁଜରାଟରେ ୧୩୩ ଉତ୍ତେଜ ଯୋଗ୍ୟ । ଗତ ସପ୍ତାହର ମୂଲ୍ୟ ୧୩୨୫ ଥିଲା । ଅବକ ଋମେ ଅଳ୍ପ ବଢ଼ି ଥିଲା ।

ଅବଲୋକନାସିନୀ ମହଲୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଦ୍ଵାରା ଗର୍ବପ୍ରେମେ ତୁରନ୍ତ ବର୍ଷଦେଲ କଲକତା ବଜୁଳ ବାଗାକରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକତା ସ୍ଥାପନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଇମ୍ମତ ସରଳା ମିତ୍ର କି, ଏ କଲକତା ପ୍ରତ୍ୟାଗତା ଦୋଇ ଏଥିର ଶୁଭ କେଉଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଗୋ ୬ ଟି ସ୍ଵାମୀ ଅଛନ୍ତି । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟବସାୟ । ଏ ବର୍ଷ ଜ ୨ ଟା ଦେଶୀୟ ଗୁଣାର ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପଦ୍ଵୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷା ଦାସ ବାଦାବୁର ସି, ଅଇ, ଠକ୍ କନ୍ୟା ସରସ୍ଵତୀଳା ସେକ ଅଗାମୀ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଧି ପଦ୍ଵୀ ଦେବେ । ବ୍ୟବସାୟୀ ଶିକ୍ଷାରେ ଲଗାଇଲେ ଦେଶର ପ୍ରଭୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ହେବ ।

‘ଉତ୍କଳବାସୀ’ ଗତ ସପ୍ତାହରେ ‘ଉତ୍କଳ ସରୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ’ ନାମକ ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠକରବାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲୁଁ ଯେ ତାହା ‘ଓଡ଼ିଆ ସରୁ’ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି । ଉତ୍କଳ ସରୁ ବ ୮୮ ଶ ଲଳ ଅଭିଜ୍ଞ କରୁଅଛି ଏବଂ ତହିଁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୂତନକୁ ବହୁମାତ୍ର ସଫଳ ହେବ । ବର୍ଷ ସେତୁମାନେ ତାହାକୁ ଶାସ

ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ସରୁ ରୂପେ ସଜାଣି ଦରବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାସା ହୋଇଥିଲେ ସେହମାନେ ଅପଣା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନାର୍ଥ ‘ଓଡ଼ିଆସରୁ’ ନାମରେ ସଜାଣି ସରୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେତର ସରୁ କରୁ ଅପଣାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନରେ ପ୍ରସ୍ତାସା ହେବା ସୁଦ୍ଧା ସେ ପ୍ରସଂସନୀୟ ବାହା ଅନୁମୋଦନ କରୁଅଛନ୍ତି । ‘ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ସେ ବୌଦ୍ଧି ବ୍ୟକ୍ତି ଓଡ଼ିଆ ସରୁର ସରୁ ଦୋଇ’ ପାଉଁରର ସଦ୍‌ସାଗୀ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଆର ସ୍ଵାସ୍ଥୀ ନିବାସୀ ମଧ୍ୟରୁ କେତୁମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ସ୍ଵଳ୍ପ ବୃହତ୍ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଅଥଚ ଏହି ଓଡ଼ିଆଜାତି କଥାଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନର୍ଥର ମୂଳ ହୋଇଅଛି । ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଓଡ଼ିଆ ଏବଂ ଉତ୍କଳୀୟ ଏଣିକିଏକି କଥା ବା ଏକାର୍ଥବୋଧକ କୁହେ ଏବଂ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ‘ଉତ୍କଳୀୟ’ ସଂଜ୍ଞା ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ତତୁବା ସମ୍ମିଳନୀଦ୍ଵାରା କଥିତ ଓଡ଼ିଆଙ୍କର ଦେଉଁ ଅଧୀନ ମୋତରର ବାଧା ସଫଳ ସେ ବହିଷ୍କାର ଓଡ଼ିଆ ସରା ନାମରେ ଅତୁ ଗୋଟିଏ ସରୁ ବା ସମ୍ମିଳନୀ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି ?

ବାଲେଶ୍ଵରଠାରେ ସାମନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଧ୍ୟାତରଣ କାସକ ମାତାଙ୍କ ନାମର ଉତ୍କଳବାସୀର ସ୍ଵର ଦେବା ଉପଲକ୍ଷରେ ଶ୍ରେଣୀକ୍ରମେ ମହୋଦୟ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତା କରୁଥିଲେ ତହିଁରେ ଗ୍ୟାତରଣ ବାଦ୍ ମିଉଜସିପାଲିଟିର କେନ୍ଦ୍ରାପାତ ଓ ଗୁରୁପଦେ ସ୍ଵାରମାନ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାକୋର୍ଟର ଗୁରୁପଦେ ଅଧୀନ ମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କେତେକ ବର୍ଷ କରୁଥିବା ଏବଂ ତାଙ୍କର ବଦାଳ୍ୟ ଏବଂ ସଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟାସ୍ଥାପା ଲୋକ ପାଇଁ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲା ସୌଭାଗ୍ୟବାନ୍ ହୋଇଥିବା ମର୍ମରେ ଅନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଶାସକଦର୍ଶକ ମୁଖରୁ ଦେଶ ଲୋକଙ୍କର ଏଭଳି ସୁଖ୍ୟାଦି ସଦାବେଳେ ଶୁଣା ନ ଯାଏ ଏବଂ ଅନୁମାନଙ୍କ ଅଯୋଗ୍ୟତା ବହିର ଦେଲୁ । ସଦାସାଧାରଣଙ୍କ ଅବଗତ ନିମିତ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ନିମ୍ନେ ତାହା ଅବକଳ ପ୍ରକାଶ କଲୁ ଏବଂ ଭରସାକରୁଁ ଗ୍ୟାତରଣ ବାଦ୍ ଏଭିକରେ ସମୁଦ୍ଧ ନ ହୋଇ ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଅଦୁର ସୁଖ୍ୟାଦି ଅଳ୍ପ ଦେଶକୁ ଏବଂ ଅପଣାକୁ ଧନ୍ୟ କରୁ ଅନ୍ୟଲୋକଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ ହେବେ । ଲିଟିପାଦେବଙ୍କ ଉକ୍ତି ଯଥା—“In addition to these, he has freely rendered personal service in a variety of public capacities, as an Honourary Magistrate, as Vice-Chairman and Chairman of the Balasore Municipality, and for several years recently as Vice-Chairman of the District Board. I congratulate the District of Balasore that it is fortunate enough to include so generous and public spirited a gentleman among its citizens.”

ଗତ ବା ୧ ରଖ ସକ୍ୟାବେଳେ କରସିଂହପୁର ଗଜରେ ଗୋଟିଏ ସରୁ ଦୋଇ ‘କରସିଂହପୁର ଲକ୍ଷ୍ମୀରାଜ’ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟୀ ଦଳ ବା କମ୍ପାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବାର ଅନନ୍ଦ ସହର ଗଜଜୀବନାସିନୀରେ ପାଠ କଲୁ । କରସିଂହପୁର ଗଜା ମହୋଦୟ ଏହି ସରୁର ସରୁପତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଦେବାତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀ ସହର ସାମନ୍ତ ସରବଗଦାର ପ୍ରଭୃତି ଅନେକ ଭଦ୍ରଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । କମ୍ପାନୀ କି ବ୍ୟବସାୟ କରବେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦେବେ ଜଣ ଭଦ୍ରଲୋକ ମିତ୍ରତ ଗ୍ରାବରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟ କରବା ସକଳ କରୁଅଛନ୍ତି ସୁଖର ବସୟ । ଏ ସରୁରେ ସରୁପତ୍ର ମହୋଦୟ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଉପଦେଶପୂର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ତୃତା କରୁଥିଲେ ତହିଁରେ ସେ ଯଥାର୍ଥ କରୁଅଛନ୍ତି କି “ ସରଲବା ବୁଦ୍ଧସୂର ପ୍ରଧାନ ସମ୍ପଲ ଅନୁମୋଦନେ ଅଳ୍ପ ସେହି ସରଲବାରୁପ ସମ୍ପଲ ଦରୁର ବସିଥିବାକୁ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ବା ମିଳନ ସୁଖ ଲୋକ କରବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଅଛୁ । ଅତୁ ଯେଉଁ ଠାରେ ମିଳନ ସୁଖ ନହିଁ ସେଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ସୁଖୀ ହେବା ବିକଳନା ମାତ୍ର । ” ଅନୁମୋଦନେ ଅଶାକରୁଁ ଗଜା ମହୋଦୟଙ୍କର ଏହି ବାଦ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ହୃଦୟଙ୍ଗ-କରବେ । ସରଲବା ବିନା ଏକତା ଓ ସରୁମ ସମ୍ମିଳନ ବିନା ବୌଦ୍ଧି ବ୍ୟବସାୟ ବା ହୃଦକାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ହୋଇ ନ ପାରେ ।

ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାବୋର୍ଡ ମାନ୍ୟବର ବଙ୍ଗୋ-ଏରକ୍ ସେଉଁ ଅଭିଜ୍ଞାନକ ପତ୍ର ଦେଇଥିଲେ ତହିଁରେ ଲେଖାଅଛି କି ଜିଲ୍ଲାବୋର୍ଡ ବେଲଗାଠୁଣ୍ଡ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟକୁ ଜଣେ ଶୁକ ପଠାଇଅଛନ୍ତି, ଶ୍ରୀରାମପୁର ବସୁନ୍ଦର ବ୍ୟାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗୁରୁଜଣ ଶୁକ ପଠାଇଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୁରଜଣ ଶିକ୍ଷା କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ତୁରଜଣ ପାସ କରୁ ଅସି କାର୍ଯ୍ୟ ନ ପାଇ ବସିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ଜଣ ମହଲୀ କରମପୁରକୁ ପଠାଯାଇ ଶାଲର ଗୁଣା ଶିକ୍ଷା କରୁ ଫେରୁଅସ ଅଛନ୍ତି । ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଅସିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇବାର ସହଜ ହୋଇପାରେ ମାତ୍ର ସେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଗୁଣ ଶିଖାଇ ଅଣିଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବାର ଉପାୟ କର ନ ଦେବା ସୁନ୍ଦରବେଳା ନୁହେ । ମାନ୍ୟବର ମହୋଦୟ ମଧ୍ୟ ତହିଁରେ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରୁପାର କାହାନ୍ତି । ମିଉଜସିପାଲିଟିର କମିଶନରମାନଙ୍କର ସୁବକରୁଁ ମହା-ପଦ୍ଵୀଗଣର ବୃତ୍ତିରେ ବିପୁର ବଦା ସରୁ ହୋଇ-ଥିବା ପ୍ରକ୍ରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାର୍ପ ଅଭିଜ୍ଞାନକ ପତ୍ର ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ନାହିଁ । ମାନ୍ୟବର ମହୋଦୟ

ସମ୍ବନ୍ଧୀ ଅଗ୍ରୀଭବର ମନ୍ତ୍ରଣା ପ୍ରକାଶ କରବା ବ୍ୟକ୍ତର ମଣି ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗର ବହୁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ସେ କଲ ଲେକକର ସ୍ୱ ଅସ୍ୱରୁ ଶାସନ ଅଧିକାର ଲାଭର ଅନୁକୂଳ ନୁହେଁ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ ସେହି ଅଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତିର ଯଥୋଚିତ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନେକ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଅଛୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରବାକୁ ହେବ ।

ଏମାରମଠର ବେଲୁଶମୀ ମହନ୍ତମହା-ସକଳ ପାରଲୋକତୀ କିମ୍ବା ଉପଲକ୍ଷେ ହସ୍ତୋ-ଦଶଦଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିଦଳ ସହସ୍ରା ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଓ ରକାଦୁର ଗ୍ରାଣ୍ଡିଣ ଓ ବୈଷ୍ଣବମାନେ ଯଥୋଚିତ ଦକ୍ଷିଣା ସହକାରେ ପ୍ରଭୁର ମହାପ୍ରସାଦ ଗ୍ରେଜିକ ନରୁଥିଲେ । ସତ୍ୟସ୍ତ୍ର ଓ ଶାସନାୟୁ ଗ୍ରାଣ୍ଡିଣମାନେ ଏକ ବସ୍ତ୍ର ଏବଂ ପତ୍ରମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଏକ ଯୋଡ଼ା ଲେଖାଏ ବସ୍ତ୍ର ଓ ଏକଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣ ସହ ମିଶ୍ର ନାଦ ଲେଖନ କରୁଥିଲେ । ଶେଷେକ୍ତ ଦବସ ଶସ୍ତ୍ର ମହନ୍ତ ଗଦାଧରମାନୁଜିହାସ ମହା-ରଜମଠଗାଢାରେ ସମାପୀତ ହେଲେ । ଏବଂ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବୈଷ୍ଣବ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଏପର କାଳାଗ୍ରଣୀର ଦରଦ୍ୱ ମିଶ୍ର ପ୍ରାୟ ୫ ହଜାର ଲେକର ଗ୍ରେଜିକ ହୋଇଥିଲ । ଏହି କେତେକ ଦୁର ମଠମଧ୍ୟରେ “ଦାୟିତା” “ରୁକ୍ମିତା” ଲାଗି ରହିଥିଲ । ଏହି କ୍ରିୟାରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହେବାର କଥା ଖୁବ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ଯୋଗଦେବା କାରଣ ଦୁନାବନ, ହଦାଉ, ପାଟଣା, ଗଞ୍ଜାମ ଦୁଇଜାଣି କଟକ ପ୍ରଭୃତି ନାନା ଦୁରପ୍ରାନ୍ତର ମଠର ମହନ୍ତମାନେ ଶିକ୍ଷିତ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରବଦର୍ଶ ସହଜ ଅମଲ୍ଲମତେ ଅନମନ କରୁଥିଲେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁଣ ସମାପେତ ହୋଇଥିଲ । ନୂତନ ମହନ୍ତ ଗଦାଧର ମହାସକ ସକଦା ଅକ୍ଳାନ୍ତ ସରପ୍ରମ ଏବଂ ହତସ୍ତ ଓ ଦୟାଦ ଗୁଣରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରବାର ଦେଖି ଅ-ଇତ ଦେଲୁ । ଉପର ଏହାକୁ ସାର୍ବୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନିଷ୍ଠା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ପରବାଳ ବନୋବସ୍ତର ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ । ପରବାଳ ବନୋବସ୍ତର ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ଯେଉଁ ଜାଗାରେ ବ୍ୟୟାଉଅଛୁ ତାହା ନିଗାନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ । ଗର ବନୋବସ୍ତର ବାଲିବାଗନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥିଲ ଏବଂ ତାହା ଦଶବର୍ଷ ଅଗତ ହେଲା-ପରେ ଡିଏବ ଚାରିଗୁରୁ ଅସ୍ତ୍ରଧିକେହେଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟୟାଉଥିବା ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ଗୀର୍ଯ୍ୟାରେ ବହୁ କଲମ୍ବ ସହ ନାହିଁ । ତହିଁରେ ପ୍ରଣି ପ୍ରକାଶକର ୧୦୭ ଦସା ମତେ ଶେଷଜାଣି (Final publication) ର ଉତ୍କଳମାସ ମଧ୍ୟରେ

ଅପରି ଅନତ କରବାର ନିୟମ ଥିଲେହେଁ ନିମି-ଦାରମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁମାସ ପରେ ତାହା ଅପିସରୁ ମିଳୁଅଛି । ଏତେ ଅଧିକ ଗଲମ୍ବ ହେବାର କାରଣ ଅନୁମାନେ ଅକୌ ଦୁହି ପାରୁନାହିଁ । ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବାଗନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ହୋଇ ଶେଷଜାଣି ବରୁପେ ହେଲ ? ଶେଷଜାଣି ସମସ୍ତରେ ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକା-ମାନଙ୍କୁ ଚେମନ୍ତ ନିମିଦାରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ଦେବା ଉଚିତ । ତାହାହେଲେ ନିମିଦାର ସମସ୍ତ-ମଧ୍ୟରେ ୧୦୭ ଦସା ମତେ ଅପରି କର ପାଇବେ । ଅନ୍ତରେ ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ପାଇବାଠାରୁ ଉତ୍କଳମାସ-ମଧ୍ୟରେ ୧୦୭ ଧାରମତେ ଅବେଦନ କରବାର ବ୍ୟୟ ଥିଲେ ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ଦେବାରେ ଯେତେ କଲମ୍ବ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅପରି ବା ଅସୁବିଧା ନ ଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ଶେଷଜାଣି ବାରଗରୁ ଉତ୍କଳମାସ ମଧ୍ୟରେ ଅବେଦନ କରବାର ବ୍ୟୟ ସୁଦ୍ଧା ପୁଲେ ଯେଉଁ ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ନିମିଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ତାହା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପୂର୍ବେ ଶେଷଜାଣି ହରବ ହତପି ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ ଗୁରୁମାସ ଉତ୍କଳ ନିମିଦାରଙ୍କୁ ବାଗନ ଦିଆଯିବାରୁ ନାନାପ୍ରକାର ଅର୍ଥ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ନିମିଦାର ଶେଷଜାଣି ସମସ୍ତରେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ କଥା ଚନ୍ଦ ଚନ୍ଦ କର ରୁହିଲେଇ ତାହାନ୍ତି ସେଠାରେ ସଭିପ୍ରସ୍ତ ହେବାକୁ ହେଉଅଛି ମଧ୍ୟ ନିମିଦାର ସମସ୍ତ କଥା ଶେଷଜାଣି ସମସ୍ତରେ ଡି ନେବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଡି ନେଲେ ସୁଦ୍ଧା କମ୍ପା ଉକ୍ତି କାଗଜମାନ ଦେଖିବା ହାରଣ ସୁବିଧା ଦିଆଦଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଦୋଷ ବା ଅସୁବିଧା ଲାଗିବ କର ନ ପାରେ ତାରଣ ନିମିଦାରଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ବାଗନ ଦେବାର ବ୍ୟୟ ଅଛୁ ତେବେବେଳେ ସେ ତାହା ନ ପାଇବା ଯାଏ କାନାପ୍ରକାର ବ୍ୟୟ ଉପ୍ୟା-ହରେ ଅସୁବିଧା ଦିଶିପାରେ । ଅନୁମାନେ ଏଥି-ପ୍ରତି ବନୋବସ୍ତ କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର ଗମ୍ଭୀର ଅବ-ର୍ଷଣପୂର୍ବକ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ଯେ ନିମିଦାରଙ୍କ ଦିଆଯିବା ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ହେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶେଷଜାଣି ବନ ରହିବା ଏବଂ ଶେଷଜାଣି ହେବା ବନ ନିମିଦାରଙ୍କୁ ଉକ୍ତି ବାଗନ ଦିଆଯିବା-ପରେ ସେ ଅବେଶ ପ୍ରଦାନ କରବେ । ଯଦନ୍ତୁ ଶକ୍ତିସ୍ୱାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା କାଗଜ ବଦଳାଇ-ବାରେ ସହବାନ୍ ହେବେ ।

ଜାଗାକର ବାଣିଜ୍ୟ । ଜାଗାକର ଡୋକ୍ଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉତ୍କଳ ଦୁର ଜୋମର ସାହେବ ଜାଗା-କର ସନ ୧୯୦୧ ମସିହାର ବାଣିଜ୍ୟ ବଦରଣୀ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ତହିଁରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ୧୮୭୮ ମସିହା ଓ ୧୮୮୮ ମସିହା ବ ୨୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜାଗାକର ବହୁବାଣିଜ୍ୟ ବିଗଣ ହୋଇ-

ଥିଲ ଏବଂ ୧୮୮୮ ମସିହାରୁ ଗରବର୍ଷ ସୁଦ୍ଧା ବ ୨୦ ବର୍ଷରେ ଶାକଗୁଣ ବଢିଅଛି । ଗରବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧି ଅଗ୍ରବଦେକୁ ସୁଧିକାର ଅନ୍ୟତ ବାଣିଜ୍ୟର ଅବଗ୍ରା ମନ ଥିବାସମୟରେ ଜାଗାକରେ ମଧ୍ୟ ଉଣା ହୋଇଥିଲ । ଗର୍ଭି ଗରବର୍ଷର ଅନଦାନ ଓ ରପ୍ତାନ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ୧୨୦ ହୋଇ ହେବ ଉକ୍ତି ଥିଲ । ବଣିଜମାନଙ୍କର ଦୋଷ ଏବଂ ଦାର୍ଯ୍ୟର ଉଚ୍ଚତା ଦାର୍ଯ୍ୟକାଳି ପ୍ରାୟୀ ହେବା-ହେବୁ ବାଣିଜ୍ୟର କଥାସ୍ତୁ ଅବନତ ଦିଶିଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଜାଗାକମାନଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟ ସୁଦ୍ଧାରେ ଉତ୍କଳମାସ ଦାନ ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଗର-ବର୍ଷ ଅନଦାନ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ଉଚ୍ଚତା ହେବୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିବାହେତୁ ସେମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ରପ୍ତାନୀ ଦ୍ରବ୍ୟମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱସ୍ତ ରେଶମ ଓ ଚାଉଳ ପ୍ରଧାନ ଅଟେ । ଜାଗାକ ଶରଣ-ମେଣ୍ଟ ଅଧିକ ଅବଗ୍ରା ଭଲ ବେଶ୍ ଜାଗାକ ଚମସକର ଅଦର ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ଦୂର ହୋଇ ରହିଥିଲ ଏବଂ ଏବଦ୍ୱାରା ଉପିଥିବା ଧନରୁ ଦେଶର ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ଜାଗା-କର ପ୍ରଧାନ ମିଉନିସିପାଲିଟୀ ନ ଲାଗିତ ଓ ପାରିସରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଟଙ୍କା ଉଠାଇ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଣୁ ଟଙ୍କା ପସ୍ତା ହେବାକୁ ବାକମାନଙ୍କରେ ଜମା ଥିବା ଟଙ୍କା ଶେ-ବରେ ଡିଏଏ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିଲ । ବର୍ଷିତ ବର୍ଷର ଯୋଡ଼ାଏ ପ୍ରଧାନ ଦୁର୍ବିଷ୍ଟତା ଦିଶିଥିଲ । କୁଲୁଇମାସ ବା ୩୧ ଉତ୍କଳ ଅଗୋକର ଅଗ୍ନି-କାଣ୍ଡଦ୍ୱାରା ୧୨୦୦୦ ଦର ଯୋଡ଼ାଯାଇ ଗୁଲଣ ହଜାର ଲେକକୁ ପ୍ରଦାୟନ କର ପଦାଇଲ । ସୌଭାଗ୍ୟକ୍ରମେ ପ୍ରାଣିଗାଣ ଅନ୍ୟ ଦିଶିଅଛି ଏବଂ ସହରର ଗୁଣାଗୁଣ ଅଂଶ ଯୋଡ଼ାଯିବାଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଶସ୍ତ ହରବାରେ ଉପ-କାର ହୋଇଅଛି । ଦୁଃସ୍ତ ଲେକକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରବା ସକାଶେ ଦେଶର ଗୁରୁଅଛୁ ଟଙ୍କ ଅକାନ୍ତ ପଡ଼ିଲ । ସେହି ବର୍ଷ ଅଗଷ୍ଟମାସରେ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର ଭୂମିକମ୍ପୀ ହୋଇ ବଦ୍ୱାର ଦଗାସ୍ତାର ଭୂକମ୍ପ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ୱ ପାଟ ବଜା ହେଉଥିବା ସ୍ୱାକମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ସତ୍ତା ହୋଇଅଛି । ଏଥିରେ ସୁଦ୍ଧା ଜାଗାକମାନେ କୃଷି ନ ରହି ସେହି ବ୍ୟବସାୟ କଥାସ୍ତୁ ମାନ-ଧରୁଥିବାରୁ ତାହାକୁ ଉଠାଇବାକାରଣ ପ୍ରାଣ-ପଣେ ଲାଗିଅଛନ୍ତି । ଦେଶରେ ବାକ ଏବଂ କୁମ୍ପାନି ସମଠନ ଅଥବା ଗହଁର ମୂଲ୍ୟକ ବଡ଼ଇବାକାରଣ ଲୋକେ ବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ୧୨ ହୋଟି ଉତ୍କଳମାସ ସୂନ ସ୍ୱାସର ତର ୧୨ ହୋଟି ଉତ୍କଳ ଲକ୍ଷ ସୂନ ଅବାସ୍ତ ଦେଇ-ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରତି ସୂନର ମୂଲ୍ୟ ଉଚ୍ଚତା

ଦୁଇଅଣା । ବିଦେଶୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାପାନ ଠିକ୍ ଅଛି ଏବଂ ସେଠା ଲୋକେ ସେମନ୍ତ ପ୍ରିତିଶୀଳ ଭେମନ୍ତ ମିଳିବ୍ୟର୍ଥୀ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରୟୋଗକରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ହେବାର ନୁହେଁ ଏବଂ ବେଳକ ସୁଦ୍ଧା ଦେଶର ଉତ୍ପନ୍ନ ବୃଦ୍ଧି କରବାରେ ଉପାଦାନ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ପାଠକମାନେ ଦେଖିବେ ସେ ସେଠା ଲୋକେ କେମନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟତା ସାଧନ କରି ଉନ୍ନତପଥରେ ବୁଦ୍ଧିବେଦେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଅଛନ୍ତି । ପଞ୍ଚାଶବର୍ଷ ପୂର୍ବରେ ଯେଉଁ ଜାପାନ ଅସହ୍ୟ ବୋଲି ପରା-ଚିତ ହେଉଥିଲା ସୁଦ୍ଧା କିମ୍ବଦନ୍ତ କରବାର ବାସନା କଲା ମାତ୍ରେକେ ସେଠା ଲୋକେ କେମନ୍ତ ଲାଗିପଡ଼ି ପୁଣ୍ୟବୀର ଗୋଟିଏ ପରାଚିତ ସମରାଣୀଳା ଗୁଣକୁ ହସ୍ତଲବେଦ ଅପଣାର ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଢ଼ାଇଲା । ସଙ୍ଗେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ନ ବସି ଅର୍ଥ, ବ୍ୟବହାର, ବାଣିଜ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ ମାତ୍ରେକେ କରବାକାରଣ ଦୂର ଦେଖି ଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ରାଜକୁ ପଠାଇ ଅପଣା ଦେଶର ଯେଉଁ ଉନ୍ନତସାଧନ କଲେ ତାହା ଏହି ବାଣିଜ୍ୟରୂପୀ ଉପାୟଦ୍ୱାରା ଧନା-ଗମରୁ ପୁଷ୍ଟି ଜଣା ଯାଉଅଛି । ଅନୁମାନକ ଦେଶଲୋକେ ଅପଣା ମଧ୍ୟରେ କାମୁଡ଼ାକାମୁଡ଼ି ନ ହୋଇ ବନ୍ଦା ବିଦେଶୀ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବିଦେଶ ନ କରି ମନୁଷ୍ୟତା ସାଧନପୂର୍ବକ ଶିଳ୍ପ ବାଣିଜ୍ୟଦ୍ୱାରା ଧନାଗମ କରବାକାରଣ ବକ୍ଷସରକର ଦେଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନନ୍ଦର ବିଷୟ ହେବ ।

ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ।

ଅନୁଦଳରେ ବାଗ୍ଗଣୀଠିରେ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେଠା ଟଉନସରରେ ଏକ ପ୍ରକାଶ୍ଟ ସର ହୋଇଥିଲା । ସୁବିଧାପଥ ପତ୍ରିକାମହାମହୋ-ପାଧ୍ୟାୟ ବିବେଚନା ମହାଶୟ ସରସଞ୍ଚର ଅସନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାଧର ସଦାୟ ଏବଂ ଅମରନାଥ ମହାଶୟମାନେ ବଞ୍ଚାଇ ଶିକ୍ଷାର୍ଥ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଅମେରିକାକୁ ଯାଇ ଭୃତବଦ୍ୟ ହୋଇ ଯେଉଁ ଅସି ଥିବାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟ-ର୍ଥନା କରବା ସରସ ମୁଖ୍ୟଭୂଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । କାଶୀ-ଧାମର ମହାଶୟ ସରସରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା କାରଣ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ହୋଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ଯୋଗେ ଅସି ନ ପାଇ ତାଙ୍କ ବକ୍ରବ୍ୟ ପାଠ ସକାଶେ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଇଭେଟ ସେକ୍ରେଟାରୀକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ସେ ବକ୍ରବ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଅର୍ଥ୍ୟମାନଙ୍କର ନଷ୍ଟ ଗୌରବ ସୁନୁକାର କରବା ହାରଣ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ସବୋଲୁଷ୍ଟ ଉପାୟ । ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରାର ଯେଉଁ ବରଜ ଉଠିଅଛି ତାହାକୁ କେହି ପ୍ରତିହତ କରପାରନ୍ ନାହିଁ ଏବଂ ଯହିଁରେ

ସମାଜ ନଷ୍ଟ ନ ହୁଏ ତାହା ନିବାରଣ କରବା ବ୍ୟବସାୟ ସଙ୍ଗେ । ସୁଦ୍ଧାକାଳରେ ସମୁଦ୍ର ପାରକୁ ସିଦ୍ଧା ଅସିଦା ଅବାଧେ ହେଉଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସତ୍ୟ ଲୋକ ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟପଲରେ ଜାତି-ବାର, ମରୁଗଣ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ଜାତି ଦୂରକୁ ନ ଥିବା ସ୍ଥଳେ ଶ୍ରଦ୍ଧମାନେ ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ସକାଶେ ଗଲେ ତାଙ୍କୁ ଜାତିତ୍ୟର କରବା ହୁଏ, ସମାଜ ପ୍ରତି କଳଙ୍କ ଅଟେ । ଯେପରି ସମସ୍ତ ନୂପତ୍ରିତ ହୋଇଅଛି ତହିଁପ୍ରତି ସମକକ୍ଷ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରବା ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଧର୍ମତଃ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ଦୃଶଣୀୟ ନୁହେଁ । ସୁଦ୍ଧାମାନଙ୍କରେ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ସାମାନ୍ୟ ବା ଗୁରୁତର କୌଣସି ପାପ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରକାରେ ମହାଶୟଙ୍କ ବକ୍ରବ୍ୟ ପାଠପରେ ସରସଞ୍ଚ ମହା-ଶୟ ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନଗର୍ଭକ ବକ୍ରୁତା ପ୍ରଦାନ କର ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା ଶାନ୍ତିବିକ ଥିବାର ପ୍ରତିପତ୍ତି ହେଲେ, ସେ ସଞ୍ଜ କହଲେ ସେ କେତେକ ସାହସର ଅରୁବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉନ୍ନତ ପଥରେ ବାଧା ଜାତ କରୁଅଛି । ଦେଶର ଯେଉଁ ସୁବକମାନେ ସମୁଦ୍ର ପାରହୋଇ ପାସ୍ତତ୍ୟ ପୁଷ୍ଟିକ ଶକ୍ତିରୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଦର୍ଶନ ବିଜ୍ଞାନର ପରମଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ବେନ ଅସି ଅପଣାର ଜନ୍ମ ରୁମିକୁ ଧନବଜା କରବେ ସେମାନଙ୍କର ବାଟ ମାରଦେବା ନିତାନ୍ତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟତା । ଯେଉଁମାନେ ବିଦେଶରୁ ପ୍ରବ୍ୟାଗତ ହେଉଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହୁଏ ଶାନ୍ତିର କୌଣସି ସ୍ୱପ୍ନ ସଙ୍ଗେ ଅପତ୍ତି ନଥା ଯାଇ ନ ପାରେ । ଯଦି ଧର୍ମନିଷ୍ଠ ହୁଏମାନେ ସୁବକମାନଙ୍କୁ ଜାତି ନିୟମ ପ୍ରତିପାଳନ କରବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଥାନ୍ତି ସେମାନେ ସୁସେପର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ର ମାନ-ଙ୍କରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ହୁଏ ନିୟମରେ ଧର୍ମଶାଳା ନିର୍ମାଣ କରନ୍ତି । ଦୟାଳୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଧ ଅନୁମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କରବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବାସ୍ଥଳେ ଅନେମାନେ ତହିଁରୁ ଉପକୃତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା ନ କରି ଘରେ ଭୁଜହୋଇ ବସି ରହିବା ନିତାନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ହେବ । ଅତଃପର ସରସଞ୍ଚ ମହାଶୟଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଓ ବିଦେଶ ପ୍ରବ୍ୟାଗତ ସୁବକମାନଙ୍କୁ ଯଥାସ୍ଥଳ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରବାଇ ସରସଞ୍ଚ ହେଲା । ଅନେମାନେ ଗତ ଦୁଇ ପସ୍ତା-ଦୂରେ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦେବ, ମନୁଷ୍ଟ, ଉ, ରମାୟଣ ଇତ୍ୟାଦି ଉତ୍କଳରେ ଇଂରାଜୀ ପ୍ରବକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ କରୁଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଶୟୋପାଧ୍ୟାୟ ପତ୍ରିକା ବିବେଚନା ମହାଶୟଙ୍କ ଉକ୍ତି ବଥା ବା-ଶର୍ଣୀର ମହାଶୟଙ୍କ ବକ୍ରବ୍ୟ ପାଠକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ କଲୁ । ଭରସାକରୁ ଏହି ସମୁଦ୍ର-ଯାତ୍ରାରେ କେହି ଅପତ୍ତି କରବେ ନାହିଁ । ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାଗର୍ଭ ହିଁ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ସମୁଦାୟ ଗର୍ଭ ମାନଙ୍କର ଭୂଦେଶ୍ୟ ଶିକ୍ଷା । ଏଣୁ ଜୀବରସା

ମକାଶେ ଧର୍ମଶାଳା ନିର୍ମାଣ କରବାର ଯେଉଁ ପରମର୍ଶ ପତ୍ରିକା ପଦୋଦୟ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା ସମୀଚାନ ଅଟେ । ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ଅବଶ୍ୟ କରଣୀୟ । ସେମନ୍ତ ଗର୍ଭକୁ ଗଲେ କୌଣସି ଜାତିନାଶାଦ ଦୋଷ ନ ଥାଏ ସେମନ୍ତ ଶିକ୍ଷାଲଭ ସକାଶେ ପ୍ରକାଶ ଗର୍ଭ ମାନଙ୍କୁ ସମୁଦ୍ର ପାର ହୋଇ ସିଦ୍ଧାକାର ଜାତିନାଶ ହୋଇ ନ ପାରେ, ଦେଶ କାଳ ପାତ୍ର ଦେଖି ଶାନ୍ତିରେ ଅହାର ବିଦ୍ଧା ରର ବ୍ୟାଧ ଅଛି । ଯେଉଁ ଦେଶର ସେମନ୍ତ ବ୍ୟବହାର ତାହା କରବାରେ ଧର୍ମ ନାଶର ବସ୍ତୁ ନାହିଁ । ବରଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାତ୍ରା କରଣୀୟ ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରବାକୁ ହେବ । ବାସ୍ତବରେ ସହସ୍ର ଲୋକ ସବଦା ସମୁଦ୍ର ପଥରେ ନାନାସ୍ଥାନକୁ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସକାଶେ ଯିବା ଅସିବା କରୁଥିବା ସ୍ଥଳେ ଦଶ ପରମକଣ ଶ୍ରଦ୍ଧ ନେଇ ଗଣ୍ଡଗୋଳି କରବା ସଂଗଠିତା ଓ ବିଦେଶ ନ ଦେଲେ ବୃଥା ଅଭିମାନ ଭୟ ଅଛି ବହୁ-ଦୁହେ ।

ସମାଜ ଏତଦାର୍ଥ ସୁଚକମେଟା ।

ପରଲୋକଗତ ସମ୍ରାଟ ଏତଦାର୍ଥକ ସୁଚ-ରାର୍ଥ ଯେଉଁ କମେଟୀ କବକଳନ ସକାଶେ ସରଠିତ ହୋଇଅଛି ତହିଁର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଦନ ଗତ ସୋମବାର ପ୍ରାତଃକାଳରେ ହୋଇଥିଲା । ସରସଞ୍ଚ ସ୍ୱୟଂ କମିଶନର ସାହେବ ଓ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଯାଜପୁର ଓ କେନଗପଡ଼ାର ସବ-ଡିଭିଜନ ଅଫିସର, ନିଜକାର ମାନ୍ୟବର ଭିକା, ମାନ୍ୟବର ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ସି, ଅଇ, ଇ, ଗସ୍ତ ସୁଦାମଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ ବାହାଦୂର ପ୍ରଭୃତି ତ ୩ ଶରୁ ବେଶୀ ସରସ୍ତଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସରସଞ୍ଚ ମହୋଦୟ କାର୍ଯ୍ୟରମ୍ଭ କରି ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ସୁଦ୍ଧାସକା ସକାଶେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ତାହା ଚିନ୍ତାଦ୍ୱାରା ସରସଞ୍ଚ ଅର୍ଥର ସରମାଣ ନ ଜାଣିଲେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ନ ପାରେ । ସରସଞ୍ଚ ଚିନ୍ତା ଉପରମାଣ ଜଗାଗଲ ଅତଃପର ଚତୁର୍ବିଧରେ କମିଟୀ ଅହାଳ କର ବିଶ୍ୱର କରାଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସରସଞ୍ଚ ଚିନ୍ତାର କେତେ ଅଂଶ ପ୍ରାଦେଶିକ ସୁଚରସା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦିଅଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ନିବାହ କରବା ହାରଣ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟବଦ୍ୟ କମେଟୀ ସରଠିକ କରବା ଉଚିତ ହେଉଅଛି । ସରସଞ୍ଚ ଚିନ୍ତାର ଯେ ଅଂଶ ପ୍ରାଦେଶିକ କମେଟୀକୁ ଦିଅ-ଯିବ ତାହା ଚିନ୍ତାର ପରମାଣ ଜଗାଗଲ ଉତ୍ତରୁ ସ୍ଥିର କରବା ବିଷୟରେ କେହି ଅପତ୍ତି କର-ବାକୁ ସରସଞ୍ଚ ମହୋଦୟ ଚିନ୍ତା ଦେଲେ ସେ ଅଧିକାଂଶ ପରମାଣ ଏଠାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ନ ଜାଣିଲେ ଅନେକେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତା ହେବାରୁ

ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇ ନ ପାରିଲୁ । ଏଣୁ ସର୍ବସମ୍ପଦ
 କ୍ରମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥର ଦୟାଳୁଣୀ ପ୍ରାଦେଶିକ
 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଗ୍ରହେ ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ
 କ୍ରମେ କରବା ତାରଣ କରିପାରିବ ଓ କଲକତର
 ସାହେବସ୍ୱୟ, ମାନ୍ୟବର କନକାର ଶ୍ରୀଜୀ,
 ମାନ୍ୟବର ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ପି, ଅଠ, ଇ, ବାବୁ
 ଛୋଟେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବସୁ, ବାବୁ ଜୀବନନାଥ ବସୁ,
 ବାବୁ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଚୌଧୁରୀ, ମୌଲିକ
 ଅବଦୁସ୍ ସମଦ, ଶ୍ରୀମୁ. ସୁଦାମଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ
 ବାବାଦୁର ଓ ବାବୁ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନାଥ ସ୍ୱୟଙ୍କୁ ଦେଇ
 ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କମିଟି ଗଠିତ ହେଲା ।
 ସ୍ୱର୍ଗତରା ଭବିଷ୍ୟୋକ୍ତୀ ଦେଖିବ ସୁରକ୍ଷାର୍ଥ
 ଯେଉଁ ଚାହାଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ତହିଁର
 ବିଷୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତେ ମାନ୍ୟବର ମଧୁ-
 ସୂଦନ ଦାସ ପି, ଅଠ, ଇ, ମହୋଦୟ ଉତ୍ତର
 ଦେଲେ ଯେ ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ କମିଟି ସଭାରେ
 ଭବିଷ୍ୟତରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
 ଉକ୍ତ କମିଟିକୁ ଯଦା ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସୁନାସ୍ୱ
 ସୁରକ୍ଷାର୍ଥ ସଭାରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ଚାହାଁ କଲେ ମାତ୍ର
 ଅଦାୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଦେଲେ
 ଯେ ମୋପସଲର ଚାହାଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବା ତାରଣ
 ଲୋକମାନଙ୍କୁ ତହିଁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝାଇ ଦେବା
 ସଭାରେ ପ୍ରତିକା ପ୍ରକାଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବିକ ଯେ
 ସ୍ୱେଚ୍ଛାମତେ ଲୋକେ ଅପଣାମୂଳ ଦେବୁ ଅର୍ଥ
 ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟମାନଙ୍କ ସମୀପରେ ଦେଇ ରହିବିକ
 କେବେ ଏବଂ ଚାହାଁମାନେ ଦୁଇମାସ ମଧ୍ୟରେ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ତତ୍ପରେ ଚାହାଁମାନେ ସମ୍ପୂ-
 ଗ୍ରହଣେ ଚାହାଁମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନ ଲିଖିତମତେ ୪ ୨୫୧୧
 ଟଙ୍କା ଚାହାଁଲେ । ଚାହାଁମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଅଣପ୍ରକ
 ଅଟେ ଏବଂ ତତ୍ପରେ ହୋଇ ଲାଗିଲେ ତତ୍ପରେ ଅର୍ଥ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ କାରଣ ପରଲୋକଗତ
 ପ୍ରଜାରଜନ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ସୁରକ୍ଷାର୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ପ୍ରଜା ସାଧନ ଅର୍ଥ ଦେବାକୁ ଯେ କୁଣ୍ଡଳ କ
 ଦେବେ ଏହା ଅନୁମାନଙ୍କର ବିଶାସ ।

ଚାହାଁମାନଙ୍କର ତାଲିକା:—

| | |
|----------------------------------|--------|
| ସେ, ଏଇତ. ଇ. ଗାରେଟ ଏସ୍‌କୃଷ୍ଣର | ଟ ୧୦୦ |
| ଏଲ, ବଲି ଏସ୍ କୃଷ୍ଣର | ଟ ୫୦ |
| ଶ୍ରୀ । କ । କନକା | ଟ ୧୦୦୦ |
| ଶ୍ରୀ । କ । ମଧୁସୂର | ଟ ୩୦୦ |
| ଡି: ସେ ଏନ୍ ଦୋଷ | ଟ ୨୦୦ |
| ବାବୁ କାର୍ତ୍ତିକଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୱୟ ଚୌଧୁରୀ | ଟ ୧୦୦ |
| • ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ଦାସ | ଟ ୫୦ |
| ମାନ୍ୟବର ଏମ୍ ଏସ୍ ଦାସ | ଟ ୨୦୦ |
| ବାବୁ ଜୀବନନାଥ ଦୋଷ | ଟ ୫୧ |
| ଶ୍ରୀମୁ. ସୁଦାମଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ ବାବାଦୁର | ଟ ୨୫ |
| ବାବୁ ବିଶ୍ୱନାଥ ସିଂହ | ଟ ୨୫ |

| | |
|--------------------------------------|------|
| ବାବୁ ରାମକୃଷ୍ଣର ସ୍ୱୟ | ଟ ୨୦ |
| • ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଚୌଧୁରୀ | ଟ ୫୦ |
| • ଉପେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦୋଷ | ଟ ୧୦ |
| • ମଧୁସୂଦନ ସେକରାୟ | ଟ ୨୫ |
| • ଶାରଦାସୁନ୍ଦର ପାଲ | ଟ ୨୫ |
| ଶ୍ରୀମୁ. ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର, ମୌଲିକ ବାବାଦୁର | ଟ ୨୦ |
| ବାବୁ ନିମାଇଚରଣ ମିଶ୍ର | ଟ ୨୫ |
| • ଶୁକ୍ଳଦେବ ରାମ | ଟ ୧୫ |
| • ଏ ଶାମେନ୍ଦ୍ର | ଟ ୧୫ |
| • ରାଜାଚନ୍ଦ୍ର ରାଜ | ଟ ୨୦ |
| • କନ୍ଦରୁ ଦାସ | ଟ ୧୫ |
| • ରଘୁନାଥ ମହାନ୍ତି | ଟ ୧୫ |
| • ମାୟାଧର ଦାସ | ଟ ୧୫ |
| • ମୋହନମୋହନ ଦତ୍ତ | ଟ ୧୦ |
| • ବାଳମନ୍ଦଳ କାଳକରୋ | ଟ ୧୦ |
| • ଗୌରୀଶଙ୍କର ସ୍ୱୟ | ଟ ୫୦ |
| • ସୁରକ୍ଷାଥ ମୁଖ୍ୟର୍ଥୀ | ଟ ୧୦ |
| • ବ୍ରଜାନନ୍ଦ ଦାସ | ଟ ୧୦ |
| • ଶଶିଭୂଷଣ ସ୍ୱୟ | ଟ ୧୫ |
| • ବ୍ରଜକୂର୍ମର ଶ୍ରୀକର | ଟ ୧୫ |
| • ବଳକଦାର ପାଲିତ | ଟ ୫ |
| ଶ୍ରୀମୁ. ସାହେବ ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ସେକ | ଟ ୧୫ |
| ମୌଲିକ କାଳକରଣ ମହାନ୍ତ | ଟ ୧୦ |
| ବାବୁ ଉତ୍କଳସୁମ ରାଉଳ | ଟ ୫ |
| • ଯୋଗେଶଚନ୍ଦ୍ର, ଦତ୍ତ | ଟ ୧୫ |

ଟ ୨୫୧୧

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଉତ୍କଳର ବେଳେଟି ।

ଉତ୍କଳ ବସନ୍ତର ସନ ତୋ ବେଳେଟି ଓ ପରିବ୍ରାଜ
 ସେତେବେଳେ ପରିବ୍ରାଜ ବାବୁ ସନକନାଥ ପୁସ୍ତ
 ବନେସ ତା ୧୧ ସପ୍ତାହ ମା ୧ । ୨୦ ତର
 ହୁଅ ଗାଉଲେ ।

ଉତ୍କଳ ବସନ୍ତର ପରିବ୍ରାଜ ସେତେବେଳେ ପରିବ୍ରାଜ
 ଚକରଇଚ, ତ, ଦେଇ ସାହେବ ଅଗାମୀ ଅଦେବର
 ପହୁରୁ ତି ୨ ନ ହୁଅ ଗାଉଲେ ।

ବାବୁ ଦେବେବେଳେ ଦୁର୍ଗାଧର ଦାସପର୍ବତ
 ସିଦ୍ଧାସ ପରିବ୍ରାଜ ପର୍ବତ ଏବ, ଦେ, ର, ସଦ୍ ସାହେବ
 କିଶୋର ଡେମାଡ଼ ଦିଉର ସର୍ବତ କିସ୍ତ ହୋଇ ଗାଉ-
 ଶୁଭରେ ଅବସାଦିତ ହେଲେ ।

ସମ୍ବଲପୁରର ବଡ଼ ତୋ ମାତକେଟ ବାବୁ ଗୋପାଳାଥ
 ଦାସ ୨୫ ସେନା ମାତକେଟର ଜନତା ଗାଉଲେ ।

ଦମାସପ୍ରଦମାନଙ୍କର ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ଅଗାମୀ ପଦ-
 ଶୋକର ମାସ ତା ୩୫ ଦେରେ କଟକ ଦେଖାଇ
 ହିଲରେ ପୁସ୍ତକ ଦେବ ।

ହୃଦ୍ ସୁଲଭ ସରଳୀୟ ଶିଳେ ବାବୁ ଧର୍ମସୁମ ସେକ
 ପୁସ୍ତ ସନ, ଏ, ଗଜମସ ତା ୧ ସପ୍ତାହ ଦେରେ-
 ତା ୧୧ ଦେରେ ଦେଖାଇଲେ ଧର୍ମ ଦେଲେ ।

ବାବୁ ଦେବେବେଳେ ସ୍ୱୟ ଏନ, ଏ. ପଦସାରେ ବର୍ତ୍ତକ
 ଦାସ:ର ଚିନ୍ତାସୁ ଶାଳ ସାହେବ ତର ଦରସ୍ତେଣା:ର
 ରକ୍ଷାଟି ହୋଇପାରେ ।

ଏତ ତା ୧୨ ଦେରେ ଦେଶ ଦେବା ସମ୍ପାଦକେ
 ସୁରକ୍ଷା ଦର ସନ ଦେବ ସେ ୧୦୨, ଦାଲେଶ୍ୱର ସେ
 ୧୦୨, ଅଗସ୍ତ୍ୟ ସେ ୧୦୨, ସୁଭ ସେ ୧୦୨ ଓ ସମ୍ବଲ-
 ପୁର ସେ ୧୦୨ ଏବଂ ସଦ୍‌କାଳମଧ୍ୟରେ ସଦ୍‌କାଳ ବାମସା
 ଓ ଗାଉଲେ ସେ ୨୦ ଓ ସନତମ୍ ଅଠମିଶ୍ର
 ସେ ୧୧୨ ।

ସେହି ସମ୍ପାଦକ ବିକିର ସମ୍ପାଦନ ସଂସା— ତଟ ୨.୨୦
 ଦାଲେଶ୍ୱର ୨.୨୦, ଅଗସ୍ତ୍ୟ ୨.୫୧, ସୁଭ ୨.୧୦, ଓ
 ସମ୍ବଲପୁର ୨.୨୦, ଇଏ ଏବଂ ଗଜକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସଦ୍‌କାଳ
 ବାମସୁର ୨.୨୦, ଓ ସନତମ୍ ଗାଉଲେ ୦.୨୧ ଇଏ ।

ସ୍ଥାନୀୟ ସମ୍ବାଦ ।

ଏ ସମ୍ପାଦକେ ଶିବବର୍ତ୍ତୀ ଏତ ସମ୍ପାଦକେ ଚିନ୍ତାସୁ ।
 ଅବାପ୍ରାପ୍ତ ସଦ୍‌କାଳ ମେଘାହର । କର୍ତ୍ତା ଗ୍ରାସ୍ତ ଗୁରୁଅତେ
 ଦେଉଅଛ । ସଂସାରଣ ସଂସା ମତ ହୁଡ଼େ ।

ନଗରୀ ସାମାନ୍ୟରେ ଦେଖାଅଛି । ଏତ ବର ସୁପର୍-
 ପଲ ବର୍ତ୍ତୀ ସୁପର୍ ଚନ୍ଦ୍ର ବଡ଼ି ସାମାନ୍ୟ ହୋଇ ଏବ ।

ଜନେ ଦର୍ଶାସ ଓକଲ କମିଟିର କରେକ ସୁର
 ଦିକ୍ଷରେ ସାଲପିକ ସଦାକା ସ୍ୱୟ କମିଟିର ସାହେବଙ୍କ
 ଦୁର୍ଗରେ ପଦସ୍ତେ ତାଙ୍କ ନାମ ହପେକେଇ ସାଦସଲେ ଓ
 ପରେ ସାହେବ ମହୋଦୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାରଦ୍ୱାରା
 ତାଙ୍କୁ ଜବାଇ ତାହା ଦର ଦେଇପାରେ ।

ଏତା ଦେବେବେଳେ କରେକର ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ସୁଲ ଦେବର
 ସଦ୍‌କାଳ ଦିଶେ ବାବୁ ଦମାଚରଣ ସୁପର୍ ଗାଉଲେ ବେଲ-
 ତର ବପତ ହୋଇ ପିତାକୁ ଏତା ବେଲେ ଓ ସୁଲ
 ବାଦକମାନେ ତାଙ୍କ ଦୋଷରେ ସଦ୍‌କାଳ ଦୁର୍ଗ ପ୍ରକାଶକର
 ହଲେ । ଓ ଅନ୍ୟ ଦିଶେକମାନଙ୍କୁ ଦେବ ଦୋଷ ଦେଲ ମଧ୍ୟ
 ଦେଇଥିଲେ । ବାବୁ ଦେବେବେଳେ ସେପଦ ବଡ଼ାଟି ସେହିସଦ
 ଦୋଷାବେଳେ ତଦପର ହଲେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତ ଗ୍ରହଣେ
 ଦିଶେ ହଲେ ସୁପର୍ ସଦ୍‌କାଳ ହାଟି ତାଲିକାରେ ସଦ୍‌କା
 ହଲେ । ଏପଦ ଦିଶେ ବାବୁଦେବ ଅନୁରଣୀୟ ।

ବସନ୍ତର ଦାଲକୋଟି ଚକରମାସ ତା ୧ ସପ୍ତାହ ବର
 ହୋଇଅଛି । ଅଗାମୀ ବସନ୍ତର ମାସ ତା ୨୧ ଦେରେ
 ଗୋଇବ । ଦାଲକୋଟି ବର ଦେବାକୁ ଓକଲ ବାବୁ
 ସୁରେଶ୍ୱର ଚକରଣୀ ଏ ବସନ୍ତର ଅଧିକର । ବର ସମ୍ପ-
 ଦେ ବାବୁ ମହୋଦୟ ଏତାରେ ଅବସାଦ ବଦେବ ।

ଉତ୍କଳର ଅଇଳ ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ଏତ ପ୍ରକାଶେ
 ପ୍ରମାଣକ ଶ୍ରୀ ଦାସାଚରଣ ଦେ ରକ୍ଷାଟି ହୋଇ-
 ଅଛନ୍ତି ।

ଦାଲକୋଟି ଫୋଲକାସ ବେତର ଦସ୍ତର ଦୋମ
 ରୁ ଓ ଦସ ମହୋଦୟମାନେ ବଟର ଚୋର ବସନ୍ତରେ
 ବଟର ମନରଣିର ମୋଦକମାନେ ବାବତାତ ଚଳକ ବସ-
 ଅଛନ୍ତି । ଓକଲ ବାବୁ ସୁରେଶ୍ୱର ଚକରଣୀ ଅଧିକର
 ଚକରଣି ସୁପର୍ ହୋଇଅଛେ ।

ଗାଲଦେବ ସନା ସୁରଷାଳକ ବୋଷଣାଦାସ ସଂସାଦ
 ଦେବାରେ ସେ ଚକର ଗାମ୍‌ସା ସଂସାର୍ତ୍ତ ବର ପଠିତ
 ହୋଇଅଛି । ବସ୍ତ ବଳମାନ ସୁପର୍‌ବେ ସମ୍ପାଦକେ ଶ୍ରୀ-
 ଦାଲେ ସୁପର୍‌ବେ ହୋଇ ଏତା ଦିବ୍ୟାଲ ସଦ୍‌କା
 ପ୍ରଦକରଣେ ସୁପର୍‌ବେ ହୋଇଅଛେ । ଅଗାମୀ ପାମାକୁ
 ସଂସାର୍ତ୍ତ ଦେବେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତିପରିବ ସୁପର୍ ଓ
 ସୁଲପ ଅଟେ । ଏହା ବା

ଏତ ତା ୨ ଦେବ ସୁପର୍‌ବେବେଳେ ଦାଲେଶ୍ୱରରେ
 ସାମାନ୍ୟ ଦୁର୍ଗବଳ ହୋଇଅଛି ବେ ବସନ୍ତ ବେଳେ ତାହା
 ହୁଅ ଗାଉଲେ ମାତ୍ର ଚକର ସୁପର୍‌ବେ ବେବେବେଳେ
 ନାହିଁ । ଏହା ବା

ପ୍ରେମପତ୍ରିକା ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧତରଳ ମହାମନ ନମନ୍ତେ ଅମ୍ଭେ-
ମାନେ ଦାସୀ ନୋହୁଁ ।

ମହାଶୟ ।

ଅଧୁନା ଓଡ଼ିଆ ଓ ବଙ୍ଗାଳକମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ
ବନ୍ଧୁ ସମ୍ଭବ କାର ହୋଇଅଛି ତାହା ମୋର
ସୁଦୃଢ଼ ବିବେଚନାରେ ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ ଓ ଶୁଭସୂଚକ
ବୋଲି ବିବେଚନା ହେଉ ନାହିଁ । ଶୁଭବିବାଦ
ଉତ୍କଳର ଭବନ୍ତନ ସାଧ୍ୟ ରୋଗ । ଶୁଭ ବିବାଦସ
ଅନୁମାନଙ୍କର ଏକାଦୃଶ ଅଧ୍ୟୟନର ମୂଳ କାର-
ଣ । ଏଣିକି ଯାହା ସବୁ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା
କେବଳ ଅଲଗା କାର୍ଯ୍ୟ ।

କିନ୍ତୁ ସବୁ କ୍ଷୁଦ୍ରତରା ଓଡ଼ିଆ ନିଜର ଦୂର-
ଦର୍ଶିତା ଅଗ୍ରବ ପ୍ରସକ୍ତି ଏହି ଦୁନ ଉତ୍କାଳିନ
କରି ସମାଜରେ ବୁଝା ଏକ ଗୋଳମାଳ ଉପସ୍ଥିତ
କରୁଅଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତପକ୍ଷରେ ବିବେଚନା କରି
ଦେଖିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ଯେଉଁ-
ମାନେ ଦାସୀ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଦାସୀ ଅର୍ଥାତ୍
ସୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ହୋଇ ନ ପାରେ । ଐତିହାସିକ
ଘଟଣା ନିରାୟତ୍ରୁ ସଞ୍ଜ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଅଇ ଯେ
ବାଉଁସ, କଣ୍ଠର, ପାଣ, ଶରୀର ପ୍ରଭୃତି ଓଡ଼ିଆର
ଅକମଳ ବାସୀ ଅଟନ୍ତି । ଅଧୁନା ଯେଉଁମାନେ
ଓଡ଼ିଆ ଓ ଓଡ଼ିଆର ଅଦମ ନିବାସୀ ବୋଲି ଦାସୀ
କରନ୍ତି ସେମାନେ ଜ୍ଞେମିସାଭଲୁ ଅଟନ୍ତି । କାରଣ
ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କେହି ବା ବାଣିଜ୍ୟ କେହି
ବା ଗୁଣକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପକରଣିକ ଗ୍ରାହକ ଅସି
ଉତ୍କଳରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଧୀରତର ଓ ପୁରୁଷତର ବିବେଚନା କରି-
ବାକୁ ହେଲେ ଜ୍ଞେମିସାଭଲୁ ଓଡ଼ିଆଙ୍କର ଉତ୍କ-
ଳରେ ଯେପରି ଦାସୀ ଜ୍ଞେମିସାଭଲୁ ବଙ୍ଗାଳକର
ମଧ୍ୟ ଚତୁର୍ଥ ଦାସୀ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ ବୁଝାରେ
କଳିକ କରବାଣୀ ଘନବାସ ପରମ୍ପରା ।

ଶିକ୍ଷା ସମପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ କରେ । ଓଡ଼ିଆ ଗୁରୁ-
ମାନେ ଉପସ କଣ୍ଠର ଚାଟିଆ କ ମୂଠଲେ ନଅଣ
ହେବ । ଯେତେ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା
ଥାଏ ବଙ୍ଗାଳକ ଭଳ ସବାଗ୍ରେ ପୁଣିଷିତ ହେବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କର । ଅଭେଦଜଣ ଶିକ୍ଷିତରେ ଏତେ
ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣବାଣୀ ମୂର୍ଖତାର ପରମ୍ପରା କୁହେ
କ ? ଯେତେ ପ୍ରକୃତ ବଙ୍ଗାଳକ ଭଳ ମନୁଷ୍ୟ
ବୋଲି ପରମ୍ପରା ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କର । ବଙ୍ଗା-
ଳକ ସଙ୍ଗରେ ଅଉ କିଛିକାଳ ମିଶି, ସେମାନଙ୍କ
ନିବନ୍ଧକୁ ସଦୃଶ ନିରାୟ ଉତ୍କଳରୁପେ ଶିକ୍ଷା କର
ଓ ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା ପରମ୍ପରା ପ୍ରଦାନ କର । ଗୁରୁ-
ମାନେ ! ମୋ ଉପରେ ରୁଚିବ ନାହିଁ । ଦେଖ
ବଙ୍ଗାଳମାନେ ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ଉତ୍କଳିଆ ପ୍ରାପ୍ତ,

ଉତ୍କଳମାନଙ୍କମଧ୍ୟରେ କେତେ ଜଣ ? ଜଣା ଅର୍ଥ-
ଲଜଣ, ଏଥିପାଇଁ ଏବେ ଗୋଳମାଳ କିଅଁ ।
ଅବସ୍ଥାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିକ୍ଷାର ମହାତ୍ମ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ସମସ
ହୋଇ ନାହିଁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଭୃତିରେ ବଙ୍ଗାଳକଠାରୁ
ଅନେକ ଦୂରରେ ରହୁଅଛ । ଯେ ଗୁରୁ ପ୍ରାଣୀୟ
ବାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବିବାଦ କଲେ ଗୁରୁମାନ ବିଦ୍ୟା-
ହେବ ।

ବସନ୍ତ ।

ଉତ୍କା-ପତ୍ତା, କଟକ } ଦାକମ ସେଣ୍ଟ ଓ ଯେଦୁଆ
ବା ୨ । ୧ । ୧୦ } ସେନାପତି ଗୟ
ଉତ୍କଳୀନ ହାତମ ଚିତ୍ରଣ ।

ଉତ୍କଳ-ସମ୍ମିଳନୀ ।

ମହାଶୟ !
ଉପରୋକ୍ତ ଶବ୍ଦକୁ ଅନୁସରଣ ଗଣ୍ଡାରଣ
ବରେ ଚନ୍ଦ୍ରା କଲେ ରହିବୁ ବସନ୍ତ ସୁନର ଭବ
ନିର୍ଗତ ହୁଏ ତାହା ଲେଖି ବୁଝାଇ ଦିଅଯାଇ ନ
ପାରେ । ଇବର୍ଷ ହେଲ ଏହି ନାମ ଉତ୍କଳର
ସରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଅଛୁ । ଏଥିପୂର୍ବରୁ ଏହି
ଶବ୍ଦକି ଯେ ଉତ୍କଳରେ ଉତ୍କାଳୀନ ହେବ ଏହା
କେହି ସ୍ମରରେ ସବା ଗ୍ରାହକ ନ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏହି ଇବର୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞମ କରୁଅଛୁ । ଏହି ଶିକ୍ଷା ଅନ-
ପ୍ରାୟ ଏ ଯେପରି ଶିକ୍ଷା ପାଇବ ସେପରି ଯୋଦ
ନାବସ୍ଥାରେ ଉପସକ୍ତ ହୋଇପାରୁବ । କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ-
ମାନେ ଏହାର ପିତା, ମାତା ସଦୃଶ; ଅନେକ
ପୁଲରେ ପିତା ମାତାଙ୍କର ଅବଦେଶାବଶର
ପୁତ୍ର କର୍ତ୍ତାମାନେ ଯେପରି ଅଶିକ୍ଷିତ, ଅଶିକ୍ଷିତା
ହୁଅନ୍ତି ତଦୃପ ବର୍ତ୍ତମାନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଅବ-
ଦେଶା ବଶରା ଶିକ୍ଷା "ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ"ର ଦଶା
ସେପରି ହେବ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପ-
ସକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ମିଳନୀକୁ ଯେପରି
ଗୂଳନା କରୁଅଛନ୍ତି ସେପରି ଗୂଳନା କଲେ
ଗ୍ରାହା ଉନ୍ନତ ଅପମୂବ କହଲେ ଅବୁକ୍ତି ହେବ-
ନାହିଁ । ଦୋଳ, ଦଶହର ସଦୃଶ ଏହା ବାସିକ-
ପକ୍ଷ ହେଲେ ଦେଶର କୌଣସି ଉପକାର
ହେବ ନାହିଁ । ଯେ ହେଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ମିଳନୀର
କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁ ଯେ ସମ୍ମିଳ-
ନୀର ଉନ୍ନତ କରବାକୁ ପ୍ରକୃତ ବାସନା ସଦୃ
କାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନାକସ୍ଥାରୁ
ଏହାକୁ ଉନ୍ନତ ମାର୍ଗରେ ଗୁଠିତ କରନ୍ତୁ ।

ପରିଶେଷରେ ନିବେଦନ ଏହି ଯେ ସପ୍ତମ
ଅଧିବେଶନ ଅତି ନିକଟ, ଅପନ୍ତା ଅଧିବେଶନ
କେଉଁଠାରେ ହେବ ଏବ ବଏ ସରପତି
ହେବେ, ଏହାର ଉପାୟ ଅଜଠାରୁ ନ କଲେ
ପଛକୁ "ବାଦାବେଳେ ବାଉଁଶର ରୁଆ କଥାପର
ହେବ" । ଅମ୍ଭେମାନେ ବୁଝାରେ ଏକବର୍ଷ ହେବ ।

ଉଅଛି । ଇନ୍ଦର ଏ ବର୍ଷ ଅନୁମାନଙ୍କର ଏହି ସମ୍ମି-
ଳନାପ୍ରକ ଅଶୀବାଦ କରନ୍ତୁ ଏହାହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ।
ଉଚ୍ଚ ।

କଟକ } ଶ୍ରୀ ଲାଲ ପ୍ରତାପନାଗୟଣ ଗୟ ।
ବା ୨ । ୧ । ୧୦ } କୃଷିପୁସ୍ତକ କୁଶଳ ହଟକ ।

ମହାଶୟ !

ଅନ୍ତତଃ ରଘୁନାଥ ଜାଉଜ ମଠର ମହନ୍ତ
ଗଠୋନାଥ ରଘୁନାଥ ପୁସ୍ତା ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହୋଦୟ
ଜଣେ ଉଦାରମନା ଓ ସାଧୁଲୋକ ଅଟନ୍ତି ।
ତାଙ୍କର ଭରଣ ପ୍ରକୃତ ସନ୍ତ୍ୟାସୋପମ ଏଥିରେ
ଅଦୌ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କାରଣ ଭକତବର୍ଷ
ରାୟଙ୍କଦ୍ୱାରା ଚିତ୍ରଣାଳୟ ନିର୍ମାଣ ନିମିତ୍ତ ଏ ମହା-
ଶୟ କଟକଜିଲାର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସାହେବଙ୍କ
ଦୟାରେ ଟ ୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ହୋଇ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଟ ୨୦୦୦ ଟଙ୍କାରେ ଦାଣ୍ଡ
କରୁଅଛନ୍ତି ଏବ ଅବଶିଷ୍ଟ ଟ ୧୦୦୦ ବଜ୍ରଦାନ
ପରେ ଦାଣ୍ଡ କରବାକୁ ସମତ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ଅଉ-
ମଧ୍ୟ ଏ ମହାଶୟଙ୍କର କଳିପସ୍ତକ ସ୍ତୁତ ଓ ବୃଦ୍ଧବା-
ନର ପ୍ରମାଣ ଅଛି । ଅନ୍ତତଃ ମି: ଇଂ ବିଦ୍ୟାଳ-
ୟକୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ବେତନାର୍ଥ ମାସିକ ଟ ୫୫୦;
ଲେଖାଏଁ ଦାନ କରନ୍ତି । ପୁଲରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ
ଶିଳ୍ପକୃତ ନିର୍ମାଣ କରି ସେଥିପାଇଁ ଟ ୧୨୦୦୦
ସ୍ୱଦୟରୁ ବ୍ୟୟ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଏ ମହାତ୍ମା ସନ ୧୯୦୪ ସାଲରେ ରଘୁନାଥ
ନାମା ରୁକ୍ଷିହେଉ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ବନ୍ୟା ଓ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ
ପ୍ରପାତିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅନୁବାଦ କରି ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ
ରସା କରୁଥିଲେ । ଅଉମଧ୍ୟ ଗରୁଡ଼ମେଷ୍ଟଙ୍କ
ପକ୍ଷରୁ ନିୟୁତ କର୍ମଗୁଣଙ୍କ ଦୟାରେ ଅନେକ
ମହତ ଗୁରୁତଳ ବ୍ୟବଧାର୍ଥ ଅର୍ଥନ କରୁଥିଲେ ।
ସନ ୧୯୧୦ ସାଲରେ ଯେତେବେଳେ ବାଲୁଶା
ନାମା ରୁକ୍ଷିରେ ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଯୋଇ ହୋଇଯାଇ
ଥିଲା ତେବେବେଳେ ଏ ମହାତ୍ମା ଟ ୧୫୦୦୦ ଟଙ୍କାର
ଧାନ୍ୟ ବନ୍ୟାପୀତିତ ଲୋକମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥ
କଟକର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଓ ଯାଜପୁରର ସର୍ବଭିକ୍ଷକ-
ନାଲୁ ଅଧିପତିଙ୍କ ଦୟାରେ ଅର୍ଥନ କରୁଥିଲେ ।
ଏ ମହାଶୟଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବଦାନ୍ୟତାରେ ଦେଶ-
ବାସିକଙ୍କ ସହାୟତା କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ ହେଉଅଛି ।
ଏଣୁ ଓଡ଼ିଶାସ୍ଥ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଠର ମହନ୍ତମାନେ
ଗଠୋନାଥ ମହୋଦୟଙ୍କର ଅଦର୍ଶ ଅନୁକରଣ
କଲେ ଦେଶର ଅଶେଷ କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ ହେବ ।
ଉଚ୍ଚ ।

କୋଠପଦା ମି: ଇଂ } ବସନ୍ତ
ନଟ } ଗଥ ମିଶ୍ର

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

ବାସିନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ଗୋତ୍ସବ ଉତ୍ସବରେ ବନେ ପ୍ରତିଦିନ ବଞ୍ଚାମାର ବାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟପରେ ହିଁ ନ ବନ ଦେବ ଓ ଅସନ୍ନା ବା ୧୧ ପକ୍ଷ ଶୁକ୍ରବାର ପିଣ୍ଡିକ । ଏହି ପକ୍ଷିକା ମଧ୍ୟ ଦୁଇ ପସ୍ତାକ ବାହାରିବ ଦାହିଁ । ଅଳ୍ପ ପାଠମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦ୍ୟାସୁ ଛଦ୍ମକଳୁଁ ।

ଶାରଦ୍ୟ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ନିମନ୍ତେ କଲେକୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚକବାରୀ କ୍ରମେଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ବାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାନ ଅଳ୍ପବନ ସହିତ ହିଁ ନ ବନ ଦେଲ । ସୁଲମାନମଧ୍ୟ କେତେକ ଏକ ମାସ ଓ କେତେକ ଦିନରୁ ଉଣା ବନ ହୋଇଅଛି ଓ ସରକୁ ସିବାର ଧୂମ ଲାଗିଅଛି । ମୋକ୍ଷକାଣ୍ଡୀ ଯେମାନେ ସରକୁ ନି ଯାଇ ଏଠାରେ ରହୁ ଅଛନ୍ତି ଅଥବା ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ କ୍ରମଶଃ ଯାଉ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର କଥା ଶୁଣିବି । ସେମାନେ ଯେତେକ ବାସସ୍ଥାନପ୍ରଭ ମାୟା ମମତା ଶୁଣି ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଜଡ଼ାହୁଏ । ସେମାନଙ୍କଠାରେ ନିରାହୁରି ର ଅଣା ଅନ୍ୟ । ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱପ୍ନଦଳୁ ଯାଉ ଅଛନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁ କୁହେଁ ଓ ଅପର ଜ୍ଞାନବାସିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭ ଅନୁଗ୍ରହ ଅଛି ଏବଂ ଗ୍ରାମବାସିମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷୀ ପୁଣ୍ୟକୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏହି ସମ୍ପର୍କିତ ବଡ଼ ପ୍ରୀତିକର ଏବଂ ଏହା ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରେମ ବଥା ବିସ୍ତେପର ପ୍ରଥମ ସୋପାନ ବୋଲିପାରିପାରେ । ଅନେମାନେ ଏକାନ୍ତ ଅଶାନ୍ତରୁ ଏହି ସୁଯୋଗରେ ନିଜ ଗ୍ରାମବାସିନ୍ଦ୍ର ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳାର୍ଥ ନାକା ସଦୃଶ ଦେଶ ଦେବେ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ଅଗ୍ରବାସିନ୍ଦ୍ର ସଂସାଧ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ବରଦାତ ପତ୍ନୀ ଦେଖାଇବେ ଓ ବହିରେ ଅନୁକରଣ ସହିତ ଯୋଗ ଦେବେ ।

THE POOJAH.

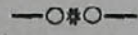
The Poojah is come. Every one of us is now busy in his own way. With the Bengalees it is a National festival and is observed with eclat. In this town too, the Poojah is observed with considerable pomp, and every section of the Hindu community take part in it more or less. The children enjoy it to their hearts' content; they connect it with fun, merriment, new dress and dainty dishes, besides relief from brow-beating teachers and *abodhans*. To the young men, the season is non the less agreeable as it brings them rest and affords them an opportunity of enjoying the pleasures of sweet home in muffled way from the hubbub of town. Those who observe the ceremonies have a busy time of it. Most

of them go through the formalities of the poojah without pausing to think what they connote. Some have to look to the comforts of guests who flock in large numbers to enjoy the Poojah which to many is nothing but a great *Tamasah*. The rich and the poor, the old and the young try to enjoy the festival as best as they can according to their individual ideal and inclination. Some pass their days in contemplation, devoutly thinking what the Poojah is really meant for while other give themselves up to fun and merriment and do not care if they suffer in health. The traders are busy in selling their commodity, while the Railway Co's. invite people to travel long distances on concession fares, not losing sight of the gain they are likely to make out of additional traffic. Such is the sum total of Poojah enjoyments which are observed all over the Country.

In the *Purans* it is said that Ram Chandra worshipped Doorga before he fought Ravana. Doorga is otherwise called Sakti. Ravana is represented as a demon with ten heads and twenty arms. To kill him Rama invoked the aid of Sakti and with her blessing attained his object. But how is it that Doorga is represented as one having three eyes and ten hands? With a most beautiful and smiling face she rides a lion, the king of beasts. She delights in sacrifices and of all, the sacrifices of goats and buffaloes are the most approved. Did the acute Hindu think of killing a demon with the aid of a demoness? To some this conception of Sakti worship may seem a puzzle. The contemplative Hindus fond of allegories used symbols to represent certain concepts, but in later days with gradual deterioration of the race, the original ideals were lost sight of and form took the place of concept. As said above Ravana is described as having ten heads and twenty hands. Ten heads show that he was exceedingly haughty and his twenty hands mean that he was busy in his work. True to his Rakhasa nature he was bent on doing evil and this he did with great alacrity. To kill such a Rakhasa great strength is necessary. Sakti poojah instructs us to do our work promptly and effectively as if we were possessed of ten hands. Doorga has two eyes like every mortal but she has an additional eye in the forehead. This third eye is always awake and forebodes a right understanding of things. In order to succeed a man must have a clear brain and he must also keep his mind wide open. He must not lose temper or be a slave to lust. He must sacrifice his passions at the altar of duty. The sacrifices of goats and buffaloes represent merely the sacrifice of passions—lust and anger. The goat is the most lustful of all animals and buffalo is known

for its ire. The three days of contemplation and poojah bring on *Vijaya* and *Siddhi*. On the day of *Dusserah*, the Votary has obtained *Siddhi*. He has no enemy to be afraid of. Universal brotherhood has taken possession of his heart, and he eagerly embraces one and all in full ecstasy having tasted the bliss, the poojah brought to him. The *Vijaya* and *Siddhi* have now degenerated to the tasting of *Siddhi* (*Bhang*) on the *Vijaya* day. Sacrifice of self and passion has given way to the sacrifice of a number of goats or buffaloes. It ought to be remembered that self and passions must be sacrificed before any noble object can be attained. Such is the ideal of the grand Poojah which the tradition says was inaugurated by the noblest of heroes, Sri Ramchandra. Let us pray to *Adyasakti* to lead us in the true path of righteousness and in her grace bring us uninterrupted peace and prosperity.

ଗର ବା ୧୧ ଭଗ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ନିମ୍ନରୁ ଓଡ଼ିଶା, ଶେଷକାଗପୁର ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ମାନ୍ତ୍ରାଳି ବମ୍ବେର ବିଶାଖପଟ୍ଟଣ ପ୍ରଭୃତିରେ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଯେ ବହିମଧ୍ୟରେ ବମ୍ବେର ୮୦୧ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୩୨୨ ଗଜପୁରାନା ୩୭୨ ମଞ୍ଜୁଶୁର ୨୮୮ ପଞ୍ଜାବ ୧୫୮ ମାନ୍ତ୍ରାଳି ୧୪୨ ଏବଂ ମଧ୍ୟଭାରତ ୧୧୮ ଉକ୍ତ ଥିଲା । ଗର ସପ୍ତାହ ପ୍ରତି ବମ୍ବେ ପଞ୍ଜାବ ଓ କୁଜାରେ ବନ୍ଧି ଉଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସକଳ ପ୍ରଦେଶରେ ବନ୍ଧିଥିଲା । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ବୃଷ୍ଟି ବିଶେଷ ଥିଲା । ଗର ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ୨୫୨୩ ଥିଲା ।



ଗର ବା ୨୦ ଭଗ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଭାରତରେ ଯେ.ଲଗଭେଗ ମୂଲ୍ୟ ୨୬୪୧ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବହିମଧ୍ୟରେ ବମ୍ବେର ୮୦୧ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୩୨୨ ଗଜପୁରାନା ୩୭୨ ମଞ୍ଜୁଶୁର ୨୮୮ ପଞ୍ଜାବ ୧୫୮ ମାନ୍ତ୍ରାଳି ୧୪୨ ଏବଂ ମଧ୍ୟଭାରତ ୧୧୮ ଉକ୍ତ ଥିଲା । ଗର ସପ୍ତାହ ପ୍ରତି ବମ୍ବେ ପଞ୍ଜାବ ଓ କୁଜାରେ ବନ୍ଧି ଉଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସକଳ ପ୍ରଦେଶରେ ବନ୍ଧିଥିଲା । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ବୃଷ୍ଟି ବିଶେଷ ଥିଲା । ଗର ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ୨୫୨୩ ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାଜିଲ୍ଲା ସମୂହର ଗର କୁଲୁରମାସର କିନ୍ତୁ ମୂଲ୍ୟ ବାଲିକା ।

| ଜିଲ୍ଲା | କିନ୍ତୁ | ମୂଲ୍ୟ |
|----------|--------|----------|
| ସମ୍ବଲପୁର | ମେଘମଲ | ସମ୍ବଲପୁର |
| କଟକ | ୧୨୪ | ୨୮୩୮ |
| ବାଲେଶ୍ୱର | ୪୧ | ୩୪୪୪ |
| ପୁରୀ | ୫୫ | ୩୩୨୪ |
| ସମ୍ବଲପୁର | ୪୩ | ୨୩୧୧ |

କଟକ ସମ୍ବଲପୁର ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଓ ଯାଜପୁର ସମ୍ବଲପୁର ଗ୍ରାମର ଅଳ୍ପ ମିଶିଅଛି ।

ଓଲଟା ଓ ବସନ୍ତ ଶେଷର ପ୍ରକୋପ କୌଣସି-
ଠାରେ ନ ଥିଲା । କିଏ ଏକ ଅଭାଗର ପ୍ରଭାବ
ଅଧିକାଂଶ ମୁଣ୍ଡର ବାହାର ଥିଲା ।

ଏ ବର୍ଷ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେପରି ପୁଣ୍ୟାଳକ ହୋଇ-
ଅଛି ଲୋକମାନେ ପୁଣି ଫସଲ ପାଇବା
ଅଶାରେ ଅନନ୍ଦ ଅଛନ୍ତି ଓ ଅନେକେ କହୁଛନ୍ତି
ଯେ ଏଣିକି ଚୁକ୍ତି ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବସନ୍ତର ଶକ୍ତି
ଦେବ ନାହିଁ । ଏ ବର୍ଷ ଧୂଳିକେତୁ ବାହାର ଯେତେ
ଅମଙ୍ଗଳର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖାଇଥିଲା ଏକ ଜଳପ୍ରାବଳ
ଅଗ୍ନିରସ୍ତ ଓ ଗୋପାଳାଦିରେ ଅଦେଶ ସ୍ଥାନେ
ଅନେକ ଅନୁଷ୍ଠ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା
ଦେଖି ସେ ସମସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ ସାଧ୍ୟ ଅଛି ଏକ ବହୁଲକ
ନୁଲୁକଣରେ ଏହାକୁ ଅମ୍ଳମାନଙ୍କର ନବସମାଗ
କର୍ତ୍ତ ପଞ୍ଚମଙ୍କର ସିଂହାସନାଗେରଣର ଶୁଭଫଳ
ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ଉଦ୍‌ବଳ ଅପାର
କରୁଣାରେ ପ୍ରମାଟ ଦୀର୍ଘକାଳ ହେଉଛି ଓ ବାହାକ
ଗଜବୃକାଳ ପ୍ରମାଣୁକ ବସିଷ ପୁଣ୍ୟସ୍ତେନ କରନ୍ତି

ମେଘମାସର ଶେଷାଂଶ ମୋକଦମା କଲିକତା
ଦାଉକୋଟିରେ ୩୩ ଦିନ ଶୁଣାଯିବାପରେ ଗରପୂର୍ବ
ଶୁକ୍ରବାର ଦୁଇକଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ନିଅଯାଇ
ଇକୋଟି ପିଟି ଗାୟା ଏ ପୁ କର ରହିଲା । ଜ ୨୩
ନ ସାଧିର ସୋବାନକଦରେ ଏତେ ଦୀର୍ଘ-
ରାଗିଲା । ଅସନ୍ତା ନବର ମାସ ତା ୨୨
ରଗରେ ଗାଟି ପିଟିଲେ ଏ ମୋକଦମା
ପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଶୁକ୍ରବାର ପୁଣ୍ୟର ସାଦେବ
ଅବସର ଶ୍ରେଣ ନରବାକୁ କୁରସଅଳ୍ପ ପାହାଜକୁ
ଯାହା ନଲେ ଏକ ଶାୟିକ୍ର ନରତେ ଓ ଅସୁକ୍ର
ଅଲିମମାନ ବାଣୀକ୍ଷୁରମାନେ ମସୁର ପଦତର
ଶୀତଳ ସ୍ଥାନକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ବସି ପ୍ରଭା-
ବାଦର ମୋକଦମାର ଅଲୋଚନା କରିବେ ।

ଗଜକାବ୍ୟାସିନୀ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି "ଦେଖୁ
ଅକ୍ଳୋବର ମାସ ଅସି ପ୍ରବେଶ ହେଲା ମାଃ
ଉଲ୍ଲି ସମ୍ପିଳନା କଥା କିଛି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାୟାଏଲା
ନାହିଁ । ସମ୍ପିଳନା ଓଡ଼ିଆଜାତିର ସମ୍ପିଳନ
ରେଖାର ଏକମାତ୍ର ମୂଳାଧାର । ଓଡ଼ିଆଜାତି ଏ
ବସନ୍ତ ଉତ୍ତମରୂପେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ପାରୁଥିଲେ
ସୁଦ୍ଧା ସଦୃଶ ଜାଗାମୁଦାର ଦୃଢ଼ତର ଛାଡ଼ି ପ୍ରାପିତ
ହୋଇ ଦେଶବାସୀ ମଙ୍ଗଳ ସାଧନ ହେବ
ଚତୁପ୍ରଭ ମତ କ ବଳାର କେବଳ 'ବଙ୍ଗାଳ
ଛତ୍ରାଉ ଶାନ୍ତରେ' ଏହି ହୃଦ ଉଠାଇବାରେ
ବ୍ୟସ୍ତ । ସେହିମାନେ ଗଛର ମୂଳ ଶୁଭ ତାଳ
ଧର ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ହୃଦୟ ସେମାନଙ୍କର
ଅଧ୍ୟାପତନ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ କଥା ଅଛି । ସଦୃଶ
ସବୁପ୍ରକାର ପ୍ରକାଶ ସହଜେ ଲାଭ ହେବ ସେ
କୌଣସି ପ୍ରଭ ନିଷ୍ପେଷ୍ଟା ଶୋଭନାସୁ ନୁହେଁ"

କଲିକତା ବସନ୍ତକାଳୀୟର ଏମ୍, ଏ, ଓ
ଏମ୍, ଏସ୍, ସି ପଞ୍ଚାଶର ଫଳ ଏବର୍ଷ ଏକଦେ
କ ବାହାର କିମ୍ପା ବାହାରଅଛି । ସବୁକା
ଏମ୍, ଏ, ରେ ୨୪ ଜଣ ପାସ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଇଂରାଜୀରେ ୧୯, ଦର୍ଶନରେ
୧୩, ଉତ୍ତରୀ ସ ୯, ସଂସ୍କୃତରେ ୭ ଏବ ଅବଶିଷ୍ଟ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସନ୍ତରେ । ଏମ୍, ଏସ୍ ସି ପଞ୍ଚାଶକେ
ପାସ କ ରବା ୧୯ ଜଣ ମଧ୍ୟରେ ରସାପୁନରେ ୭
ଭୁବଦ୍ୟାରେ ୩ ଏବ ଗଣିତରେ ୨ ଜଣ ସଫଳ
ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଉତ୍ତମ୍ ଉପାଧିର ଅଧିକାଂଶ ଶୁଣ
୨ ସ୍ୱ ଓ ୩ ସ୍ୱ ଶ୍ରେଣୀରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଅଛନ୍ତି ଏବ
ଅଧିକାଂଶ ବସନ୍ତକାଳୀୟର ଶୁଣ ଅଛନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଶୁଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।
ଏଥିରୁ ବୁଝାଯାଉଅଛି ଯେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧନାକତା
ସହକ ଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଅଛି ଏବ ସଫଳ
ହେବା ଶୁଣଗଣର ସୋଗ୍ୟତା ଅଧିକତର
ଅଦରଶୀୟ ।

ବେଦ ବସନ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଣ୍ଡିର ନିୟ-
ମାନଳୀ ଗତ ତା ୨୯ ରୁଖର କଲିକତା ମେଜେ-
ଟରେ ପ୍ରକୃତ ହୋଇଅଛି । ସେହି ପାଣ୍ଡିର ମୂଳଧନ
ଟ ୨୨୦୦ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ୩୩ ଟଙ୍କା ସୁଦ୍ଧର
ପ୍ରତିସର ନୋଟ ଅଟେ । ଏହା ଦାନବ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର
ସରକାରୀ ଟ୍ରେଜରୀର (ଖଜାଣ) କି ଜମା ରହିବ
ଏକ ଚହିର ସୁଦ୍ଧୁ ଦୁଇବର୍ଷରେ ଏକଥର ଟ ୫୦୦
ଟା ସୁରୁସାର ବେଦବସନ୍ତ ରଚନା ସାହାର
ଉଲ୍ଲିଷ୍ଟ ହେବ ବାହାକୁ ଦିଅଯିବ । କଲିକତା
ସଂସ୍କୃତ କଲେଜର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଚହିର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିବେ । ରଚନା ବେଦବସନ୍ତୀୟ ଏପରି ହେବ
ଯହିରେ କିଛି ଚତୁନିସଂକଳ ଅଥବା ବସନ୍ତ
ଅନୁସଂକଳ ପ୍ରମାଣ ମିଳିବ । ସେ ବସନ୍ତରେ
ରଚନା ଲେଖାଯିବ ମା ୧୮୩ ପୂର୍ବରୁ ତାହା ବଞ୍ଚିପ-
କଦ୍ଦାସ ଜଣାଇ ଦିଅଯିବ ଏବ ବଙ୍ଗ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ଅଧୀନ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଏବ ପୂର୍ବବଙ୍ଗ ତାହା ଗଜ-
ସାହି ଚତୁଗ୍ରାମ ବଙ୍ଗ ଓ ସିଲହଟେଜିଲ୍ଲା ଲୋକ-
ମାନେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିପାରବେ । ରଚନା
ବଙ୍ଗଳା ସଂସ୍କୃତ ଅଥବା ଇଂରାଜୀଭାଷାରେ
ଲେଖା ହେବ ।

ଏଠା ଜିଲ୍ଲାକୋର୍ଟର ହେଡ଼ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଏହା-
ଉତ୍ତମ୍ ସଦରେ ବାବୁ ବନମାଳୀ ଦାସକୁ ବାହାଳ
କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗତ ସୋମବାର ଅଧିବେଶନରେ
ପଠାଥିଲା । ସରକାରୀ ନିୟମାନୁସାରେ ଏହାଉ-
ତ୍ତମ୍ ପଞ୍ଚାଶ ପାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ନିୟୁକ୍ତ ହେବ । ମାଃ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେପରି
ସୋଗ୍ୟତା ଲାଭ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିରଳ । ତେଣୁ
କର୍ମଚାରୀ ବଞ୍ଚିପକ ଦିଆ ଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା
ଜ ୩ ଶରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାପୀ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଓ

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବନମାଳୀ ବାବୁକୁ ସୋଗ୍ୟ-
ତର ଦେଖି ନିୟୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ଅଧି-
ବେଶନ ବାହାକ ପଞ୍ଚାଶ ପାସ କରବା କାରଣ
ଏକବର୍ଷ ସମସ୍ତ ଦିଆଯାଇ ଅସ୍ଥାୟୀରୂପେ ରଖା-
ଗଲା । ଓଡ଼ିଶାରେ ୪ ଟା ଜିଲ୍ଲାକୋର୍ଟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର-
ନୂର୍ଗର ଜିଲ୍ଲର ଉଚ୍ଚନିୟୁତ କରେଣ୍ଟ ଏବ ପୂର୍ତ୍ତ-
ବିଶ୍ୱା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମହଲୁମାରେ ପଞ୍ଚାଶୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ଏକାଉତ୍ତମ୍ ଲୋଡ଼ା । ଏହା ଜାଣି ଏ ପ୍ରଦେଶର
ଶୁଣଗଣ ସେ ସୋଗ୍ୟତା ଲାଭ ପ୍ରଭ ଯତ୍ନବାନ୍
ହେଉ ବାହାଳି ଉତ୍ତମ୍ ବସନ୍ତ ଅଟେ । ଉତ୍ତମା
ହଉଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସଫଳ ଏଠା ଶୁଣଗଣ ଓ
ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଭାବନାଗଣର ଦୃଷ୍ଟି ଅଧିକତର
କରିବ ।



ଏ ମାସ ପ୍ରଥମ ତାରିଖରେ ଏ ନଗରର
ଉତ୍ତାବଗି ବା ପୋଡ଼ାଗାଡ଼ର ଯେଉଁ ଶାଶୁସିଦ୍ଧ
ପଞ୍ଚାଶା ହୋଇଥିଲା ତହିଁରେ ଅନେକ ବଗି ପାସ
ନ ହେବା ସୋଗେ ହି ୫୭ ନ ବଗି ଚଳପ୍ରଚଳ
ବନ ହୋଇଥିଲା ଏବ ଲୋକଙ୍କର ବଡ଼ ବସ୍ତ୍ର
ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଭ ମା ୨ ସରେ ଏପରି ପଞ୍ଚାଶାର
ମାସୁମ ଅଛି ଏବ ମିଉନିସିପଲ କମିଶନରମାନେ
କରନ୍ତି । ଏଥର ପଶୁଚାତ୍ରରୁ ସଙ୍ଗେ ନେଇ
ପଞ୍ଚାଶା କରୁନାରେ ସେ ଅନେକ କୋଡ଼ା ସୀତଳ
ଧୁବାର ମତ ଦେଲେ ତେଣୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଗି ଘାସ
ହେଲା ଓ ଗାଈମାନମାନେ ବରକୁ ହୋଇ ମେଠ
ଅରମ୍ଭ କରୁଥିଲେ । ଯାହା ହେଉ କମିଶନର-
ମାନେ ଶେଷକୁ ଜାଣିବ ହେବାରେ କ୍ରମେ ପାସ
ହେବାଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କର ଅସୁବିଧା ଦୂର ଯାଇଅଛି ।
ଅମ୍ଳମାନଙ୍କ ବବେଚନାରେ ପଶୁଚାତ୍ରରୁ ସାହ-
ଯ୍ୟନେବା ସୁବର୍ଣ୍ଣର ନୁହେଁ । ସେ ସୀତଳ ପଶୁ ବଗି
ଟାଣ ଥିବାର ଦେଖିଲେ ପୁଲିଶ ବା ମିଉନିସିପଲ
କର୍ମଚାରୀ ଛାତ୍ରରୁ ନିକଟକୁ ପଠାଇବା ଓ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପଞ୍ଚାଶା ନିଗ୍ରହବା ସମ୍ପାଦି କଥା ନୁହେଁ ।
ସରକାରୀ ବା ମିଉନିସିପାଲିଟୀ ଅମଳଗଣର
ସାମ୍ପ୍ରଦିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପଞ୍ଚାଶା ହେଲେ ସେମାନେ ପୁଣ୍ୟ
ପାଇବେ କି ? ବାସ୍ତବରେ ପଶୁଚାତ୍ରରୁ ପଞ୍ଚାଶା
ହେଉ ବାହାକ ପ୍ରଭ ଗାଈମାନଙ୍କର ମନ ବଦଳ
ଯାଇଅଛି ଏବ ପଶୁ ଚକଣା ବସ୍ତ୍ରରୁ ଅନୁକୂଳ
ନହେ ।



ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକମାନ ସୁଲପାଠ୍ୟ
ପୁସ୍ତକରୂପେ ଅନୁମୋଦନ ହୋଇ ଶିକ୍ଷାବିଭା-
ଗୀପୁ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ ଅଦେଶମତେ ସାଧାରଣଙ୍କ
ଗୋଚରାର୍ଥେ ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମା ୨୯ ରୁଖ
କଲିକତା ଗେଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ।
ସପ:—

* ମ ଓ ସବୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ

| | | |
|--|----------------------|-------|
| ପୁସ୍ତକର ନାମ | ପ୍ରକାଶକର ନାମ | ମୂଲ୍ୟ |
| ସାହିତ୍ୟ-ପଦ୍ମ | ଡାକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ପଣ୍ଡା | ୫.୦୦ |
| ଅକ୍ଷରପୁସ୍ତକ ବିକାଶ ପଦ୍ମ | ଡାକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ପଣ୍ଡା | ୫.୦୦ |
| | ଓ ଡାକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ପାସ | ୫.୦୦ |
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ମଧୁସୂଦନ ଡାକ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ପୁସ୍ତକ | | ୫.୦୦ |
| ମାମୁର ମେ | ଡାକ୍ତ ସାତ୍ୟଜିତ ପଣ୍ଡା | ୫.୦୦ |
| ଡାକ୍ତାହାର ମାମୁର ଓ | | |
| ସଂସ୍କୃତି | | ୫.୦୦ |
| ଡାକ୍ତାହାର ମାମୁର ଓ | | |
| ସଂସ୍କୃତିର ଡାକ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ପୁସ୍ତକ | | ୫.୦୦ |
| ସଂସ୍କୃତିର ଡାକ୍ତାହାର (ପଞ୍ଚମାଧ୍ୟାୟ) | | ୫.୦୦ |
| ସଂସ୍କୃତିର ଡାକ୍ତାହାର ସଂସ୍କୃତିର ସମ୍ପର୍କରେ | | ୫.୦୦ |
| କୃତ୍ୟୋଗ (ନିତ୍ୟକର୍ମାଣାମ୍ଭର) | | ୫.୦୦ |
| ମଧୁସୂଦନପାଠ | | ୫.୦୦ |

ମଧୁ ଓ ଚତୁର୍ଥ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ

| | | |
|---------------------------|---------------------------|-------|
| ସାହିତ୍ୟ-ମଧୁ | ପ୍ରକାଶକର ନାମ | ମୂଲ୍ୟ |
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତ ସଂସ୍କୃତିର ସମ୍ପର୍କରେ | ୫.୦୦ |
| ସଂସ୍କୃତିର ଡାକ୍ତାହାର | ସଂସ୍କୃତିର ସମ୍ପର୍କରେ | ୫.୦୦ |
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | | ୫.୦୦ |

ମେ ଓ ମଧୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ

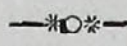
| | | |
|---------------------------|-----------|-------|
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ମୂଲ୍ୟ |
| ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ୫.୦୦ |
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ୫.୦୦ |
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ୫.୦୦ |

ଶିଶୁଶ୍ରେଣୀ ମଧୁ ବର୍ଷ

| | | |
|---------------------------|-----------|-------|
| ଉତ୍କଳପାଠକମଣ୍ଡଳର ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ମୂଲ୍ୟ |
| ଡାକ୍ତାହାର | ଡାକ୍ତାହାର | ୫.୦୦ |

ଅମୁମାନଙ୍କର ଗବର୍ଣ୍ଣିତ-ଜେନରଲ ମହାମାତ୍ର୍ୟ ଲର୍ଡ ମି. ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ଏକମାସ ପରେ ହେବାକୁ ହେବାର ସିଦ୍ଧି ଓ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରାନ୍ତରେ ନୂତନ ଗବର୍ଣ୍ଣିତ-ଜେନରଲ ଅଧିକାର । ମହାମାତ୍ର୍ୟ ମି. ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ମହାମାତ୍ର୍ୟଙ୍କ ପ୍ରଥମକାଳରେ ମୋହିତ ହୋଇ ସମସ୍ତ ଉତ୍କଳବାସୀ ତାହାଙ୍କ ସୁଧୁ ଉତ୍ତରା କାରଣ ସନ୍ତୋଷ-ବାଦ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳର ପ୍ରଧାନ ଗଜଧାନୀ କଲିକତାରେ ତାହାଙ୍କ ସୁଧୁ ଉତ୍ତରୀ ଗଜମାସ ତା ୨୭ ଉତ୍କଳରେ କଲିକତା ବଣିକସଭାର ଉଦ୍‌ଘାଟନରେ ମୋଟିଏ ସାଧାରଣ ସଭା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କଲିକତାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ସଭାସମିତି ଏବଂ ମାତ୍ର୍ୟ ଗଣ୍ୟ ଉତ୍କଳସେଣା ଓ ଦେଶୀୟ ସମାଜ ଚାହିଁମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଦେଇଥିଲେ । ସାଧାରଣ ଭେଦବାଦ ମହାମାତ୍ର୍ୟ ଲର୍ଡ ମି. ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡଙ୍କର ପୂର୍ବ-ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଚାହିଁ ନିମନ୍ତେ ଭେଦା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେବା ଓ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଚାହିଁ ଧାରିତ ଦେବା

ପ୍ରମାଣମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳର ଦେଶୀୟ ଗଜଧାନୀ ଜଗତରେ ଅଧିକ ପାର ସହାନୁଭୂତି ସୁକାଶ ସଙ୍ଗେ ଯେ ଯେତେ ଭେଦା ଦେବେ ପହଞ୍ଚାଇ ଜଣାଇଥିଲେ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ସଭ୍ୟମାନେ ଭେଦା ସାଧର କଲେ । ଚାହିଁର ମୋଟ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ହୋଇଥିବାର ସଭାରେ ଘୋଷିତ ହେଲା । ଭେଦାବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ନିଜାମ ଟ ୧୦୦୦୦୦ ବିକାଳର, ପାଣ୍ଡୁଲୀ ଓ କାଶ୍ମୀର ମହାମାତ୍ର୍ୟମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଟ ୨୦୦୦୦ ମହାମାତ୍ର୍ୟ ଦରଭଙ୍ଗା ଓ ରାଜକଲ୍ୟାଣିଦେବୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ ୫୦୦୦୦ ବର୍ଷମାନ ମହାମାତ୍ର୍ୟ ଓ ନିଜାମ ମହାମାତ୍ର୍ୟ ଟ ୩୦୦୦୦ ଲେଖାଏ ଅନ୍ୟମାନେ ଚାହିଁରୁ ଉଶା ଭେଦା ଅଧିକାର କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଅନେକ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦେବ ଓ ମୁକ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ବ୍ୟୟ ଉତ୍କଳର ଅନ୍ୟ କଳ୍ପ ହିତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ।



ପ୍ରାନ୍ତରେ ପ୍ରକାଶନ ବଜ୍ରପକରେ ପାଠକମାନେ ଦେଖିବେ ଯେ ସମ୍ରାଟସୁଭରଣା ଭେଦା ଅବାସୁ କରବାର ଭାବ ମୋଟସମସ୍ତ ପଞ୍ଚାଏତ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟସ୍ତାଇଅଛି । ଗ୍ରାମବ୍ୟାପୀମାନେ ଅପଣା ଉତ୍କଳରେ ଯେ ଯାହା ଦେବେ ନିଜ ଏଲକା ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟଙ୍କ ଠାରେ ଦଖଲ କଲେ ସେ କେଇ ଗୁଣା ଭେଦରସିଦ୍ଧି ଲେଖି ଏକଶତ୍ର ବାହାକୁ ଦେବେ । ଭେଦା ଦେବା ଶକାର କଥା ତାହା କେହି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନହୁଁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ ହେଲେ ନ ଦେବେ ବୋଲି ମାନବସୁ ନିମିତ୍ତରସାଦେବ ସଞ୍ଜ ବୁଝାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅମୁମାନେ କହୁଁ କ ଉତ୍କଳବାସୀମାନେ ଯେମନ୍ତ ଗଜଭକ୍ତ ଏବଂ ସୁଖୀ-ସୁସମ୍ରାଟ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଜାସୁକ୍ତଙ୍କୁ ଯେପରି ପ୍ରେମ ଓ ସହାନୁଭୂତିରେ ପ୍ରତିପାଳନ କରୁଥିଲେ ତାହାଙ୍କୁ ଫୁଲିକା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅପଣା ସଙ୍ଗତମତେ କହି ଭେଦା ଦେବାହାର ଗଜଭକ୍ତିର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇବାକୁ ହେଲା କଲିକତା-କାହିଁ । ଭେଦାର ପରା-ଶ ମଧ୍ୟ କହି ବକା କାହିଁ । ଶକାପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ଦୁଇଅଣା ଗୁରୁଅଣା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ନିୟାୟିକ ଏବଂ ଯେତେ ଅଧିକଲେ ଭେଦା ଦେବେ ଗଜଭକ୍ତି ଭେତେ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ବିସ୍ତୃତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ । ପୁଣି ଭେଦାଟଙ୍କା ଯାହା ଅଦାସୁ ଦେବ ତାହା କେହି କେଉଁସିଦ୍ଧି ନାହିଁ । ଏହି ଜଲ୍ଲର କୌଶସି ସାଧାରଣ ହିତକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ରାଜ୍ୟ ନାମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ ଯେ ଚାହାନ୍ତି ସମାଜ୍ୟ ନାମ ଜାଣିବ ରହବ ଏବଂ ଜଳସାଧାରଣ ଚାହିଁର ଉପକାର ଭୋଗ ହେବେ । ଅଧିକ ଏପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଜଲ୍ଲବାସୀମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏତ ଯୁକ୍ତେ ଶକ୍ତି ଅନୁସାରେ ଭେଦା ଦାବ କରବେ

ଏହାହିଁ ଅମୁମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ । ଅସନ୍ତା ମାର୍ଡ-ମାସ ତା ୧୫ ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦା ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚପୁର ଦେବା ଓ ଉପସ୍ତୁକ୍ତ ଭେଦାହାର ଦାଣ୍ଡରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜିବୀ ଅବଶ୍ୟକ ।

ଯାଦି ବସାଦର ଅଇନ

ବଜ୍ରପ୍ରଦେଶର ଯାଦି ବସାଦର ଅଇନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସତ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲର ଦାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀରେ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଏ ବର୍ଷ ୨୧୫୪୩ ଯାଦି ରହୁବା ରୁ ୨୭୫୭ ଘର ଲାଭପେଦସ ହୋଇଥିଲା । ଚାହିଁ ପୁଣି ବର୍ଷର ଘର ଓ ଯାଦି ସଖ୍ୟା ସଆକମେ ୨୪୧୭ ଓ ୧୦୨୫୧ ଥିଲା । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପୂର୍ବବର୍ଷ ପ୍ରତି ଘର ଅଧିକ ଏବଂ ଯାଦି ଉତ୍କଳ ଥିଲା । ଗଠ ଏବଂ ଚୁନବାଲି ଛତା ଅତି ସକଳ ପ୍ରାନ୍ତରେ ବିଶେଷ ସଂଖ୍ୟା ପୁଣି ଯାଦିପୁରରେ ଅନେକ ଘର ପଡ଼ା ନିଅଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ପୁଣି ଦୋଳସାନ୍ତ-ନେଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକା ଏବଂ ଯାଦିପୁରରେ ରଥସାନ୍ତା ସମସ୍ତରେ ବସାଦର ନିଅଦ ହେବା ହେଉ ଯାଦି ଉତ୍କଳ ପଡ଼ିଥିଲା । ଅଇନ ଲାଭ ପପସ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ୪୧୫ ନମ୍ବର ମୋକଦମା ହୋଇ ଥିଲା ଯେ ଚାହିଁଲେ ଜ ୩୮୪ ଟ ଦଣ୍ଡ ମାଉସୁ ଏବଂ ୫ ୧୧୫୦ ଟା ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ହୋଇ-ଥିଲା । ଗତ ବର୍ଷର ମୋଟ ଅଧିକ ୧୦୨୧୭୯ ଟାକୁ ଏ ବର୍ଷର ଅଧିକ ୯୮୧୭୫୯ ଟା ଅର୍ଥାତ ପ୍ରାୟ ୧୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ପୁଣ୍ୟରେ ୫ ୨୮୩୯ ଟା ଉତ୍କଳ ପଡ଼ିଥିଲା । ଗତବର୍ଷ ଅନେକ ଟଙ୍କା ବଦଲୁ ଅଦାସୁ ହେବା ଏବଂ ଏ ବର୍ଷ ପୁଣ୍ୟର ଚାହିଁରେ କେତେକ ରହବା ଅଧୋଗ୍ୟ ହେଉ ପ୍ରଜାଦ୍ୟ ଦେବା ଏଥିର ଦାବଣ ଅଟେ । ଅନ୍ୟ ଦଗରେ ମୋଟ ଗରତ ଗତବର୍ଷ ୯୮୨୧୨ କୁ ଏ ବର୍ଷ ୫ ୧୩୮୨୯ ଟା ହୋଇଅଛି । ସୁରା ୫ ୨୧୫୯ ଟା ବଢ଼ିଅଛି । କଟକଜଲ୍ଲ ଜଗଦାଥ ସଭା ଚାହିଁ ସମୁଦ୍ଧ ନିଜ ପୁଣ୍ୟ ଏବଂ ନୈଦାଟୀରେ ବଢ଼ିଅଛି ମାତ୍ର ବିଶେଷ ରୁକ୍ତି ପୁଣ୍ୟ ସହରରେ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସେଠାରେ ନାଳ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ମିତ୍ରନିର୍ମାଣ ୫ ୫ ୫୫୫୫ ଟା ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଏବଂ ପିଲଗ୍ରୀମ ଦସପାତାଳ ବା ଯାଦି ଚିତ୍ରପାଳସୁ ଉତ୍କଳ ପକାଶେ ୩ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟାୟ-ଥିଲା । ନୈଦାଟୀରେ ଯାଦିକୁ ନିଶାକଳ ଯୋଗାଇବା ଏବଂ ଯାଦି ପାଉଣା ନିର୍ମାଣ ସକାଶେ ୫ ୧୨୦୦୦୦ ଟା ଗରତ ହୋଇଥିଲା । ଏ ବର୍ଷ କୌଶସି ସକାମକ ଶେଷର ବିଶେଷ ପ୍ରାଦୁର୍ଭବ ନ ଥିବା ହେଉ ଯାଦିକ ସାମ୍ୟ ରବ-ଥିଲା ଗତବର୍ଷ ଯାଦି ମୂଲ୍ୟ ୫୦୦୦ କୁ ଏ ବର୍ଷ ୨୫୧

ଦୋରସୁଲ ସେ ବହିରେ ଏହା ପୁସ୍ତକରେ ୧୭୦ ମୂଲ୍ୟ ଦାଖଲ ଏବଂ ବହିର ଅଧେ ପ୍ରାୟ ଓଲଟା ଓ ଅମରକୁ ଜଳଦ ଥିଲା । ଗଣ୍ଡ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରାପରେ ଓଲଟାପ୍ରକୋପ ସାମାନ୍ୟ ଥିଲା ।

—୦*୦—
ସମ୍ରାଟ ଓ ଦଣ୍ଡୀ ।

ଗତ ମାସ କଲିକତା ସାହିତ୍ୟ ପରଷପୁ ଭବନରେ ଶୟ ଶରଜନୁ ଦାସ ବାହାଦୁର ସି, ଆଇ, ଇ, ସମ୍ରାଟ ଅଲେକଜନ୍ଦର (ସିକନ୍ଦର ବାଦସାହା) ସମ୍ପର୍କୀୟ ଐତିହାସିକ ଆଖ୍ୟାନ ମୂଳକ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଆଖ୍ୟାୟିକା ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ କୈଳାସିନୀ ସାଲଗ୍ରାମ ଲିପିବଦ୍ଧ କର ସାଧିଥିଲେ, ପରେ ଏହା ପରସି ଗ୍ରାଣ୍ଠରେ ଲୁଗାନ୍ତରଣ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇଂରାଜୀରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଆଖ୍ୟାୟିକାରେ ଅଲେକଜନ୍ଦର ଓ ଗୁରୁତର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ କବି ଦଣ୍ଡିଙ୍କର ବସସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଅଛି । ଅଲେକଜନ୍ଦର ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ-ଗୌରବ ଓ କବି ଦଣ୍ଡିଙ୍କ ବାହୁଣ୍ୟ ମହତା କଥା ଶୁଣି ବାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ସକାଶେ ଉକ୍ତ ପଠାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡୀ ସିକାକୁ ଅସମ୍ମତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସମ୍ରାଟ ପସଦାର ଅମରଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଣାଇଲେ କି ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଧର୍ମର ଗୂଢ଼ ରହସ୍ୟ ଅନ୍ତଃଃ କଷ୍ଟ ପରମାଗରେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି । ଦଣ୍ଡୀ ଉତ୍ତର ଲେଖି ସମ୍ରାଟଙ୍କ ଜଣାଇଲେ ସେ ତାଙ୍କର (ସମ୍ରାଟଙ୍କର) ହୃଦୟ ଉଦ୍ଘାଟନାରେ ପରପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସେ ବାହାଙ୍କୁ ଖୋସାମୋଦରେ ପରତୁଷ୍ଟ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ରଖନ୍ତି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ସେ ସାଇ ପାରବେ ନାହିଁ । ସମ୍ରାଟ ବାହାଙ୍କର ପସ ପାଇ ନିଜେ ବାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଓ ଆଜି ସଜାତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଦେଖିମାନ ସଙ୍ଗେ ନେଲେ । ବାଙ୍କ ସହଚରାବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଥା ବାଣୀ ହେଲା । ପରଶେଷରେ ଦଣ୍ଡୀ କହିଲେ ଯେ କୁମ୍ଭେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ କର କିନ୍ତୁ ଅମ୍ଭେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ରଖି ନା; କୁମ୍ଭେମାନେ ହାତକର ସେବା କର ମାତ୍ର ଅମ୍ଭେମାନେ ବହିର ମମତା ରଖିବା, ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ସମ୍ରାଜରେ ସନ୍ତୋଷ ନାହିଁ, ଅମ୍ଭ-ନିଜର କିଛି ଲେଜା ନାହିଁ ଓ ସନ୍ତୋଷ ସଦା ପ୍ରଧାନ । ବାହାଙ୍କର ଏହି ସବୁ କଥା ଶୁଣି ଅଲେକଜନ୍ଦର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତ ହୋଇ କହିଲେ କି ଅପଣ ସାହା କହିଲେ ବାହା ସବୁ ଠିକା ଜାଗରେ ଦେବେଦେ ମୁଁ ଶାନ୍ତିର ସ୍ଵାଦ ପାଇଲି ନାହିଁ । ଚରଜବ ଅଶାନ୍ତି ବନ୍ଦ ହେଲେ ଅଭବାହତ କରୁଅଛି । ଅସୀୟ ସଜନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ମୋର ଆଶଙ୍କା; ସାକ୍ଷାତ୍ ଶସ ଅପେକ୍ଷା ମିତ୍ରମାନଙ୍କ ମୋର ଭୟ ଅଧିକ । ବଦାୟନାଳରେ ଦଣ୍ଡୀ ସମ୍ରାଟଙ୍କୁ କହିଲେ ଅପଣ ସେ ସୁନା ରୂପା ଖାଦ୍ୟାଦି ବେଶି ଆଣିଅଛନ୍ତି ସେ

ସବୁ ଫେର ନେଇଛି । ସେ ସମସ୍ତରେ ମୋର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଉତ୍ତର ଦତ୍ତ ଜଳ ବାସୁ ପଳ ମୂଲ୍ୟବରେ ମୁଁ ପୁସ୍ତକରେ ଅଛି । ଏଠାରେ କଣା କଣା ନାହିଁ ଏବଂ ଉତ୍ତର ସୁନା ବା ଟଙ୍କା ନେଇ କିଛି ବସନ୍ତି ନାହିଁ । ପିଞ୍ଜରାଦ ଗାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ସାହା ଅଗ୍ରସହ ତାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନୀୟ ନୁହେଁ ସେବେ ସମସ୍ତ ଭଲ ବେବେ ଅଗ୍ନିରେ ପାଦ ହେଲା କାହିଁକି ? ମୁଁ ପାଳ କର ଖାଏ ନା । କିଛି ନେଲେ ଅପଣ ଦୁଃସ୍ଥିତ ହେବେ ଏଥିପାଇଁ କେବଳ ଦୂର ଗ୍ରହଣ କଲ । ଏହା କହି କାଠ ଗୋଟାଇ ଅଗ୍ନି ଜାଳି ମଧ୍ୟ ପଡ଼ି ସେହି ଦୂରରେ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହୋମ କର ସାଜନ ଚତୁରେ ବାହାଙ୍କୁ ବଦାୟ ଓ ଉପହାରମାନ ଫେରାଇ ଦେଲେ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହେମନ୍ତ ବେଳସ୍ଵାଦ ଓ ଧାର୍ମିକ ଥିଲେ ଏଥିରୁ ପାଠକମାନେ ବୁଝି ପାରବେ । ସେହି ଦେହୁ ସେ କାଳର ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମସ୍ତଙ୍କର ପୂଜ୍ୟ ଥିଲେ । ଏବେ ସେ ଧର୍ମବୃଦ୍ଧି ଓ ସାଧନ ଦୂରତ ନିଜର ତଥା ହିନ୍ଦୁ ସମାଜର ଅନୁଷ୍ଠାନୀୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଅଥଚ ଶେଷ୍ଠର ଅଦକାର ଗ୍ରହଣ କାହାନ୍ତି ।

—*—
ପଢ଼ବ ଜାଣିବ ସପ୍ତାହ ।

ଏ ବସସ୍ତରେ ହତବାଦାରେ ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତି-ସଙ୍ଗତ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଦୀର୍ଘବା ଦେହୁ ଅଭକଳ ପ୍ରକାଶ କର ନ ପାର ବହିର ହସେପ ଏଠାରେ ପାଠକଗଣଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ । ସେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅର୍ଥଲୋଚ୍ଚପ, କପଟୀ, ଅସଦାଶୁଣ୍ୟ ସ୍ଵାର୍ଥପ୍ରିୟ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଦଗରେ ବୈଷ୍ଣବ ଗୋଷ୍ଠୀମିତ୍ର କଳାସୀ ବାବୁ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତ୍ୟାଗ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ସମ୍ରାଜର ଦୁର୍ଗତ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ସ୍ଵାର୍ଥ ବ୍ରହ୍ମଣମାନେ ସମ୍ରାଜର ଅବସ୍ଥା ନ ଦେଖି ଏବେଦୂର ନିଜ ଦେବ ରକ୍ଷିବାରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଲେ ସେ ପୁନେହବାଦ ବ୍ୟବସାୟିକ ପଢ଼ବ କଲେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତି ସେମାନଙ୍କର ସହାନୁଭୂତି ନ ପାଇ ସୁସଲମାନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ସ୍ଵାର୍ଥ ରସୁ ନିଜନ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠକୁ ଅଧିକତର ବଢ଼ାଇଥିଲେ । ସେ ପଢ଼ବ ଅନ୍ତ୍ୟାଜି ଜାତି ସମସ୍ତ ସକାଶେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ନାହାନ୍ତି । ପଢ଼ବ ଜାତିର ଦୁର୍ଗତ ଦେଖି ମହା ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଓ ବାହାଙ୍କ ଅଦେଶମତେ ପଢ଼ବପାବନାନାବାର ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀମତ୍ ଅର୍ପିତାଶ୍ରମ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଗଣ ପଢ଼ବ ଉଦ୍ଧାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ହରି ନାମର ପବନ ବନ୍ଧନାଗ୍ରାଣ ପଢ଼ବ ଜାତିମାନଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁସମ୍ରାଜରେ ବାଙ୍କ ରକ୍ଷିଲେ । ପ୍ରଭୁ ବଶାବଦୀଶ ଗୋଷ୍ଠୀମିତ୍ର ସମ୍ରାଜରେ

ଉଦ୍ଧବ ପ୍ରାଜ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ଗୋଷ୍ଠୀମିତ୍ର ପତିତ ଜାତିର ସଜନ ସାଜନ ଦାନ ପ୍ରଦାନ ଏମନ୍ତ କ ଅନ୍ତ୍ୟାଜି ଓ ବେଶ୍ୟାକୁ ନାମ ମନ୍ଦ ଦେଇ ଭକ୍ତି ଅମୃତ ସେଚନଦ୍ଵାରା ସମ୍ରାଜରେ ରକ୍ଷିଲେ ଚତୁଃ ସେମାନଙ୍କର ଜାତି ସାଇ ବାହିଁ । କାଳକ୍ରମେ ବ୍ରାହ୍ମଣପର ଗୋଷ୍ଠୀମିତ୍ର କିମ୍ପା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦେବାଦେହୁ ସମ୍ରାଜର ଦୁର୍ଗତ ହେବ ବଢ଼ିବାରେ ଅଛି । ମୂଳଦୁଅ ଧସିଗଲେ ଦର ରହିପାରେ କି ? ଅଥଏବ ସହଯୋଗୀ କହୁଅଛନ୍ତି କି ହିନ୍ଦୁ ସମ୍ରାଜକୁ ରକ୍ଷା କରବାକୁ ହେଲେ ପତିତ ଜାତି ସମ୍ରାଜକୁ ସମ୍ରାଜର ପୃଷ୍ଠିସକାଶେ ସଜାବ ରକ୍ଷିବାକୁ ହେଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମ୍ରାଜରୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଗୁରୁ ପୁଣ୍ୟହର ଦଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ହେବ କି ସେହିମାନେ ଶୁଦ୍ଧଜାତି ସମ୍ରାଜମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ଭକ୍ତି ଓ ଧର୍ମ ପ୍ରଭୃତ କରିପାରବେ ଓ ପୌରୋହତ୍ୟା ଓ ସଜନ ସାଜନ କରିବେ; ନିମଃଶୂଦ୍ରାଦି ସମସ୍ତ ଶୁଦ୍ଧଜାତିକ ଦସ୍ତରେ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରବାର ନିୟମ କର ପାରବେ ଓ ସେମା ନଙ୍କୁ ସହ ଶୁଦ୍ଧମଧ୍ୟରେ ପରଣତ କରାଇ ପ ରବେ ଏହି ସମସ୍ତ ପତିତ ଜାତିର କିମ୍ପା କର୍ମରେ ଭକ୍ତ ଓ ଉଚ୍ଚ ଜାଗାସୁମାନେ ପଂକ୍ତି ଗ୍ରେଜକରେ ଯୋଗ ଦେବେ—ସେମାନେ ସେ ସମ୍ରାଜର ଅଙ୍ଗ ଏବଂ ସେହି ଅଙ୍ଗସହତ ସମ୍ରାଜର ସକାଶର ଦାନ୍ତସୁ ସମ୍ରାଜ ଅଛି ଏ କଥା ଉଚ୍ଚ ଜାଗାସୁମାନଙ୍କ ସକଦା ଚିନ୍ତାକରାକୁ ହେବ । ଅର୍ଥ୍ୟ-ସମ୍ରାଜ ଯେପରି ହରିଦ୍ଵାରରେ ଗୁରୁକୁଳ ପାଠଶାଳା କର ଗୁରୁ ପୁଣ୍ୟହର ଚୟୁର କରୁଅଛନ୍ତି ବଙ୍ଗଳାର ହିନ୍ଦୁ ସମ୍ରାଜର କେତେବର୍ଗଙ୍କୁ ସେହିପରି ଅର୍ଥ୍ୟ ସମ୍ରାଜର ପଦାଙ୍କ ଅ-ପରଣ କର କୃତନ ଗୁରୁକୁଳର ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ହେବ । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକଙ୍କୁ ସର୍ବ କର୍ମ ବ୍ୟାଗ କରି ସମ୍ରାଜସପ୍ତା ଓ ସମ୍ରାଜ ରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ରତା ହେବାକୁ ହେବ । ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ରକ୍ଷାକାର ଗୁମ୍ଫାହର ମା-ଶ୍ରୁତମାନେ ସମ୍ରାଜର ସଥେଷ୍ଟ ସହାୟତା କରି ପାରନ୍ତି—ବେଲୁଡ଼ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାଚର ସନ୍ଧ୍ୟାସିମାନେ (କେବଳ ସନ୍ଧ୍ୟାସି ନ ସାକ) ପତିତୋକାଦ ବଦରେ ବ୍ରତା ହେଲେ ସମ୍ରାଜର ପ୍ରଭୁର ଉପକାର କରି ପାରିବେ । ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ପ୍ରଭୃତି ବୈଷ୍ଣବ ସମ୍ରାଜର ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କର ଏହି ଗୁରୁ ଅବସର—ସେମାନେ ପୈତମହ ବ୍ୟବସ୍ଥାନିତରେ ପତିତ ଜାତି ସମ୍ରାଜର ଉଦ୍ଧାର ଦ୍ରବରେ ବ୍ରତା ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ପୁଣ୍ୟତନ ଗୌରବ ଲଭ କରି ପାରିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଅବହେଳା ଓ ନିର୍ଭବ୍ୟତ୍ୟାଗି ହେଲୁ ପତିତ ଜାତି ସମ୍ରାଜ ମସଲମାନ ଧର୍ମର ଅଗ୍ରସୁ କେଉଁଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ

ଉତ୍କଳ ସମ୍ରାଜ୍ୟ ଦେଲେ ବଙ୍ଗଳାର ପଞ୍ଚମଜାତି ସମସ୍ତ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ ସମାଜର ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ଦେବେ ନାହିଁ । ହିନ୍ଦୁ ସମାଜର ଅଧିକାଂଶ ଯୋଗୁଁ ମୋ ସ୍ତରେମ ସମାଜର ବହୁତ ଅଛି । ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଧାନମାନେ ପଢ଼ିବେ—ଦ୍ରାଘିଣ ଓ ଗୋଷ୍ଠିମାନେ ଉତ୍କଳୀୟ ବରଦ, ସୁରଦା ଏ ବୃଦ୍ଧି ଅନୁବାଚ୍ୟ । ଏହି କଥା ମନେ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସମସ୍ତ ପଦ୍ଧତି ହିନ୍ଦୁ ଜାତିରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବନ୍ଧପର ।

ଅଧିକ ସେବକ ।

ଗର ପୂର୍ବ ରାଜ୍ୟରାଜ୍ୟ ଏଠା ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ସେହି ଅଧିକାଂଶକ ଦୋରାଧିକାରରେ ବୋଧକୁ ଅଧିକାରୀ ଅଧିକ ସେବକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ ବଦଳାଇ ଦୋରାଧିକାରୀ । ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି ସେ କେତେକବର୍ଷ ଦେଲେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତ ଅପଣା ସମ୍ପର୍କ ମଦତ୍ତମାନ ଉଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସାଧାରଣରେ ସେହି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାରୀ-ପଦ ସନ ୧୯୦୯ ମସିହା ପିତୃସ୍ୱାମୀ ମସିହା ୨୨-୩ରେ ବସିଥିଲେ ତହିଁରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଧର୍ଯ୍ୟ ଦୋରାଧିକାରୀ ସେ ତାଙ୍କରାଧିକାରୀ ପର ଅଧିକାରୀ ଗବ-ଶ୍ରୀମେଘମଦର ସେବକ ପ୍ରଥା କ୍ରମେ ରହିବ କରବା ପକ୍ଷେ ସହଜାଳ ଦେବେ । ତମିତକ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତି କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଉପସ ଛାଡ଼ା ଅଧିକାରୀ ରୂପେ ଅଧିକାର ବ୍ୟବହାର ଦୂରରେ ଅଟେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗବଶ୍ରୀମେଘ ବାହା କ୍ରମେ କଠିନ ନିୟମଦ୍ୱାରା ବଦଳିବେ । ଭାରତ ଗବଶ୍ରୀମେଘ ଉତ୍କଳ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଉକ୍ତ ଦୋରାଧିକାରୀ ଗବ-ଶ୍ରୀମେଘମାନଙ୍କୁ ସେହି ପଦ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ ମଦତ୍ତ ସେବକ ଭାରତର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଥିବା ଏବଂ ସବସାଧାରଣ ବାହା ନିଜା-ହୁତୁଥିବା ପ୍ରକ୍ରେ ଗବଶ୍ରୀମେଘ ବାହା ରହିବ କର-ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କଠିନ ନିୟମ ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିବାର ଲେଖି ମଦତ୍ତ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ଉପସ୍ଥଳ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଏକାବେଳେ ନିକ କରବା କେତେକର ସ୍ୱତ୍ୱସଙ୍ଗତ ଦେବ ବାହା ପଶୁ-ଅଛନ୍ତି । ଭାରତ ଗବଶ୍ରୀମେଘ ସାଧାରଣ କମିଶନର ଇଂରାଜ ପ୍ରତିନିଧିକ ସହର ଉକ୍ତ ଦୋରାଧିକାରୀ ଅଛନ୍ତି ସେ ଉପସ ଛାଡ଼ା ଅଧିକାରୀ ରୂପେ ଅଧିକାର ବ୍ୟବହାର ଦୂରରେ ଦେଲେଦେବା ବନ କରବା ସାଧାରଣ କହେ ମାତ୍ର ବାହା ସାଧାରଣ ରହିବକର-ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଦେଶ ନିୟମମାନ ସମାପ୍ତରୂପେ ରୂପେ ଦେଖି ନିୟମ ପରାବର୍ତ୍ତନ ହୁଏତ ଅବଶ୍ୟକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଏଥିକୁ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଦେଶ ନିୟମ ଏହିକ ମଦତ୍ତ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ସେବକ ନିକିକ ଦୋରାଧିକାରୀ ମାନ ଲେକେ ଅପଣା ବ୍ୟବହାର ସମାପ୍ତ ସରେ ମଦତ୍ତ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ଉପସାହିତ୍ୟ ଶାନ୍ତ ହାଉବେ ଦେବକ ଏବଂ

ବୋଲାରୁ ଅଧିକ ଅପଣା ପାଠକଣ ବା ବଦୋଧିକ ସଙ୍ଗ ଦୋରା ଶାନ୍ତରେ ପାଠକୋଲାରୁ ଅଧିକା ପାଠକରେ ରଖି ପାଉବେ ନାହିଁ । ଅଧିକ ଶୁଭକ ବକସୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପାଠକ ଚୋଲାରୁ ଅଧିକ କାହାରଠାରେ ନ ରହିବା ଏବଂ କୌଣସି ଦୋକାନୀକ ସେବକରୁ ଅଧିକ ଉତ୍କଳୀୟମାନଙ୍କୁ ବକସୁ ନ ଦେବାର ନିୟମ ଦେଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର ସକଳ ଉତ୍କଳୀୟମାନଙ୍କରେ ଏକସେଇ ଅଧିକ ଦର ୪ ୩୫ କ୍ରା ମାତ୍ର ସମ୍ବଳ-ପୁରରେ ୪୨୫ କ୍ରା ଶକ୍ତିକଦର ସେବକୁ ୪୫୦ କ୍ରା ରୁ ୪ ୫୫ କ୍ରା ଯାଏ । ଗର ଦୁରବର୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶାର ସେହି ଜିଲ୍ଲାରେ ସେବେ ଅଧିକ ବକସୁ ଦୋରାଧିକାରୀ ତହିଁର ବାଲିକା ନିମ୍ନେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଦେଲ ।

| | | |
|-----------|--------|----------|
| ଜଣା | ୧୯୦୮-୧ | ୧୯୦୯-୧୦ |
| କଟକ | ୫୦୭୭ | ୫୪୩୭ ସେର |
| ,, ଗଞ୍ଜାମ | ୧୭୨୯ | ୧୮୭୪ ସେର |
| ବାଲେଶ୍ୱର | ୨୦୭୨ | ୨୨୮୭ ,, |
| ,, ଗଞ୍ଜାମ | ୧୭୭୯ | ୧୯୫୧ ,, |
| ଅନଗୁଳ | ୪୯୭ | ୨୭୩ ,, |
| ,, ଗଞ୍ଜାମ | ୧୭୯ | ୧୯୮ ,, |
| ପୁରୀ | ୨୩୮୭ | ୨୭୧୧ ,, |
| ,, ଗଞ୍ଜାମ | ୫୦୪ | ୫୦୪ ,, |
| ସମ୍ବଲପୁର | ୧୭୪୦ | ୧୫୩୮ ,, |
| ,, ଗଞ୍ଜାମ | ୧୭୭୦ | ୨୨୭୫ ,, |

ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ସେ ଅଧିକ ଦର ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ବକସୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନାନା କଠିନ ନିୟମ ଓ ନିୟମ ଲବନର କଠୋର ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବକ ଦୋରାଧିକାରୀ ଦେଇଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ଉତ୍କଳ ଦୋରାଧିକାରୀ ବୃଦ୍ଧିକରଣ ଶୁଭ ଅଛି ସୁରଦା ଗବଶ୍ରୀମେଘଙ୍କର ସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଦେଉନାହିଁ । ମଦତ୍ତ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ସେବକ ଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କର ନୈତିକ, ଶାନ୍ତ-ଶାନ୍ତ ଓ ମାନସିକ ବଳ ନଷ୍ଟ ଦେବା ଦେଲେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବୃଦ୍ଧି ଦେବା ଏବଂ ସବସାଧାରଣ ଏକାକୁ ନିଜା କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମଦତ୍ତ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ନିଶାନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ଲେକେ ଚଳ ପାଉବେ । କେବଳ ସୁଧା ଥିବା ଦେଲେ ଲେର ଶୁଭ ପାଉନାହାନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ବଦୋଧିକାରୀରେ ମଦତ୍ତ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ସେବକ ଏକାବେଳେ ନିକସ୍ୟ କରବା ଉଚିତ । କେବେ ଲେକକୁ ସାଧାରଣ କରୁଦେବା କାରଣ ବର୍ଷେ ମିଥ୍ୟ ଦେଲେ ଉଦ-ପାରେ । ବର୍ଷକ ଉତ୍କଳୁ ମଦତ୍ତ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ସାହା ନିକଟରେ ମିଳିବ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ । ଅଧିକ ସେବକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବଶ୍ରୀମେଘଙ୍କ ନିୟମ ଅନୁର କଠୋର ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ସାଧୁ, ପ୍ରଜ୍ଞା ଗଣ୍ୟପର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉତ୍କଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଏବଂ ଦେବା ସଂଖ୍ୟା ସଂଖ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୋକାନୀ ବୋଲି ରହିବା ବୋଲାରୁ ଅଧିକ

କେହି ରଖି ନ ପାରିବାର ଉପାଦ । ବେଗିମାନଙ୍କ ସମାପ୍ତ ଉପସାଧିକାରୀ ବକସୁର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଇପାରେ । ପରନ୍ତୁ ଦେବକ ସରକାର ମାସୁର ବାହାର ବଦାଉବା ଦମନ ନିକଟର ପ୍ରକୃତ ଉପାସୁ ନୁହେ । ଅଧିକ ଅଧିକ ବକମୂଳ ଦେଲେ ଶରତ ପ୍ରକୃତ ଦୁଷ୍ଟି ନ ରଖି ଲେକେ ମାଦକରେ ମାଦକାର ନିକଟ ଦେଖା ସାଉଅଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କେବେ ଲେକ ସରକାର ଦୁର୍ଦ୍ଦି ବକୀ ବା ଶେଷ ଉପାଦ କରୁଅଛନ୍ତି । ପ୍ରସ୍ତିରେ ବାଧା ଦେବା ଏବଂ ପୁଲସର ନିମ୍ନ କର୍ମଶୂଳକଣ ଦୃଢ଼ରୂପେ ଜଗିବା ସାଧାରଣ ଉପାସୁ ଅଟେ ।

ବକୀୟ ଲବଣ ମହକୁମା ।

ବକୀୟଦେଶର ଲବଣ ମହକୁମାର ସନ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲର ବକୀୟ ସାହା କଲକତା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶ ଦୋରାଧିକାରୀ ବାହା ଅଧିକାରୀ ବର୍ଷାପକ୍ଷେ ଅଧିକ ସଂକ୍ଷେପ ଦେଇଅଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଓ ବଦନୁଗତ ଗଞ୍ଜାମ ମାହାଲରେ ପ୍ରଧାନତଃ ମାହାଲ ଓ ବମ୍ବେର ଲୁଣ ଶରତ ଦେଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରେ ସେଥିର ବହୁ ବଦରଣ ପ୍ରଦାନ ଦୋରାଧିକାରୀ । ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ଧାରଣରେ ଗୋଟିଏ ସରକାରୀ ଶୁଣୁଅ ଶକ୍ତି ପ୍ରାପିତ ଦୋରା-ଧିକାରୀ ଏବଂ ବକୀୟରେ ସେଠାକୁ ଲୁଣ ଦିଆ ସାଉଅଛି । ସେ ଶକ୍ତି ବଦ ଦୋରାଧିକାରୀ ମାତ୍ର ବଦ ଦେବାର କାରଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଲେଖା ନାହିଁ । ସନ ୧୯୦୯ ସାଲ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ କଳକତା ଗଜା ଧାରଣରେ ସରକାରୀ ବଦାଧିକାରୀ ଗୋଟିଏ ଶୁଣୁଅ ଶକ୍ତି ବସାଇ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ବାଲେଶ୍ୱରକୁ ବକୀୟ ମାସୁରେ ଲୁଣ ଯୋଗାଇବା ନିମନ୍ତେ ଇନଫୋରମେଣ୍ଟ ସମବା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ଶକ୍ତିର ଅଧିକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଲେଖା ନାହିଁ । ଏ ବର୍ଷ ବକୀୟଦେ-ଶକୁ ଅଧିକାରୀ ଲୁଣ ଗର ବର୍ଷାପକ୍ଷେ ପ୍ରାୟ ୨୨୫ ଲକ୍ଷ ମହଣ ଉତ୍କଳ ଥିଲା ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ଶରତ ମଧ୍ୟ ୮୯ ଲକ୍ଷ ୭୩ ହଜାର ମହଣ ଅର୍ଥାତ୍ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ପ୍ରକ୍ରେ ୪୫ ଲକ୍ଷ ମହଣ ଉତ୍କଳ ଦୋରାଧିକାରୀ । ମୋଟ ବକୀୟ ଦର ଗରବର୍ଷ ପ୍ରକ୍ରେ ବହୁ ଉତ୍କଳ ଥିଲା ମଧ୍ୟ ବକୀୟ ଶକ୍ତିର ବକୀୟ ଦର ପୂର୍ବବର୍ଷ ସଙ୍ଗେ ସମାନ ଥିଲା । ସୁରଦା ମୋଟ ଦର ଉତ୍କଳୀୟ ଶାନ୍ତିମାନଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱ ଉପ-କାର ଦୋରାଧିକାରୀ । ଅଧିକାଂଶ ଲୁଣର ଅଧି-କାରୀ ଉତ୍କଳୁ ଅଧିକାରୀ । ତହିଁ ଚଳେ ଶେନ, ଏକନ, ବମ୍ବେର ସଦକ ବଦର ଏବଂ ଜରମାନଙ୍କୁ ଲୁଣ ଅଧିକାରୀ ଦୋରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍କଳ ଅଧିକାରୀ ଅଧିକାରୀ ମସୋବାରୁ ବହୁ ଲୁଣ ଏ ବର୍ଷ ନୂତନ ଅଧିକାରୀ ଦୋରାଧିକାରୀ ଏବଂ ବାହା ଭର ବକସୁ ଦୋରାଧିକାରୀ । ମାହାଲରୁ

ସାମାଜ୍ୟ ପରମାଣୁ ଲୁଗା ଅସିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା
 ଲୁଗା ଲୁଗା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଷ ଅସି
 ଥିଲା ଏହି ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ପ୍ରାୟ ୧୫ ଲକ୍ଷ ମହଣକୁ
 ଏ ବର୍ଷ ଏକ ଲକ୍ଷ ୫ ହଜାର ମହଣ ଅମଦାନ
 ହୋଇଥିଲା । ଚୋରାଲୁଗା ଦୃଷ୍ଟିର ମୋହକମା
 ସବୁଦିନେ ଉଣା ଯିଥିଲା । ମହ ପୁରୁଣୁ ସାତ
 ପତା ଓ କଟକ ଲୋକ ଗାଲିକୁଦା ଚଳିଲେ ଚାହି
 ଥିଲା । ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଏହି ବୃଦ୍ଧିର
 କାରଣ ବୁଝାଇ ନାହାନ୍ତି ମାତ୍ର ନିମ୍ନ କମିଶନର
 ସାହେବ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି ଯେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର
 ଲୋକଙ୍କର ଦରଦରା ଏବଂ ସେଠାରେ ଲୁଗା
 ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାବାର ସୁବିଧା ହେତୁ ସେପରି ଦୃଷ୍ଟି-
 ଅଛି । ଅନୁମାନକୁ ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କର
 ଅନୁମାନ ଠିକ୍ ବୋଧ ହେଉଅଛି । ଦୁଃଖର
 ବସୟ ସେ ସୁଦର୍ଶ ଏ କଥା ଅନୁଭବ କରି
 ସୁଦ୍ଧା ସରକାର ବାହାଦୁର ଓଡ଼ିଶାରେ ଲବଣ
 ପ୍ରସ୍ତୁତର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପ୍ରତି ଏକାବେଳେ
 ପଦକ୍ଷେପ । ସର୍ବୋଚ୍ଚମୁକ୍ତର ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟବସୟ
 ଲୁଗା ମରବା ଥିଲା ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ସେମନ୍ତ
 ସେମାନଙ୍କର ପେଟ ଯୋଷା ହେଉଥିଲା ଏମନ୍ତ
 ଦେହର ଓ ସୁଲୁପ ବା ସୁଦ୍ଧା ଜାହାଜ ଚାଲି
 ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାକୁ ଧନାଗମ ହୋଇ ସାଧାରଣ
 ଉପକାର ହେଉଥିଲା । ଲୁଗା ମର ବନ ହେବା
 ବେ ଓଡ଼ିଶାର ସେ ସକ୍ଷ ହୋଇଅଛି ସରକାରୀ
 ଜାଗଲ ବହିର ସଂଖ୍ୟା ଦେଉଅଛି । ଅନୁମାନଙ୍କର
 ବୋଲିବା ଅଧିକ । ଉତ୍ତରାଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନର
 ମହାଗୋଷ୍ଠୀର ଏକ ନିଜିଆ ଗଜା ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ
 ସରକାର ସ୍ଥାନ ପାଇଅଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ଲାଭ
 ହାରେ ଲୁଗା ମାରବାର ସ୍ଥାନ ଅଛି ଓ ବହି
 ଅଭାବରେ ଲୋକଙ୍କର ଦୁଃଖ ସେମାନେ ଅନୁଭବ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ପ୍ରକାଶିତବା
 ସହାୟେ ସେମାନଙ୍କୁ ବଶେଷ ଅନୁରୋଧ କରୁ
 ଅଛୁ । ଏହା କରି ପାଇଲେ ସେମାନଙ୍କର ଗର୍ଭି
 ରହିଯିବ ।

ରେବନ୍ଦସା ସାହେବ ।

ମାନ୍ୟବର କଳକା ଗଜା ବଲ୍ଲଭରେ ଥିବା
 ସମୟେ ଅନୁମାନଙ୍କର ପୁରୁତନ ବନ୍ଧୁ ବୃଦ୍ଧ
 ରେବନ୍ଦସା ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ସହର ସାମ୍ରାଟ
 ଭରବାକୁ ସାଧିଥିଲେ । ସାହେବ ମହୋଦୟ
 ତାଙ୍କଠାରୁ ଏଠା ଲୋକ ଚିଆ ରେବନ୍ଦସା କଲେଜ
 ଓ ଗାଉଡ଼ା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଇତ୍ୟାଦି କଥା ଶୁଣି
 ଅନୁଭବ ହୋଇଥିବା ବସୟ ସାଠକମାନଙ୍କୁ
 ଯଥା ସମୟରେ ଜଣାଇଅଛୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସାହେବ
 ମହୋଦୟ ରେବନ୍ଦସା କଲେଜକୁ ଟ ୫୦୦ ଟ
 ଓ ରେବନ୍ଦସା ବାଲକା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଟ ୫୦୦ ଟ
 ଏବଂ ଏକ ସହସ୍ର ଟଙ୍କା ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଶିକ୍ଷା

ଉଦ୍ଧର ନିମିତ୍ତ ପୁରସ୍କାର ଦେବା କାରଣ ପ୍ରଦାନ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ସେହି ଟଙ୍କା ଦେବା ବସୟରେ
 ସାହେବ ମହୋଦୟ ଏଠା କମିଶନର ସାହେବଙ୍କ
 ସମୀପକୁ ଉଲ୍ଲଲର ସମସ୍ତ ବାଲକ ଓ ବନ୍ଧମାନଙ୍କ
 ମନେ ରଖି ସେହି ବୃଦ୍ଧପୁଞ୍ଜୀ ପ୍ରତି ଲେଖିଅଛନ୍ତି
 ଅନୁମାନେ ଅଜାବ ଅନୁଭବ ଓ କୃତଜ୍ଞ ହୃଦ-
 ସୂରେ ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶ କରୁ ।

South Hill, Worth, Sussex.
17th August 1910.

To the Commissioner of
Orissa Division, Cuttack,

Dear Sir,

I have recently had the pleasure of
 meeting the Raja of Kanika and have
 learned particulars of progress of the
 Ravenshaw College and Girls' School.
 I retain many pleasant memories of
 my service in Orissa and affection for
 its people and I desire to make a small
 contribution towards prizes or schol-
 arships for proficiency in Oriya
 vernacular.

My bankers Messrs. Coutts & Co.
 have instructed the Bank of Bengal
 at Calcutta to pay to you on my be-
 half the sum of Rs 1000 and I will be
 much obliged if you will accept this
 gift to the Schools and apportion one
 half Rs 500 to the Boys department
 and the remainder 500 to the Girls'
 Schools in such a manner as the
 Schools Committees may with your
 approval desire providing only that
 any prizes awarded shall be given for
 proficiency in and encouragement of
 the local Oriya Vernacular.

I am advancing in years and in
 feeble health and write with difficulty.
 Will you kindly remember me most
 particularly to all old friends and boys
 that their old Commissioner still lives
 and prays for the happiness and pros-
 perity of Orissa, its Rajas, Zemindars
 and people and specially for the rising
 generation.

I remain, Dear sir,
Yours very sincerely,
Sd. T. E. Ravenshaw.

ଉପରେକ୍ତ ପଦକୁ ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ଭାବେ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ହୃଦୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ
 ଜଣି ଉଠୁଅଛି । ସେ ଏଠାରେ ଥିବା ସମୟରେ
 ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରଚାର ଅନେକ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା
 ଏବଂ ତାଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ଓ ଶାସନ ଗ୍ରନ୍ଥରେ
 ଶିକ୍ଷାର ସେହି ଶକ୍ତି ଘୋଷିତ ହୋଇଥିଲା ଚାହୁ
 ବର୍ଷର ହେଉ କୃତ ସମ୍ମାନୀୟ ଫଳାଫଳ ।
 ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ କଲେଜ କମିଟି
 ଟ ୫୦୦ ଟ ସରକାରୀ ଜାଗଲରେ ଗଠିତ କରି
 ବହିର ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଓଡ଼ିଆ ଭରବା ସକାଶେ
 କୃତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ଏବଂ ବାଲକା
 ବିଦ୍ୟାଳୟର କମିଟି ଟ ୫୦୦ ଟ ସରକାରୀ
 ଜାଗଲରେ ଗଠିତ କରି ବହିର ସୁଦ୍ଧା ଓଡ଼ିଆ
 ଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ାଣରେ ସହାୟକ ନିମ୍ନର ରାଜସ୍ୱର
 ଉପରେକ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଟ ୧୦ ଟ ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର

ଶ୍ରଦ୍ଧା ଟ ୨୫ ଟ ବାର୍ଷିକ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର
 ଧାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶମାନ ନିମ୍ନ
 ରେ ଉଦ୍ଧର ହେଲା ।

ରେବନ୍ଦସା କଲେଜ କମିଟିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯଥା
 At a meeting of the Ravenshaw
 Collegiate School Committee held on
 26th September 1910 at 8 a. m.

Present,
 J. H. E. Garrett, Esq.
 R. Shaw, Esq.
 J. Maclean, Esq.
 Babu Benemadhab Das.

The question of the disposal of the
 gift of Rs. 500 presented by Mr. T. E.
 Ravenshaw was considered.

It was resolved that the money be
 invested in Government securities,
 and that the annual interest of Rs 17-8
 be devoted to the payment of a
 money prize to be called the 'Raven-
 shaw prize' on the following condi-
 tions:—

In the month of October each year
 the Committee will select one or
 more subjects for an essay in Oriya,
 and will appoint an examiner to report
 on the essays submitted.

The subject or subjects of the
 essays will be announced to the com-
 petitors on some day during the first
 week in November, and they will
 there and then be called upon to
 write their essays during school hours.
 Separate numbers will be allotted
 the competitors by the Head Mas-
 ter and the essays shall bear the numb-
 er and not the names of the competitor.
 The essays shall be forwarded by the
 Head Master to the examiner on the
 day on which they are written, and
 the examiner shall be requested to
 return them marked in order of merit
 in a sealed cover to the Head Master
 before the end of November. During
 the first week of December a meeting
 of the committee shall be held at
 which the sealed cover containing the
 marked essays shall be opened, and
 the prize allotted.

The prize of Rs 17-8-0 will be
 presented to the winner at the annual
 distribution of prizes in the month of
 December.

ରେବନ୍ଦସା ବାଲକା ବିଦ୍ୟାଳୟ କମିଟିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଯଥା—

Proceedings of a meeting of the
 Ravenshaw Girl's High school com-
 mittee.

Read copy of a letter addressed by
 Mr. T. E. Ravenshaw, the old popular
 Commissioner of Orissa, to the Com-
 missioner of Orissa Division dated
 17th August 1910.

The Committee wish to record their
 deep sense of gratitude to Mr. Raven-
 shaw for his liberal donation of
 Rs. 500 for the encouragement of the
 study of Oriya language by the girls of
 this School the foundation of which
 is associated with his name and the
 Committee further acknowledge with
 grateful appreciation Mr. Ravenshaw's
 interest and practical sympathy in the

NOTICE

Post of a Head Cleark and Accountant in Mourbhanj State is vacant. It is in the grade Rs 40 to 50. Preference will be given to one who has passed the F, A, Examination and can write English correctly and has experience in correspondence and accounts.

Applications will be received by the undersigned up to the 12th of November next.

Baripada,) Bhagirathi Mahapatra
27-10-10 } Sadar Sub-Registrar
Mourbhanj State.

NOTICE is hereby given to the public that Babu Tarini Charan Sur has no connection with the firms of Messrs. Sur Brothers and the said firm will not recognise or be bound by any act done by or with the said Babu Tarini Charan Sur.

SUR BROTHERS.
39, College Street
Calcutta.
22-10-10

Wanted a Compounder for the branch dispensary at Kuarmunda in the Nagra estate on a monthly salary of Rs 15. None need apply who is not a passed Compounder from the Cuttack Medical School. Applications with copies of testimonials will be received by the undersigned up to 20th November 1910.

Kuarmunda } Anirudha Patel
P.O. Panpost } Manager of the
B. N Ry } Nagra estate
23-10-1910 }

NOTICE,

Beautiful and showy horses for sale in the Dhenkanal Raj Stable as H. H. wants to dispose them of, to make room for new ones.

1. Asvini Kumar—black and white, Pure Burma guelding, very fast, sound, quite and showy, excellent Kadan.baj in harness and saddle, won several races. Price Rs 600.

2. Darjeeling—a black guelding about 14 hands C. B., an excellent polo-pony, sound and showy trotter, winner in Darjeeling. Rs. 450

3 Badul— iron grey entire, 14 hands C. B., sound and fast trotter and a winner. Price Rs. 300

4. Several other horses ranging from Rs. 150 to Rs. 200.

N. B.—The first two were H. H.'s own riding horses. They are being disposed of on account of opacity of

Cornea in one eye. The horses are open to any trial.

Apply for full particulars to the Veterinary Surgeon Dhenkanal. (Orissa).

ଉତ୍କଳ ଗଣନା ।

ମା ଜନସଂଖ୍ୟା ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳରେ ଶୁଭଦିବସ ଅବସ୍ଥାଳ କରି ସୁଧାମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କଲେ । ଏଣିକି ସେ ଯାହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେଣି ଓ ହେଉଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭେମାନେ ସେହିପରି ସୁଧାମଣ୍ଡଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଭ୍ରାତୃକ ଓ ଅନୁଭ୍ରାତୃକ ପାଠକ ଓ ପାଠିକାମାନଙ୍କୁ ସମାବେଶ କରି ଯାହାର କରୁଅଛୁ । ଅମ୍ଭଙ୍କରୁ ଦେମାନେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପୂଜକତ୍ୱ ସ୍ୱେଦ ଓ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଉପାହତ କରନ୍ତେ ।



After the Poojahs.

Let us offer our heartiest congratulations to our readers and well-wishers. The Poojahs are now over and after the annual recess of two weeks we resume our work. The Criminal and the Revenue Courts opened on the 19th inst. and the Civil Court will open on the 24th November next. In spite of the rains people enjoyed the holidays as best as they could. The 'concession' or rather the 'congestion' tickets issued by the Bengal-Nagpur Railway Co. drew a large number of visitors to Puri. It is unfortunate that the Railway Co. cannot supply proper and sufficient accommodation to the persons invited by them by issuing notifications of 'concession' fares. The heavy rains no doubt marred the pleasure a great deal. Since 27th inst. six planets have occupied their seats in *Tula Rasi*. Some ominous predictions have been made with reference to *Kurukhetra yoga*, but the unerring and inexorable laws of Nature have their own ways and work precisely in the way in which they worked in cycles past. If the Earth survived the planetary influences in ages past, we say there is no danger to be afraid of now, and we verily believe that the present *Kurukhetra yoga* will pass away without affecting us in the least. Let us with a cheerful heart apply ourselves to our respective work and try to realise the following well known couplet—
"I slept and dreamt that Life is duty,
I woke and found that Life is beauty"

We have repeatedly complained against Settlement work being carried on during the time of Latbundi but to our misfortune no heed appears to have been paid to it. A week before and a week after the Latbundi day both the raiyats and the Zemindars

are awfully busy, the former in making arrangements by sale of grain or otherwise to pay their respective rents and the latter in adjusting accounts and realising the same. To suspend the settlement work for a fortnight will not seriously inconvenience the staff. But to our surprise we find the Assistant Settlement Officers are busy in going out to mofussil as they have received orders to begin work on the 1st November next just 8 days before the Latbundi which comes off on the 8th of that month. The readers will find settlement camps being pitched up in various places in mofusil and notices being circulated for attendance of the raiyats and gumastis of the landlords. We humbly draw the attention of our benign rulers—our worthy and sympathetic Commissioner and Collector to this matter and pray that they may be pleased to get about exemption of the raiyats and landlords for attending the settlement camps and office from 1st to 15th November next both days inclusive. No harm will occasion if the settlement work will commence from the 16th instead of from 1st November.

ଗତ ତା ୨୨ ରୁଣରେ ଶେଷହେବା ସପ୍ତାହରେ ଭାରତରେ ପେଟେଗ ଲେଖରେ ୩୨୨୯ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ବମ୍ବେରେ ୧୦୨୪, ରାଜସ୍ଥାନୀ ୪୪୯, ମଧ୍ୟଦେଶ ୪୦୭, ମଗଧ ୩୦୦, ପଞ୍ଜାବ ୨୮୯, ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ୧୯୫ ଓ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ୧୨୫ ଉଠିଥିଲା । ଗତ ସପ୍ତାହ ପ୍ରତି ମାଲ୍ୟାଳ, ସୁଦ୍ଧ ପ୍ରଦେଶ, ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ, ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ, ମଧ୍ୟ ଭାରତ ଓ ରାଜସ୍ଥାନୀରେ ବହୁ ଉତ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସକଳ ପ୍ରଦେଶରେ ବଢ଼ିଥିଲା । ଗତ ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୃତ୍ୟୁ ୩୫୨୩ ଥିଲା । ପୁରୀର ରୋଗ ଉତ୍ତା ପଡ଼ିବାର ଜଣାଯାଏ ।

ଦୁର୍ଗୋପକ ସମୟରେ ଭାବାର ବିକ୍ରମସ୍ମର-ଠାରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବେଶେନ ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ ଅଧ୍ୟାୟକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଗୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଧାନ ଥିଲା । ପ୍ରଥମଟି ଏହି ଯେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପ-ବାଚ ଧରଣ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମତରେ ସେହିମାନ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଉ-ଅଛନ୍ତି ଉପବାଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ମତ ପ୍ରମାଣ ନ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଜାତକ୍ୟାଦ ହେବେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏହି ଯେ ସେହି-ମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ସମୟରେ ସ୍ୱଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟା-ଗମନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରେ ସୁକାରିରେ ମିଳି ଯାଉବେ । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶଦ୍ୱାରା ଜାତକରୁ ବାହାର କରିବା ଓ ଅଧ୍ୟାୟକାର୍ଯ୍ୟ ନି-

ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକା ଏ କପର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଦେଲ
 ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ସ୍ତୁ ଚୁକିରେ ଦୁର୍ଘଟାରକୁ ନହି ।
 ଗୋଟିଏ କୋଣସି ଦୋଷ କର ନାହିଁ ବାଲୁ
 ଜାଇରୁ ବାହାର କର ଦେବାର ଅଦେଶ ଦେଲ
 ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ବଦେଶକୁ ଯାଇ ଯବନ ଜାତି
 ସହର ଶ୍ରେଣୀଦର୍ଥର ଲେ ଅଧର ସେ କେବଳ
 ଗୋମୁହ ପାଦରେ ଜାଇରେ ଅସିଲ । ଏହା
 ଅନ୍ୟ କରର ଗ୍ରାଣ୍ଡିମାନଙ୍କ ଶୁନର ଫଳ ।
 ଅହା ବ କରବାଳ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲ !

—୦୦—

ଏଠାରେ ବାଦନମେଘ କାଣ୍ଡ ଥିବା ସମ
 ସୁରେ ପ୍ରଭ ସପ୍ତାହରେ ମଙ୍ଗଳାର, ଶୁକ୍ରବାର
 ଓ ଶନିବାର ଦିନ ୧୨ ଦଣ୍ଡା ସମୟରେ ଚୋପ
 ପଡୁଥିଲ ସେ ନଗରବାସୀ ତଥା ସରକାରୀ
 କଚେରୀ ଇତ୍ୟାଦିର ଲୋକେ ବାହା ଶୁଣି
 ଅପଣ୍ୟ ଘଡ଼ ଠିକ କର କେଉଁଠିଲେ । ଦାଘନ
 ମେଘ ଉଠିଯିବା ସମୟରେ ବାହା ବନ ହୋଇ
 ମିଉନସିପାଲଟିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଚୋପ ଦାଗିବା
 କାରଣ ଲେଖା ଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ମିଉନସିପଲ
 ଅନୁମତିରେ ସେପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ନିୟମ ନ
 ଥିବାରୁ ମିଉନସିପାଲଟିର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତାହା
 କରନ୍ତେ କେତେକଦିନ ପରେ ସୁଖି ଚୋପ
 ଠାଣା ସିବାର ବନୋବସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି
 ମାତ୍ର ପ୍ରଥମରୁ ଅତି ଚୋପ ଦଣା ଯାଉ ନାହିଁ ।
 କ ହାରଣରୁ ଚୋପ ଦଣା ବନ ଦେଲ ଅମ୍ବେ-
 ମାନେ କହୁ ନ ପାରୁ ମାତ୍ର ବାହା ବନ
 ଦେବାରୁ ସହରର ତଥା କଚେରୀମାନଙ୍କର
 ଘଡ଼ମାନ ଅମେଳ ହୋଇଅଛି । ଏ ଦୋଳ
 ଅମଳଠାରୁ ବ୍ୟବସାୟୀ ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ହର-
 ବରରେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନେ ଏଥିପ୍ରତି
 ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ସୁଦକ୍ଷ କମିଶନର ତଥା କଲେକ୍ଟର
 ସାହେବମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ପ୍ରାର୍ଥନା
 କରୁଅଛୁ ଯେ ପୂର୍ବପର ଚୋପ ଦଣା ସିବାର
 ବନୋବସ୍ତ କରଯାଉ ।

—

ଉତ୍କଳ ବାର୍ତ୍ତାରେ ଅକ୍ଟୋବରମାସ ତା ୧ ରଖ
 ପହରେ 'ଶ୍ରୀ ହରିକୂଳ ପାଠକର ମିତ୍ର'ର ଗୋଟିଏ
 ପ୍ରେରଣପତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ ହେଇଅଛି । ସେଥିରେ
 ସେଣ ଓ ଦେବୁକ୍ତା ସେନାପତି ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଏକପତ୍ର
 ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏରେ ପ୍ରକାଶ
 ହୋଇଥିବାରୁ ତାକୁ କଟାକ୍ଷରର ଲେଖା ହୋଇ
 ଅଛି । ଲେଖକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାନିଦେଶ ବୋଲି ମିତ୍ର
 ମହାଶୟ କହୁଥିବାରୁ ଉତ୍କଳବାର୍ତ୍ତାରେ ସମ୍ପାଦକ
 ସେ ଏହା ବାହାଠାରୁ ଲେଖାତ ଦେଇ ଲେଖକ
 ବୋଲି ପରଲଭ୍ୟ ଦେବାର ତାଙ୍କୁ ଦୋଷାଗ୍ରୋପ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ସେଥି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ ବ୍ୟବ-

ରଣ ପାଇଥିବାର ପ୍ରେରଣପତ୍ରରେ ଟିପ୍ପଣ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ ଥିବ
 କ ବଙ୍ଗୀ ଓ ଉତ୍କଳ ବ୍ୟାପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେନା-
 ପତି ଶତ୍ରୁ ଯାହା ଲେଖି ଯୋଇଥିଲେ ତାହା ସେ
 କପର ଚାକ୍ଷସହରେ ସାଦରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ
 ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରବନ୍ଧଟି ତାଙ୍କ ମନକୁ ଅସିଲ ନାହିଁ ପର ?
 ଯାହା ଦେଉ ମିତ୍ର ମଦୋଦୟଙ୍କ ସେନାପତି ଶତ୍ରୁ
 ଦ୍ଵାରା ଯାହା ଉତ୍କଳ ବଙ୍ଗୀ ବ୍ୟାପ୍ୟା ଦେଲେ ତାହା
 ସେ ମଲତୀଅଠାରୁ ବୁଝିଥିଲେପର । ଅହା
 ସେନାପତି ଶକ୍ତରେ ଉତ୍କଳ ଓ ରାୟ ଶକ୍ତରେ
 ବଙ୍ଗୀ ସଂଘୀ ବସର ଦେଲ ? ରାୟ ସଂଘୀ ବ
 ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟରେ ସେନାପତି କ ଉତ୍କଳଜାତି
 ଅପର କାଳରେ ନାହିଁ ? ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରତି
 ବ୍ୟସ୍ତଗତ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେବା ଉଚିତ । ରୂପା ଦାୟି-
 ତାରେ କାଗଜ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ କ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ
 ହେବ ?

—୦୦—

ବାସିକ ଦୁର୍ଗୋପନ ଅରମ୍ଭ ପୂର୍ବରେ ବୃଷ୍ଟି
 ପ୍ରଭର ପ୍ରଭମାଣରେ ହୋଇଥିଲା ଓ ପୂଜା ଚାରି-
 ଦିନ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତଙ୍କ
 ମନରେ ଦର୍ଷ ଜାତ ହୋଇଥିଲା ଓ ସମସ୍ତଙ୍କ
 ମନରେ ଅଶାନ୍ତ ସମ୍ଭାର ହୋଇଥିଲା ଯେ ଦମ୍ଭ-
 ଦୁର ପଦ ଉତ୍କଳରେ ବର୍ଷା ପ୍ରତିଯିବ ମାତ୍ର ପ୍ରତିବା
 ଦେଖିକ ଥାଉ ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଷ୍ଟିର ବଳ ବୃଦ୍ଧି
 ହୋଇଅଛି ଓ ଶ୍ରୀବତ୍ସମାସ ପର କାର୍ତ୍ତିକରେ
 ବର୍ଷା ଝଡ଼ ଲାଗିଅଛି । ଅକାଶ ମେଘାନ୍ତର
 ସୂର୍ଯ୍ୟ କୁହୁଡ଼ ଦେଖା ଦେଉଅଛନ୍ତି ଦିନା ଓ ରାତ୍ର
 ପ୍ରତ୍ୟହ ବର୍ଷା ଦେଉଅଛି । ଏହା ଦେଖି ସମସ୍ତଙ୍କ
 ମନରେ ଦଶଦର୍ଶ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଦର୍ଷ ଜାତା
 ହୋଇଥିଲା ତାହା ସ୍ଥିର ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ
 ବର୍ଷା ସଙ୍ଗେ ପବନ ନାହିଁ ରମ୍ଭା ଏହିକ । ଏଣିକ
 ମେଘ ବା ପବନ କ ଦେଲେ ଧନପସଲ
 ଉତ୍କଳ ସିବ । ଧନପସଲ ସଙ୍ଗେ ଚାଷିମାନେ
 ରକ୍ଷିତସଲଆଦାୟ କରନ୍ତି । ଅତଦୁକ୍ତି ଦେଲୁ
 ପ୍ରଭର ଧାତ ପସଲର ଯାହା ଅଶା କରୁଥିଲେ
 ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁର୍ଘଟାରେ ପଡ଼ିତ ଦେବାର
 ଆଶଙ୍କା ହୋଇଅଛି । ରକ୍ଷି ପସଲର ଅଶା ଦାହି
 ବୋଇଲେହୁଏ । ରକ୍ଷି ବାହନ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ
 ଘରୁ ବାହାରକହି । ଟିକିଏ ଶରପାତ ଦେଲୁ
 ଯେଉଁ ଚାଷିଏ ସାହାସ ତର ବୁଝିଥିଲେ ସେ
 ଏବେ ବାହନ ବୋଜିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ, ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଗ୍ରୀହ ବୋଳଥ କରରେ ପାଣି ଅସିଏ ତହଲେ
 ଅଗ୍ନି ହେବ ନାହିଁ । ଯାହାର ବାହନ ଅଛି ସେ
 ମଧ୍ୟ କେବଳ ଅକାଶ ଦଶକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଦିନ
 ଯାପନ କରୁଅଛି । ଦିନକୁ ଦିନ ଚାଷିବାର ପ୍ରସମ୍ଭ

କଳମ୍ବ ଦେଖୁଅଛି । ଅତି ସିଆଳ ମଞ୍ଜି ବରକୁ
 ଶ୍ରୀବାଦଥା ବେଦିଏ ଥାଉ କଲ ନ ଯାଗିବାରୁ ଚାଷି
 କପଳରେ ଦାଗଦେଇ ବସିଛୁ ଯୁ ଅନ୍ୟ ରକ୍ଷି
 ପହଲ ମଧ୍ୟ କହୁଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଯାଉ
 ନାହିଁ । ଏପ୍ରକାର ସ୍ଥଳରେ ଚାଷି ଦାହିକ
 ଦେଖିବାସି ସମସ୍ତେ ଚିନ୍ତିତ ଦେଲେଣି । ଏହା
 କ ଲକ୍ଷା ବାବର ଫଳ ?

—୦*୦—

ଗଙ୍ଗାଜଳ ।

ଉତ୍କଳୀୟ ମେଘକଳ ଗଜେଟ ପତ୍ରିକାରେ
 ଲେଖାଅଛି ଯେ ଭାରତବାସୀ ଦୋଷୀ ଲୋକ
 ଗଙ୍ଗାଜଳକୁ ଯେଉଁସୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା କରନ୍ତି ତାହା
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି ଏବଂ ଅନେକେ ମନେହରନ୍ତି
 ଯେ ଗ୍ରୀଷ୍ମପ୍ରଧାନ ପିତାଶୀତଳ ଅର୍ଯ୍ୟବର୍ତ୍ତପର
 ଦେଶରେ ଗଙ୍ଗା ପ୍ରାୟ ପ୍ରସସ୍ତା ନଥା ଯେ ବହୁ
 ମାତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ଏହା ସ୍ଵାଭାବିକ । ମାତ୍ର ଅଧି-
 କତ ବଞ୍ଚିତ ସେହି ସୁବନ୍ଦ ପ୍ରବାଦକୁ ସମର୍ଥନ
 କରୁଅଛି ଏବଂ ଗଙ୍ଗାଜଳର ବ୍ୟବହାର ପଦ୍ଧତୀର
 ବାରଣ ଧରୁ ପଡ଼ିଅଛି । ଓଲଟଠାର ବାରଣ ଓ
 ଜବାରଣ ସମ୍ଭାଷ୍ୟ ସୁସ୍ଥକରେ ତାକୁ ଦେବ-
 କନ୍ ସଦେବ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯେ ଗଙ୍ଗା ଏବଂ
 ଯମନାର ଜଳ ଓଲଟଠାର କଟାଣୁ ନଷ୍ଟ କର-
 ବାର ସେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତହିଁରେ ଶାନ୍ତ୍ୟ
 ପଦାର୍ଥର ଅଭାବ ଓ ହଜମି ଶକ୍ତି ଥିବାରୁ ଏହି
 କାଟାଣୁ ସହଜରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୁଏ । ମାତ୍ର ଏମନ୍ତ
 ଗୁଣ ଲେଉଟଠାରୁ ଅସିଲ ତାହା ପାଦେବ ନଦେ-
 ଦପୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରବାକୁ ଅସମ । —ସେଉଁ ଜଗ-
 ନିୟନ୍ତ୍ର ଅପୂର୍ବ ସର୍ବାସ ସୃଷ୍ଟି କରୁଅଛନ୍ତି ସେ
 ଅପୂର୍ବ ଶକ୍ତିର ବଳରେ ଅପୂର୍ବ ଜଳ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି
 କରୁଅଛନ୍ତି । ପୂର୍ବକାଳର ଚାଷିମାନେ ଗଙ୍ଗାଜଳର
 ଅପୂର୍ବ ଶୁଣ ଦେଖି ତାହାକୁ ସବିଧାବାର ଭରମ-
 ସୀମାରେ ଅପନ ଦେଉଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କେଉଁ
 ବାରଣରୁ ତାହାର ଏ ଶକ୍ତି ଗୁଣ ହୋଇଅଛି
 ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ନ ପାର ହରି କଟାଣୁ ସ୍ଵପ୍ନ ଅଳ-
 ତୁଁ ବ ଦେବାର ଲେଖି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଦେଲେ । ଅମ୍ବେ-
 ମାନେ ଅନ୍ୟାପି ଗଙ୍ଗାଜଳକୁ ବହୁ ମାତ୍ର ବରୁ,
 ମାତ୍ର ବାହିକ ପୂଜା କରୁ ମାତ୍ର ଦୋଷାଗ୍ରୋପରୁ
 ବାହାର କୂଳରେ ଓଲଟଠାରେ ମରୁଆଉ ।
 ସମାରକର୍ତ୍ତା ବାବର ପ୍ରସସ୍ତ ଏଇ ନିମିତ୍ତ ବଶୁକ
 ଜଳବାଘ ଯୋଗ ଅଦର୍ଶିତୁପରଣିଅଛନ୍ତି ଅମ୍ବେ-
 ମାନେ ତହିଁରୁ ଶିକ୍ଷାଲଭ କରି ବଶୁକ ନଳ
 ପାତ ଏବଂ ପବନ ଶାନ୍ତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରେ
 ଦୋପି ଯେଗରେ ପ୍ରସୀତତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।
 କେବଳ ଗଙ୍ଗାଜଳକୁ ସବିଧ ବୋଲି ପୂଜା
 ଏବଂ ତହିଁର କମୋଦାରଣ ପୂର୍ବକ ମୁକ୍ତିଲଭ
 ଆଶାରେ ବସି ରହିଲେ ତତଦ ନାହିଁ ମାତ୍ର

ରହୁଁର ସଂଯୋଗ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଚାହିଁରୁ
ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପୂର୍ବକ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କ ଏବଂ
କୃଷକ ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟବହାରରେ, ଯଦି ସେବା
ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଧାର୍ଯ୍ୟକାଣ୍ଡ ସୁସମ୍ପାଦ

କଟକ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ତା ୨୭ ରୁଣ ଦିନ
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗଜପତିନଗର ମାନ୍ୟବର ଗଜା ମହୋଦୟ
ଦୟାକର ଦୁର୍ଗାୟ ନବରୂପାର ନିଉଗ୍ରହଣ କରି
ଅଛନ୍ତି । ଚତୁର୍ଥଲକ୍ଷେ ସେହି ଦିନାବଧି ଅଜ୍ଞପ-
ର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାନାବଧି ଉତ୍ସବ ଲାଗିଅଛି, ଏଥିଲାଗି
ପ୍ରାୟଶ୍ଚୟ ଧନୀ କି ଗଣ୍ୟ, କି ମୀଠ, କି ରଜ
ସବୁ ଶେଷାଇ ଲୋକେ ପରମାନନ୍ଦ ଲାଭ କରି-
ଅଛନ୍ତି, ଗଜକୁମାରଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନସର ଏବଂ ପର
ଦିନମାନଙ୍କରେ ଶ୍ରୀମତ୍ ଗଜା ମହୋଦୟ ଦୁର୍ଗପୁ-
ସମସ୍ତ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ି ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ସମବେତ କରି ଅନେକ ଗୁଣବତ୍ ତାମ୍ବ ଓ
ରୌପ୍ୟ ମୁଦ୍ରା ବର୍ଷଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମ-
ାନଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ପରମାଣ୍ଡରେ ନାନାବଧି ମିଷ୍ଟାନ୍ନ
ଦେଇ ସେହି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଅଜ୍ଞାଦିତ କରି
ଥିଲେ ଏବଂ କେଉଁ କିମ୍ପା ଗ୍ରାହଣ ଲୋକମାନଙ୍କ
ଦଗ୍ଧ ପୁଣି ଅସଂଖ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ନ
ବନ୍ଧୁକ ଦାନ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ କୃତ୍ରିମ କର
ଥିଲେ ।

ହାତୀର ଦିନସରେ ଚାହିଁପୂର୍ବ ସବୁଦିନ ଅପେକ୍ଷ
ଅଧିକ ଉତ୍ସୁକତାରେ ଗ୍ରାହଣ ଲୋକମାନଙ୍କ କର
ଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅନ୍ୟତମ ସଂଖ୍ୟକ
ଗ୍ରାହଣ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେହିଦିନ ଗର୍ଭ ଗଜ
ସଦିତ ନାନାବଧି ଅଲୋକମାଳାରେ ଘାସ ହୋଇ
ବେଦରଣ ସମ୍ଭବ ଅତି ପୁଣ୍ୟରୂପେ ସମ୍ଭବ ହୋ-
ଇଥିଲା । ଦୈନିକ ଲୋକପାଠ ସଂହାରରେ
ଗଜା ମହୋଦୟ ବରଜମାନ ହୋଇଥିଲେ ।
କୁସୁରମାନଙ୍କର ଦାସ୍ୟ ବାଣୀ ସମ୍ଭବକୁ ସମଧୁର
ଦାନରେ ନାନାବଧି କରୁଥିଲେ ଓ ଚରକମତ
କ୍ରିତ୍ତିଲୟ ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରୀ ଧାର୍ଯ୍ୟକର ଶ୍ରୀମାତ୍ ଚର-
କାଣ ସଫଳପାତ୍ର ମହୋଦୟଙ୍କଦ୍ୱାରା ସାଳକୃତ
ହେଉଥିଲା । ଯଦି ପ୍ରକାଶନ କମିଟିର ଉତ୍ତ-
ରାଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରାଣୟ ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏଠାରେ
ଶ୍ରୀମାତ୍ ପଢ଼ିଦେବ ମହୋଦୟଙ୍କଦ୍ୱାରା ସାଦରଣ-
ର୍ଥକ ହୋଇଥିଲେ, ଏଥିରେ ଦେବେକଜଣ
ସୁବିଶିଷ୍ଟକ୍ଷେତ୍ର ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । "କଳଅର୍ଚ୍ଚନ"
ଖେଳ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧା ଓ ଯଦି ସଂଗୀତ ଦ୍ୱାରା
ଏହି ନବୀକାଳ ସଦିତ ଶ୍ରୀକାର ହେଉଥିଲା ।
ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତି ଗଣଙ୍କ ଜଳପାଳର ସୁବିନୋଦପୁ-
ତ୍ରେଇ ଏହା ଶ୍ରୀପଢ଼ିଦେବ ମହୋଦୟଙ୍କଦ୍ୱାରା
ସମ୍ଭବ ହେଉଥିଲା । ଶ୍ରୀମାତ୍ ପଢ଼ିଦେବ

ମହୋଦୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଧାନ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଦେଲେ ଦେ
ସ୍ତକ୍ତ ହୋଇପୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଦ୍ରମଣ୍ଡଳୀ ସଙ୍ଗେ
ଲଂଗଣାଦ୍ୱାରା ମିଷ୍ଟାନ୍ନାପ କରି ସେମାନଙ୍କ
ପରଚର୍ଯ୍ୟା ପରାଗୁଳନ କରୁବା ବିଷୟ ଅଜ୍ଞାପ
ଅନୁକରଣ ଅଟେ । ଚାହାନ୍ତିରୁ ଦେଖି
ସମସ୍ତେ ଅନୁମତ ହୋଇଥିଲେ, ପ୍ରକୃତ ସଭା
ରଜ ହେଲା ପରେ ଶ୍ରୀମାତ୍ ଗଜାମହୋଦୟ
କ୍ରିତ୍ତିଲୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଚରଣ ସର୍ବ-
ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅନେକକାଳ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦ-
ରେ ସମସ୍ତାଦିପାତ କରୁଥିଲେ; ପରଶେଷରେ
ଉପସ୍ଥିତ ଭଦ୍ରମଣ୍ଡଳୀ ଶ୍ରୀ ଗଜା ମହୋଦୟଙ୍କ
ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଥିଲେ, ଏବଂ ଗଜାମହୋ-
ଦୟ ମଧ୍ୟ ସର୍ବସ୍ତ୍ରୀକୁ ଉପସ୍ତୁକ୍ତ କରି ର ସମ୍ମତ
କରୁଥିଲେ ।

R ସବ୍ୟସାଧରଣ କୋଷିଷ ।

ପରଦାଳ ବା ରବିଜନ ବନୋଦପୁରେ ଅନା-
ବାଦୀ ଉଦ୍ୟୋଗ କମି ଓ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟାୟ
ମତେ "ସବ୍ୟସାଧରଣ" ଲୋକେ ଲେଖି ଦେଇଥିବା
ଦେଉ ଏ ଅଧିକାର ପ୍ରଧାନ କମିଦାର ବାବୁ
ଘୋଷେନୁନାଥ ବସୁ ଅପରି କରିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଦେବେକଜଣ ଅଧିକାର ବନୋଦପୁ କର୍ମଶୃଙ୍ଖ
ଉକ୍ତ କମିମାନ ଉଦ୍‌ଗ୍ର କରୁବା କାରଣ ମୋଦ୍‌ସ-
ଲକୁ ପ୍ରେରଣ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । କେହି ଏହି ମାସ
ତା ୨୫ ରୁଣଠାରୁ କେହି ଅବା ତା ୨୭ ରୁଣ
ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରି କମିଦାର ମୋକଦ୍‌ମ
ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ନାମରେ ସେହି ଚାରିମତ୍ କାର୍ଯ୍ୟ
ଶେଷ ଦେବାଯାଏ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବା କାରଣ
କୋଷିଷ ଜାଣି କରିଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାଟକନା-
ସମୟ ; କମିଦାର ମୋକଦ୍‌ମ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଅଦୌ
ସମୟ କାହିଁ ହେଲେ ହୁଏ । କର୍ମଶୃଙ୍ଖ ମ.ହା-
ଦୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ କମିଦାର ମୋକଦ୍‌ମଙ୍କ ନିଜ-
ଟକୁ ଯେଉଁ ଚାରିଖେ ଚାହୁଁର ମୋକଦ୍‌ମା
ପଠକ ସେହି ଚାରିଖେ ଧର୍ଯ୍ୟ କରି କୋଷିଷ ଦେଇ-
ଥିଲେ କୌଣସି ଅପତ୍ତି ନ ଥିଲା । ମାତ୍ର କେଉଁ
ଅଠକର ବିଧାନମତେ କୋଷିଷ ଚାରିଖେ ଲେଖି
"କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ଦେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ" କୋଷିଷ ଜାଣି
ଦେଲା ଅମ୍ବେ ରୁଷ୍ଟିପାରୁ ନାହିଁ । କୋଷିଷମାନଙ୍କ
ରେ ଦେବାନା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଅଠକର ପ୍ରଥମ ଚପସିଲ
କ ୧୭୧୨ ଅର୍ଡର ୧୦୧୨ ନୂର ବିଧିଅନୁସାରେ
ଉପସ୍ଥିତ ନ ଦେଲେ ଦିଗ୍ରମାୟ ଦେବାର ଲେଖା
ଅଛି । ଦେବାନା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଅଠକରେ ଚାରିଖେ
ଧର୍ଯ୍ୟ କରି କୋଷିଷ ଦିବାର ନିୟମ ବରାବର
ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । "କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ"
ଉପସ୍ଥିତ ରହିବାର ବିଧି କୋଷିଷ ଅମ୍ବେନାକେ
ଦେବାନା ଅଦାଲତରେ କେବେ ଦେଖି ନାହିଁ ।

ଦିଗ୍ର ଦେବାବେଳକୁ ଯଦି ଦେବାନା କାର୍ଯ୍ୟ
ବିଧିର ଅପୂର୍ବ ନିଅମଲ ଚାରିଖେ ଧର୍ଯ୍ୟ ବେଳକୁ
ସେ ଲାଭନ ବନ ରଖାଗଲା କାହିଁକି । ଧର୍ଯ୍ୟ
ଚାରିଖେ ମୋକଦ୍‌ମା ନେବାର ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କ
ଦେବାନା ଅଦାଲତଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଆଦର ଅଛି ।
ଚାହା ପ୍ରଭୃତିଲକ୍ଷ କରୁଥିଲେ ଏ ଭଳି କୋଷିଷ
ବାହାର ନ ଥାନ୍ତା । ଯେଉଁ କମିଦାରର କୋଷିଷ
ମୌଜାରେ ଅଭିଧାନ ମାତ୍ର କମି ଅଛି ତମ୍ଭ
ସେଇ ମୋକଦ୍‌ମର ଚାଲୁକର ଏକାଂଶରେ
ମୌଜାଖଣ୍ଡିଏ ଅଛି ଚାହା ପାଇଁ ସେପରି ବଡ଼
କମିଦାରଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି । ଉପସ୍ଥିତ
ଦେବାର ସୁବିଧା ନ ଦେଇ ପଲକୁପଲ କମିଦାର
ମୋକଦ୍‌ମ ଓ ପ୍ରକାମାନଙ୍କୁ ଅପଣା ଲଲକାରୁ
ଦଶ ବାର ମାଉଲ ପ୍ରଭୃତିକ ଦୁର୍ଭାଗିନୀ ସଦା-
ଶୟ ସରକାରଙ୍କର କଦାପି ଅଭିପ୍ରେତ ନୁହଇ ।
ଅମ୍ବେନାକେ ଜାଣି ସେ ଏକପ୍ରକାର ଅକଳାଳ
ଦିଗ୍ର ମାଉଲ ଅନ୍ତର ବାଟର କୋଷିଷ ତା ୨୫-
ରୁଣ ଦିନା ଯ ୧୦ ଥା ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ
ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତା ୨୫ ରୁଣ
ଗ୍ରହ ଯ ୨ ଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜାଣି ଦେଲା । ଏହା
କଲମ ଭିନ୍ନ ଅତି କି ହୋଇ ପାରେ ? ଏକେ
"ସବ୍ୟସାଧରଣ" ଅନ୍ୟାୟର ଚାହିଁ ଉପରେ
ଅପତ୍ତି କଲକୁ କୋଷିଷର ଅନ୍ୟାୟର । ଏଥିରେ
ପ୍ରକାଏ ପରଦାଳ ବନୋଦପୁ ପ୍ରତି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ
ହେବେତ ଦେବେ କାହିଁରେ ?

ଗଣୀ-ବନ୍ଧନ ।

ଗଜପତିନଗର ତା ୧୭ ରୁଣ ଦିନ ପୂର୍ବ ଲକ୍ଷ୍ମ-
ଗମତେ କଲଚରାଠାରେ ବଙ୍ଗ-ବରୁଣ ଉପଲକ୍ଷେ
ସୁଦେଶୀ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉଦ୍‌ଗ୍ର ଏବଂ ବଙ୍ଗଳାର ଲୋକ-
ମାନଙ୍କର ମେଳ ସଂରକ୍ଷଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଭୃତିକ
ହୋଇଥିବା ଗଣୀ-ବନ୍ଧନ ସବ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାକ ପ୍ରତି-
ପାତ୍ର ହୋଇଅଛି । ବଙ୍ଗ-ବରୁଣ ସବ୍ୟୋକ
କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ସ୍ଥିର ବିକାଳ ହୋଇ ଯାଇ
ଥିବା ଦେଉ ଏ ପବ୍ୟ ଅଠକର ସମ୍ଭବରୂପେ ସଂର-
କ୍ଷିତ ଦେଉଥିଲେ ଦେବା ଅତି ପ୍ରଭୃତିଲକ୍ଷ
କରୁବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକମାୟ ଏବଂ ଚାହିଁରୁ ବିପକ୍ଷ
ପଲ ଦେଉଥିବାର ଜଣାଇ ସର୍ବପି ଚଳିତ ବର୍ଷ
ଅଗଷ୍ଟମାସର ବର୍ଜନ (boycott) ପଦପ୍ରାପ୍ତ
ଏହାକୁ ମାନ୍ୟବର ଶେଷଲକ୍ଷ ମହୋଦୟ ଏବର୍ଷ
ବନ କି ହଲେ ମାତ୍ର ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ ଚାହା ପ୍ରତି-
ପାତ୍ର ନ ଦେବା ବିଷୟ ବିଶ୍ୱସ୍ତୀନ ରକ୍ଷି
ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଓ ଗଜକୁ
ପ୍ରକାପୁଷ୍ଟକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଚାହିଁ
ରେ ଯେନ ନ ଦେବା କାରଣ ଅପେକ୍ଷ ପ୍ର-
କୃତ ହୋଇଥିଲା । ସେଦେଉ ଗଜା ସତ

ସ୍ୱାଧୀନତା କଲେବାର ଉତ୍କଳର ବଳର ଓ ଇମାନ ବଦ ଦୋଷପୁଲ ଓ ଅଧିକାଂଶଲେକ ଅରକ୍ଷକ ପ୍ରତିପାଳକ ପୂର୍ବକ ରୂପା ଦହ ଶାନ୍ତ ରହଲେ । ଦଳେ ବଞ୍ଚାୟୁ ସୁବକମାନେ ସୁଦେଶୀ ଶୀତ ଗାଈ ବଜାର କୁଲ ଥିଲେ ଓ ବଡ଼ପୁସୁ ସ୍ୱାରରେ ସାତେ ନଅ ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ମାନ୍ୟବର ବୁଝେନ୍ଦ୍ର ବାଥ ବସୁ ଓ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ବାକର୍ଯ୍ୟ ମଦୋଦୟମାନେ ସମପଞ୍ଚିକ ଦୋଇ ସହସ୍ରାଧିକଲେକ ସଙ୍ଗେ ମିଳନ କରୁଥିଲେ ଓ ଚୋରା ମଧ୍ୟ ଦୋଇଥିଲା । ପରେ ସୁଦେଶୀ ବୃତ୍ତରେ ସମସ୍ତେ ବନ୍ଧ ଦେଲେ ସୁଭାଲକ ଦେଲେ । ଅପରାଧ ସଂଖ୍ୟା ସଂସ୍କରେ ସମ୍ମିଳନ ବୃତ୍ତରେ ସଥାସ୍ଥା ସଭା ଦୋଇଥିଲା । ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାକରୁ ସଂଗଠିତ ଦଳ ଅଧି ସେଠାରେ ସମ୍ବେଦ ଦୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ପୂର୍ବବର୍ଷାପେଶା ଜଡ଼ବା ଉଣା ଥିଲା । ଏ, ରସୁଲ ମଦୋଦୟ ସଭାପତିର ଅସକ ପ୍ରବଣ ପୂର୍ବକ ସେଉଁ ବକ୍ତୃତା କଲେ ଚହଁରେ ଉତ୍କଳ ବଞ୍ଚିଲା ଏକ ଗବର୍ଣ୍ଣିକ ଅଧୀନରେ ରହଲେ ଲୋକେ ସମସ୍ତ ଦେବାର ପ୍ରକାଶ ପୂର୍ବକ କହିଲେ ବଙ୍ଗ-ବିଭାଗ ଭାରତର ଅଣାନ୍ତର ମୂଳ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ରହତ ଦେବା ଓ ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନମାନେ ଏଠା ମେଳରେ ତାହା କରବା ଚାହଁନ୍ତି । ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ସଭାପତିଙ୍କି ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କରବାକୁ ଗାନ୍ଧି ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଅନ୍ତା ସଭାପତି ଦେଲେ । ଏହାରୁପେ ଶ୍ରୀରାଜକ ପଦ ପ୍ରତିପାଳକ ଦେଲେ । ଅନେମାନେ ଅଗତ୍ୟ କହୁ ଅଛୁ ଏହି ସଦ୍‌ବ୍ୟାସ ସୁଦେଶୀ ବଦ ସ୍ଥିରରୁପେ ପ୍ରତିପାଳକ ଦେଲେ ଏଥିର ସାର୍ଥକତା ଜଣାଯିବ ମାତ୍ର ବଚନରେ ସେଗୁପ କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କର ସୁଦେଶୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି ଚେମନ୍ତ ଅପ୍ରାୟ ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ । ଲୋକେ ବହୁପରମାଣରେ ସୁଦେଶୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ବହୁପସୁକ୍ତି ଶିକ୍ଷାଲର କରବାରେ କୃତ ସଂକଳ୍ପ କ ଦେଲେ ବହୁ ପଳ ଲଭ ଦେବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳୀୟ ଓ ଓଡ଼ିଆ ।

କେବେକ ଦଳ ଦେଲ ଏଠାରେ ଓଡ଼ିଆ ସଭା ନାମରେ ଏକ ସଭା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦୋଇଥିବାରୁ ଚହଁର ବଦରଣ ଉତ୍କଳ ବାର୍ତ୍ତାରେ ଦେଖି କେଉଁମାନେ ଚହଁର ସର୍ବ ଦୋଇ ପାରବେ ଓ ଦେଉଁମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ଅନେମାନେ ପରୁରୁଥିଲୁ । ପ୍ରୋକ୍ତ ସଭାର ନିୟମାବଳୀ ତମା ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଭାର ପରୁରୁକ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସର୍ବକ କର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରକ ଶତ ଦୋଇ ନ ଥିବାରୁ ତାହା ଜାଣିବା ଦୁଷ୍ଠ ।

‘ଉତ୍କଳ ବାର୍ତ୍ତା’ର ଗତ ଦ୍ୱାଦଶ ସଖ୍ୟାରେ ସଦ୍‌ଯୋଗୀ ବ୍ୟସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧେ ନାନାପ୍ରକାର କଳ୍ପନା କଲୁନା କର “ ଓଡ଼ିଆରେ ସେଉଁମାନେ ଜବାସୀ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ” ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ ଅର୍ଥରେ ଅନୁମାନଙ୍କର ଚରୁମାତ୍ର ଅପର ନାହିଁ ବରଂ ଅନେମାନେ ଗବ୍‌ବର କହ ଅଧିଅଛୁ ଯେ ଉତ୍କଳର ସ୍ତ୍ରୀମୁଁ ଅଧିକାଂଶ ଓଡ଼ିଆ ଏବଂ ସେମାନେ ବଙ୍ଗାଳୀ ବା ମହାରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅବା ବୈଲକ ଅଥବା ମୁସଲମାନ ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଯାହା ଦେଉନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ । ମାତ୍ର ଏ ଅର୍ଥ ଓଡ଼ିଆ ସଭାର ପରୁରୁକମାନଙ୍କ ଗୁରୁଣୀୟ ତ ନା ଜାଣିବାକୁ ବାଳ ରହୁଲ । ସମ୍ପାଦ ପତ୍ରରେ ବୃଥା କଳ କରୁ ଯଦି ‘ବାର୍ତ୍ତା’କୁ ପ୍ରୋକ୍ତ ସଭାର ନିୟମାବଳୀ ଜଣାଥାଏ ତେବେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କର ଦେଇଥିଲେ କମ୍ପା ଜଣା କ ଥିଲେ ପରୁରୁକଙ୍କଠାରୁ ଅଣାର ଛନ୍ଦାୟଲେ କଳ ଛଡ଼ ଯାଉଥାନ୍ତା । ଉତ୍କଳର ସ୍ତ୍ରୀମୁଁ ଅଧିକାଂଶମାନେ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ମୁହଁରେ କହନ୍ତୁ ଅବା ନ କହନ୍ତୁ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ । ସାଧୁ ଅବା ଚୋର ମୁହଁରେ ସ୍ତ୍ରୀକାର କ କଲେ ସୁତା କାର୍ଯ୍ୟରା ସେମାନେ ନାମ କରଣ ପାନ୍ତି ଏବଂ ଅଇନ ବା ଲୋକ ଚମ୍ପୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉପସ୍ତୁକ୍ତରୁପେ ଚିତ୍ତି ନିଏ ଚଳଂସେ ଅପରାଧ ଅଧିକାଂଶ ବୋଲି କହେ ସେ ଉପଦାସାପତ । ପ୍ରାଚୀନସୁରଣୀୟ ବିପତନାନ ବାବୁ, ଦରେକୃଷ୍ଣ ବାବୁ, ନନକଶୋର ବାବୁ ଏବଂ ଜଗମୋଦନ ବାବୁ ପ୍ରଭୃତ ଏହି ଅର୍ଥ ବୁଝିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁମାନଙ୍କ ଗ୍ରହେୟ ମାନ୍ୟବର ମଧ୍ୟସୂଦନ ଦାସ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅର୍ଥ ବୁଝି ସହପଦକ ଓଡ଼ିଆଙ୍କୁ ଏକକ କରବା କାରଣ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ତେବେ ‘ଓଡ଼ିଆ’ ଶବ୍ଦଟା କେବେକ ସ୍ଥଳରେ ଉପଦାସାପତ ଥିବାଦେଲୁ ସେ ବହୁ ପରୁରୁକରେ ‘ଉତ୍କଳୀୟ’ ପଦ ବ୍ୟବହାର କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତାହା ମାନିଗଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନ ଥିବା ସ୍ତରେ ଏମନ୍ତ କ ଦେଲେ ଦେଲ ଯେ ଓଡ଼ିଆ ସଭା ପ୍ରାୟମାନସୁ ଦୋଇ ପଡ଼ଲୁ ? ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ସଭାଦ୍ୱାରା ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ଅବା ପରପୁଷ୍ଟ ଦେବା ସଭାର ପରୁରୁକମାନଙ୍କ ଜଣା ମାତ୍ର ସମ୍ମିଳନପ୍ରତି ଅବଦେଳା ଏବଂ ସଭାର ପରୁପୋଷଣ ଦେଖି ଅନୁମାନଙ୍କ ମତରେ ସନ୍ଦେହ ନତ ଦୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳର କେବା ଦେବା ସୋଗ୍ୟ ସୁବକମାନେ ଓଡ଼ିଆ ସଭାରେ ଥାଇ ଚର୍ଚ୍ଚକାଳରେ ଚଳୁଥିବାରୁ ବାର୍ତ୍ତକମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ଦୋଷରୁ ଅନୁମାନଙ୍କୁ ଅବା ଜାଲଜାଲୁଅ ଦଶୁସୁବ ମାତ୍ର ଦଥାରେ ଅଛି ସମସ୍ତ ‘ପଲେତ ପରଗୀୟତେ ।’

ଜଣାବୋର୍ଡ଼ ଓ ସତ୍ତକ ମରମଜା ।
 କଟକ ଜଣାବୋର୍ଡ଼ ଅଧୀକସ୍ତ ସତ୍ତକମନଙ୍କର ଦୁରବସ୍ଥା ଦେଖି ଅନୁମାନଙ୍କର ଉତ୍କଳ ବୋର୍ଡ଼ର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ଅଛନ୍ତି ଜନ୍ମିଅଛୁ । ବର୍ଷକାଳ ଅନୁମୁରେ ପକ୍ତା ସତ୍ତକମାନଙ୍କରେ ପଥର ଜମା ଦୋଇ ବର୍ଷରେ ମରମଜା ଦେଲେ ଅବଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ ହୁଏ ଏବଂ ତାହା କେବଳ ପକ୍ତାସା ତ୍ତକପ୍ରତି ଖଟଇ । ମାତ୍ର କରୁସତ୍ତକମାନଙ୍କରେ ବର୍ଷକାଳରେ ମାଟିପକାଇ ମରମଜା ତଲେ ତାହା ସେ ଦୁର୍ଗମ ଦୋଇଯାଏ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାପ୍ରବାସ୍ତଲେ କ ସକାଶେ ସେ ବୋର୍ଡ଼ ଅଧୀକସ୍ତ କରୁସତ୍ତକମାନଙ୍କର ମରମଜା ବର୍ଷକାଳରେ ଦେଉଅଛୁ ଅନେମାନେ ବୁଝିଆରୁନ ହୁଁ । ଲୋକଙ୍କର କଷ୍ଟ କହିଲେ ନ ସରେ ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ଅପତ୍ତି ଦେଲେସୁତା ଦେହ ଶୁଣିବାକୁ ନାହିଁ । ମହାନଦୀର ଅପରପାରୁ ଦେନକ୍ଷପତ୍ତାବାଟେ ସେଉଁ ବଡ଼ ସତ୍ତକ ଚଳିବାଲିଆଏ ଯାଉଅଛି ଚହଁର ଅତିଅନ୍ତୁ ଅଂଶ ପକ୍ତା । ସେହି ସତ୍ତକ ଉପରେ ମାଟି ପକାଇ ସେଉଁ ମରମଜା କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ ବାହା ଦୋଇ ନ ଥିଲେ ଲୋକେ ବରଂ ସିବା ଅସିବା କରୁଥାଉଥାନ୍ତେ ମାତ୍ର ସେ ସୋଗୁ ଅସୁସୁଏ ବର୍ଷା ଦେଲେ ବାଟରେ ସିବା ଦୁଃଖ । ସେତେବେଳେ ବଡ଼ସତ୍ତକର ଏପରି ଅବସ୍ଥା କେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସତ୍ତକମାନଙ୍କର କଥା ଅବା କ ବୋଲିବୁ ? ଅନେମାନେ ଅନେକ ସତ୍ତକ ବୁଲି ଦେଖି ଯାହା ଧାଲଣା କରୁଅଛୁ ବେଶିଲୁ । ଏକା ପ୍ରାକରେ ସତ୍ତକ ଗୁଳି ପାଇ ଦୋଇ ଜବାନ୍ତ ଦୁର୍ଗମ ଦୋଇଅଛି । ପାଟକର ପାଇବାଟେ ଅସୁରେସର ବାଲୁକର ନାଏବକ୍ଷ ବେଦେସମାନେ ସୁଅରରେ ଅଧିକାବେଳେ ବୁଡ଼ିଯାଉଥାନ୍ତେ; ଯୌଗୁମ୍ୟକ୍ଷମେ ବାସିଗଲେ । ପ୍ରାତେ ବାହୁଅରେ ଅସୁ ବୁଡ଼ିଯାଉଅଛି । ବାଲ ପକାଇ ସତ୍ତକ ମରମଜା କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଷକାଳରେ ଦେଲେ ଯତ ନ ଥାନ୍ତା ମାତ୍ର ତାହା ଅଧିକା ଦୋଇ ନାହିଁ । ମୋପସଲର ଅଧେକ ପ୍ରାକର ଲୋକେ କହୁଅଛନ୍ତି ଯେ ଚକ୍ରାଚଳିସାଦେବ ଥିବାବେଳେ ସେମନ୍ତ ମରମଜା କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଥିଲ ବେମନ୍ତ ଦେଉ ନାହିଁ । ଅନେମାନେ ଏ କଷ୍ଟକୁ ଜଣାବୋର୍ଡ଼ର କର୍ତ୍ତୃପସମାନଙ୍କର ଅବଗତ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରକାଶ କଲୁ । ଅନୁମାନଙ୍କର ସୁଯୋଗ୍ୟ କଲେ ରୁଟର ସାଦେବ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ବୁଲୁ ଦେଖିଅସି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ନରେନ୍ଦ୍ରସୁର ସତ୍ତକ ଓ ପାଟକର ପାଇ ଦେଖିଅସିଥିବାର ଅନେମାନେ ଅବଗତ ଦୋଇଅଛୁ । ଜଣାବୋର୍ଡ଼ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଇଞ୍ଜିନିୟର ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କର୍ମବ୍ୟସ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ତଥାପି ବାଟ